నేటి నిజం
తెలుగు దినపత్రిక
website2:www.netinijam.com2 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 E-mail : netinijam93@gmail.com
హైదరాబాద్ గురువారం 18-9-2025 NETI NIZAM Telugu Daily, RNI No.52865/93· Postal No. HQ/SD/258/2024-2026. Posting at BPC-IV, Patrika channel, Nampally, Hyderabad-50 001. సంపుటి :32 సంచిక:34 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

నమ్మలేని నిజాలు

సృష్టికి నష్టి
వ్యాపార కల్తీ లీల
జైలు వైభోగం.

దేశం పటిష్ఠం
స్వదేశీ ఉత్పత్తులు
గాంధీజీ బాట.

మహిళా శక్తి
వాణిజ్య పరాశక్తి
గర్వంగా దేశం.

వేయి పేజీలు
ఫణాల నివేదిక
లేవు కోరలు.

పైపోత పాలు
తల్లి పాల ఘనత
పాల క్రీడలు.

– రేడియమ్
సెల్: 9291527757

శ్రీనిజాలు

ఫిరాయింపుల దారులకు
ముందునూయి వెనుక గొయ్యి !
పదిమంది ఎమ్మెల్యేలు
దిగిరికారు చూపె చెయ్యి !
అసెంబ్లీ స్పీకర్ చేసె
నోటీసుల జారీ !
మూడు నెలల నియమితితో
మూసుకుపోయె దారి !

– కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

రాష్ట్ర ప్రయోజనాలే ముఖ్యం

–ప్రజాపాలన దినోత్సవ వేడుకల్లో సీఎం రేవంత్

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17:రాష్ట్ర ప్రయోజనాలే తనకు ముఖ్యమని, రాష్ట్ర ప్రయోజనాల విషయంలో రాజీ పడే ప్రసక్తే లేదని సీఎం రేవంత్ రెడ్డి పునరుద్ఘాటించారు. ఈ రోజు ప్రజాపాలన దినోత్సవ వేడుకల్లో ఆయన మాట్లాడారు. తెలంగాణ ప్రజాస్వామ్య చరిత్రకు శ్రీకారం చుట్టిన శుభదినం గాణ ప్రజల ఆశీస్సులు కావాలని, సాయుధ పోరాట స్ఫూర్తితో మొదలైన మన ప్రయాణం. ప్రపంచ వేదికపై తెలంగాణ జెండా ఎగిరే రోజుకు చేరాలని, ఆ బాధ్యత తమ ప్రభుత్వం నిదని, తాను సహకరించి, ఆశీర్వదించే బాధ్యత ప్రజలదన్నారు. ఎన్నో ఆశల, ఆకాంక్షలతో మొదలైన స్వరాష్ట్ర ప్రస్థానం తిరిగి మళ్లీ నష్టమైనా ప్రజలతో పంచుకుంటున్నాం. ప్రజల ఆకాంక్షలు, వారి ఆలోచనలే ప్రామాణికంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నాం. తీసుకున్న నిర్ణయల్లో మంచి చెడులను విశ్లేషించే అవకాశం ఇస్తున్నాం. తప్పులుంటే దిద్దుకుంటున్నాం. మంచి చేయడమే బాధ్యతగా భావిస్తున్నాం. అభివృద్ధిలో ప్రపంచంతో పోటీ న్నాయి. విద్యపై మా ప్రభుత్వం చేస్తున్న వ్యయం ఖర్చు కాదు. భవిష్యత్ తెలంగాణకు పెట్టుబడిగా భావిస్తున్నాం. విద్యతో పాటు క్రీడలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాం. ఇన్నోవేషన్ కు పెద్దపీట వేస్తున్నాం. యంగ్ ఇండియా స్పోర్ట్స్ యూనివర్సిటీ, యంగ్ ఇండియా [illegible] తెలంగాణ భవితకు భరోసా కేంద్రా

ఈ రోజు అని అన్నారు. ప్రపంచఉద్యమాల చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించదగ్గ ఘనత తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానిది అని పేర్కొన్నారు. అణచివేత, పెత్తందారీతనం, నియంతృత్వం, భానిసత్వం సంకెళ్లను బద్ధలు కొట్టి స్వేచ్ఛకు ఊపిరి పోయడానికి ఊపిరి వదిలిన వందలాది మంది అమరులకు ఈ సందర్భంగా ఘన నివాళి అర్పిస్తున్నాను. అదే విధంగా డిసెంబర్ 7, 2023 స్వరాష్ట్ర ప్రజాస్వామ్య ప్రస్థానంలో మరో మైలు రాయి అని చెప్పారు. 1948, సెప్టెంబర్ 17 ఈ పోరాటంలో ప్రజలు విజయం సాధించి, స్వేచ్ఛా పతాకను ఎగురవేశారని గుర్తు చేశారు. తమ సంకల్పానికి నాలుగు కోట్ల తెలం నియంతృత్వ నిర్భందంలోకి జారిపోయిన తీరు గడచిన పదేళ్లలో మనం చూశాం. నాటి సాయుధ పోరాట స్ఫూర్తితో నిన్నటి నియంతృత్వ పాలనను ఓడించి, ప్రజా పాలన ను తెచ్చుకున్నాం. అందుకే డిసెంబర్ 7, 2023 కూడా ఒక చారిత్రక సందర్భంగా భవిష్యత్ తరాలకు గుర్తుండి పోతుందని నేను భావిస్తున్నాను. 77ఏళ్ల తెలంగాణ ప్రస్థానాన్ని, పోరాట చరిత్రను, ఇక్కడ ఉద్భవించిన ఉద్యమాల సరళిని సంపూర్ణంగా ఆకళింపు చేసుకుని, ప్రజల ఆకాంక్షలను అర్థం చేసుకుని మేం ఈ రోజు పరిపాలన చేస్తున్నాం.

అహంకారపు ఆలోచనలు, బంధు ప్రీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతానికి మా పాలనలో తావు లేదు. కష్టమైనా, పడాలన్న తపనతో పని చేస్తున్నాం. ప్రతి పేదవాడి మొఖంలో ఆనందమే లక్ష్యంగా సంక్షేమ చరిత్రను తిరగ రాస్తున్నాం. ఏడు దశాబ్ధాలుగా తెలంగాణ ఆశిస్తోన్న స్వేచ్ఛ, సామాజిక న్యాయం, సమానత్వమే మా ప్రభుత్వ ప్రాథమిక ఎజెండా. అభివృద్ధిలోనే కాదు. స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సామాజిక న్యాయం విషయంలో కూడా తెలంగాణ దేశానికి రోల్ మోడల్ గా ఉంటుంది.

విద్యనే మన విజయానికి వజ్రాయుధం అని నమ్ముతున్నాం. గొప్ప విజన్ తో యంగ్ ఇండియా ఇంటిగ్రేటెడ్ మోడల్ స్కూళ్ల ఆలోచన చేశాం. భవిష్యత్ లో తెలంగాణ విద్య వ్యవస్థలో విప్లవాత్మక మార్పులకు ఈ స్కూళ్లు కేంద్రాలుగా మారబోతులుగా నిలుస్తాయి. రాష్ట్ర విద్యా పాలసీని త్వరలో తీసుకురాబోతున్నాం.

భూమి కోసం, భుక్తి కోసం, వెట్టిచాకిరి విముక్తి కోసం చాకలి ఐలమ్మ మల్లు స్వరాజ్యం, ఆరుట్ల కమలాదేవి వంటి తెలంగాణ వీర వనితలు పోరాటంలో ముందుడి నాయకత్వ పఠిమను చాటారు. మహిళా ఉన్నతి–తెలంగాణ ప్రగతి" నినాదంతో కోటి మంది ఆడబిడ్డలను కోటీశ్వరులను చేయాలన్న లక్ష్యంతో మా ప్రభుత్వం చేపడుతున్న కార్యక్రమాలు సత్ఫలితాలను ఇస్తున్నాయి.

ఇందిరా మహిళాశక్తి పాలసీలో భాగంగా నారాయణపేట జిల్లాలో మహిళా సమాఖ్య ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేసిన పెట్రోల్ బంక్ ద్వారా ఆరు నెలల్లో రూ.15.50 లక్షల లాభాలు ఆర్జించింది. ఖమ్మం "మహిళా మార్ట్" విజయవంతంగా నడుస్తోంది. రాష్ట్రంలో మరికొన్ని మహిళా మార్ట్ లను ఏర్పాటు చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాం.

హరిత విప్లవం నుండి విద్యుత్ వరకు, రుణమాఫీ నుండి రైతు భరోసా వరకు రైతుల కోసం మా ప్రభుత్వం రూపొందించిన సంక్షేమ పథకాలు ఎప్పటికప్పుడు కొత్త చరిత్రను సృష్టిస్తున్నాయి. రాష్ట్రంలోని 25.35 లక్షల మంది రైతులకు, రూ.20,616 కోట్ల రుణాలు మాఫీ చేసి దేశంలో ఏ రాష్ట్రం చేయని విధంగా రైతులను ఆదుకున్నాం. ఇందిరమ్మ రైతు భరోసా కింద తొమ్మిది రోజుల్లో తొమ్మిది వేల కోట్లు రైతుల ఖాతాల్లో వేసి పెట్టుబడికి భరోసా ఇచ్చాం. ఆర్థిక పరిస్థితి సహకరించకపోయినా రైతుల సంక్షేమం విషయంలో రాజీ పడలేదు. కేవలం ఏడాది కాలంలో లక్షా నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయలు రైతుల ప్రయోజనాలపై ఖర్చు చేసిన ప్రభుత్వం ఈ దేశంలో మరొకటి లేదు. 7,178 కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి రైతుల వద్ద చివరి గింజ వరకు ధాన్యం కొన్నాం. సన్నాలకు క్వింటాల్ కు రూ.500 బోనస్ ఇస్తున్నాం.

రాష్ట్రంలోని 29 లక్షల వ్యవసాయ మోటార్లకు ఉచిత విద్యుత్ అందిస్తున్నాం. దీని కోసం రూ.16,691 కోట్ల సబ్సిడీని విద్యుత్తు సంస్థలకు చెల్లిస్తున్నాం. గత ఏడాది 2.90 కోట్ల టన్నుల ధాన్యం ఉత్పత్తితో దేశానికే తెలంగాణ ఆదర్శంగా నిలిచాం. ఈ ఏడాది 280 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యం ఉత్పత్తితో దేశంలోనే అగ్రస్థానంలో నిలిచాం.

ప్రజా ప్రభుత్వం తొలి 20 నెలల్లోనే ఎలాంటి వివాదాలకు ఆస్కారం లేకుండా సుమారు 60 వేల ఉద్యోగాల భర్తీ చేశాం. రాజీవ్ గాంధీ సివిల్స్ అభయ హస్తం ద్వారా లక్ష రూపాయల ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తున్నాం. సివిల్స్ మెయిన్స్‌కు ఎంపికైన 180 మందికి తెలంగాణ అభ్యర్థులకు ఆగస్టు 11న ఈ ఆర్థిక సహాయం అందించాం. ఆర్థిక సహాయం పొందిన వారిలో ఇప్పటి వరకు 10 మంది అఖిల భారత సర్వీసులకు ఎంపిక కావడం తెలంగాణకు గర్వకారణం. భూ పోరాటాల చరిత్రనే తెలంగాణ చరిత్ర. గత ప్రభుత్వం తెచ్చిన ధరణి కారణంగా తెలంగాణ రెవెన్యూ వ్యవస్థ మొత్తం అస్తవ్యస్థమైంది. తమ దోపిడీకి అడ్డుగా ఉన్నారనే రెవెన్యూ ఉద్యోగులను, సిబ్బందిని దొంగలుగా, దోపిడీదారులుగా గత పాలకులు ముద్ర వేశారు.

భూ భారతి చట్టం తెచ్చాం.క్షేత్ర స్థాయిలో ఈ చట్టాన్ని సమర్ధవంతంగా అమలు చేసేందుకుఇటీవలే ఐదు వేల మంది గ్రామ పాలనా అధికారులను నియమించాం. ఇందిరమ్మ ఇళ్ల నిర్మాణాలు గ్రామాల్లో పేదల ఆత్మగౌరవ ప్రతీకలు. కొత్తగూడెం జిల్లా అశ్వారావుపేట నియోజకవర్గంలోని బెండలపాడు గ్రామంలో ఇందిరమ్మ ఇండ్ల గృహప్రవేశ మహోత్సవంలో పాల్గొన్నప్పుడు ఆ పేదల కళ్లలో చూసిన ఆనందం నాకు ఎనలేని తృప్తిని ఇచ్చింది. తొలి విడతగా 22,500 కోట్ల రూపాయలతో, ప్రతి నియోజకవర్గంలో 3,500 ఇందిరమ్మ ఇళ్లు మంజూరు చేశాం. ఈ ఒక్క ఏడాదిలోనే నాలుగున్నర లక్షల మంది పేదలు సొంత ఇంటి వారవుతున్నారు. సన్నబియ్యం సంక్షేమ పథకానికి ఈ రోజు కేరాఫ్ అడ్రస్ తెలంగాణ. దేశంలో మరే రాష్ట్రంలో ఇటువంటి పథకం లేదు. రాష్ట్రంలోని 3.10 కోట్ల మందికి నిత్యం సన్నబియ్యంతో ఈ రోజు భోజనం చేయగలుగుతున్నారు.

కృష్ణా, గోదావరి నదులు తెలంగాణ జీవనాడులు. ఆ నదుల్లో మనకు హక్కుగా దక్కాల్సిన నీటి వాటాలపై రాజీ పడేది లేదు. గత పాలకుల తప్పులను సరిదిద్ది, ప్రతి చుక్క నీటిపై పక్కా హక్కులు సాధించే దిశగా కృష్ణా జలాల విషయంలో న్యాయ పోరాటానికి సిద్ధమయ్యాం. కృష్ణా జలాల్లో తెలంగాణకు న్యాయంగా రావాల్సిన 904 టీఎంసీల వాటాను సాధించి తీరేలా వ్యూహం రచన చేస్తున్నాం. గత పాలకుల నిర్లక్ష్యంతో జరిగిన నష్టాన్ని భర్తీ చేస్తూనే శాశ్వత హక్కుల సాధనలో విజయం సాధించేలా పని చేస్తున్నాం.

2027 డిసెంబర్ 9 నాటికి ఎస్ఎల్‌బీసీని ప్రజలకు అంకితం చేసే లక్ష్యంతో ముందుకు సాగుతున్నాం. హైదరాబాద్ మహానగరం మన బలం. మన బ్రాండ్. ఈ బ్రాండ్ ను భవిష్యత్ లో ప్రపంచ వేదికపై సగర్వంగా నిలబెట్టే దీర్ఘ కాలిక ప్రణాళికలు రచిస్తున్నాం. 2035 నాటికి తెలంగాణ ఒక ట్రిలియన్ డాలర్ ఎకానమీగా, 2047 నాటికి మూడు ట్రిలియన్ డాలర్ల ఎకానమీగా ప్రపంచానికి హైదరాబాద్ గేట్ వే గా మారుతుంది. ఆ దిశగా మొత్తం రాష్ట్రానికి మేం మాస్టర్ ప్లాన్ ను తయారు చేస్తున్నాం.

రోడ్లు, విద్యుత్, రహదారులు, రవాణా సదుపాయాలు, మురుగు నీటి పారుదల, వాతావరణ స్వచ్ఛత ఇలా అన్నీ కోణాల్లో అత్యంత స్వచ్ఛమైన, సుఖమైన జీవన ప్రమాణాలతో కూడిన నగరంగా హైదరాబాద్ ను మార్చాలి. లక్షల కోట్ల అంతర్జాతీయ పెట్టుబడులకు హైదరాబాద్ కేరాఫ్ అడ్రస్ గా మారుతోంది. గ్లోబల్ కేపబిలిటీ సెంటర్ల (జీసీసీ)కు హబ్‌గా మారుతోంది.

హైదరాబాద్ నగరానికి వచ్చే వందేళ్ల తాగునీటి అవసరాలకు శాశ్వత పరిష్కారంగా గోదావరి జలాలు తీసుకువస్తున్నాం. 7360 కోట్ల రూపాయలతో గోదావరి 2,3 దశల పనులను ఇటీవలే ప్రారంభించుకున్నాం. మూసీ పునరుజ్జీవన ప్రాజెక్టు, గాంధీ సరోవర్ ప్రాజెక్టు ఉండబోతున్నాయి. ఓఆర్ఆర్‌పై తలపెట్టిన గేట్ వే ఆఫ్ హైదరాబాద్ ఒక గొప్ప స్వాగత తోరణంగా నిలుస్తుంది. 24 వేల కోట్ల రూపాయల అంచనాతో మెట్రో రెండవ దశ విస్తరణ ప్రాజెక్టును చేపడుతున్నాం. ఇప్పుడున్న 69 కిలోమీటర్ల మెట్రో మార్గానికి అదనంగా రెండో దశలో 76.4 కిలోమీటర్ల మేర మెట్రో రైలు నిర్మాణం జరుగుతుంది. గడచిన పదేళ్లలో హైదరాబాద్ నగరం డ్రగ్స్ కు గేట్ వేగా మారింది.

విచ్చలవిడిగా డ్రగ్స్ లభ్యతకు మన నగరం వేదిక కావడం అత్యంత దురదృష్టం.

ఆ భూతాన్ని కూకటి వేళ్లతో పెకిలించేందుకు ఈగల్ వ్యవస్థను తెచ్చాం.

138 దేశాలు పాల్గొన్న 'వరల్డ్ పోలీస్ సమిట్' (డబ్ల్యూపీఎస్) 2025లో డ్రగ్ కంట్రోల్ కేటగిరీలో మన హైదరాబాద్ నార్కోటిక్స్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ వింగ్ ప్రథమ బహుమతి అందుకోవడం మనకు గర్వకారణంవని ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి తెలిపారు.

విద్యాశాఖ సమూల ప్రక్షాళన.. సీఎం రేవంత్ కీలక నిర్ణయం..

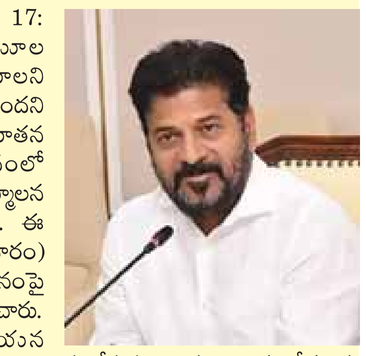

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: విద్యా విధానంలో సమూల మార్పులు, ప్రక్షాళన చేయాలని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిర్ణయించిందని సీఎం రేవంత్ తెలిపారు. నూతన పాలసీ వల్ల విద్యా విధానంలో మార్పులతో పాటు పేదరిక నిర్మూలన జరుగుతుందని పేర్కొన్నారు. ఈ మేరకు ఆయన ఇవాళ(బుధవారం) తెలంగాణ నూతన విద్యా విధానంపై అధికారులతో సమీక్ష నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ.. గతంలో తెలంగాణ విద్యలో ఉస్మానియా, కాకతీయ యూనివర్సిటీలు కీలక పాత్ర పోషించాయని గుర్తు చేశారు.

రాష్ట్రంలో ఓపెన్ మార్కెట్ కారణంగా అంతర్జాతీయ స్థాయికి మన విద్యా విధానం సరితూగడం లేదని సీఎం రేవంత్ రెడ్డి వివరించారు. ప్రతి సంవత్సరం 1.10 లక్షల మంది ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు ఉత్తీర్ణులు అవుతున్నారని తెలిపారు. వారిలో 15 శాతం మంది మాత్రమే ఉద్యోగాలు పొందుతున్నారని పేర్కొన్నారు. విద్యలో ప్రభుత్వ పాత్ర తగ్గిపోతుందని అసహనం వ్యక్తం చేశారు. విద్యా శాఖకు రూ.21 వేల కోట్లు కేటాయిస్తే.. అందులో 98 శాతం జీతాలకే ఖర్చు అవుతుందని వ్యాఖ్యానించారు.

పేదరిక నిర్మూలన జరగాలంటే విద్య ఒక్కటే మార్గమని రేవంత్ రెడ్డి ఉద్ఘాటించారు. విద్యా విధానంలో సమూల మార్పులు తీసుకురావడమే తన ధ్యేయమని నొక్కిచెప్పారు. అందుకు కావాల్సిన సలహాలు, సూచనలు ఇవ్వాలని అధికారులను కోరారు. 73 లక్షల మంది యువతకు మంచి భవిష్యత్తు ఇవ్వాలన్న లక్ష్యంతో పనిచేస్తున్నట్లు చెప్పుకొచ్చారు. దేశ విద్య విధానాన్ని మార్చేలా తెలంగాణ కొత్త విద్యా విధానం ఉండాలని పేర్కొన్నారు. పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం అధికారులు ప్రణాళిక బద్ధంగా పనిచేయాలని సూచించారు.

స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్‌లో లోపాలు ఉన్నాయి..

స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్‌లో లోపాలు ఉన్నాయని రేవంత్ రెడ్డి తెలిపారు. 11 వేల ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌లో 34 లక్షల మంది విద్యార్థులు చదువుతే.. 27 వేల ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 18 లక్షల మంది విద్యార్థులు మాత్రమే చదువుకుంటున్నారని అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. విద్య కోసం తీసుకునే రుణాలకు ఎఫ్ఆర్‌బీఎం పరిధి నుంచి మినహాయింపు ఇవ్వాలని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్‌ను కోరినట్లు చెప్పారు. 1 నుంచి 12 తరగతుల వరకు సమూల మార్పులు రావాలని ఆయన సూచించారు. విద్య విషయంలో సమాజానికి మేలు జరుగుతుందంటే.. రాజకీయంగా ఎలాంటి ఇబ్బందులు ఎదురుకోవడానికైనా తాను సిద్ధమని రేవంత్ రెడ్డి ధీమా వ్యక్తం చేశారు.

అణు బెదిరింపులకు భారత్ భయపడదు– ప్రధాని మోదీ

భోపాల్, సెప్టెంబర్ 17: వికసిత్ భారత్‌కు.. మహిళలు, యువత, పేదలు, రైతులు నాలుగు స్తంభాలని ప్రధాని మోదీ అభివర్ణించారు. 140 కోట్ల మంది భారతీయులతో వికసిత్ భారత్ కోసం సంకల్పం చేశామన్నారు. బుధవారం మధ్యప్రదేశ్‌లోని ధార్‌లో ఏర్పాటు చేసిన బహిరంగ సభలో ప్రధాని స్వస్థ్ నారీ స్వశక్తి పరివార్ అభియాన్ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమాన్ని తల్లులు, సోదరిమణులకు అంకితం చేసినట్లు ప్రకటించారు.

అనంతరం ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ మాట్లాడుతూ.. దేశంలోని కోట్లాది మంది తల్లుల ఆశీర్వాదం ఉంటే తాను ఏదైనా సాధిస్తానని స్పష్టం చేశారు. కోటాను కోట్ల తల్లులు తనకు ఎన్నో సార్లు ఆశీస్సులు అందించారని ఈ సందర్భంగా ఆయన గుర్తు చేసుకున్నారు. ఇంట్లో తల్లి బాగుంటే.. ఇళ్లన్నీ బాగుంటాయని తెలిపారు.

సెప్టెంబర్ 17వ తేదీన నిజాం పాలన నుంచి హైదరాబాద్‌కు విమోచనం కలిగిందని చెప్పారు. తద్వారా నిజాం అకృత్యాల నుంచి హైదరాబాద్ సంస్థానానికి విముక్తి కలిగిందన్నారు. ఆ క్రమంలో హైదరాబాద్ విమోచనా దినోత్సవాన్ని ఘనంగా నిర్వహిస్తున్నామని పేర్కొన్నారు.

అణు బెదిరింపులకు భారత్ భయపడదని స్పష్టం చేశారు. ఆపరేషన్ సిందూర్‌తో ఉగ్రవాదులకు బుద్ధి చెప్పామన్నారు. ఆపరేషన్ సిందూర్ హీరోలపై ఈ సందర్భంగా ప్రధాని మోదీ ప్రశంసల వర్షం కురిపించారు. దేశ ఐక్యత కోసం మన సైనికులు అనేక త్యాగాలు చేశారని గుర్తు చేసుకున్నారు. తాము బతికేది దేశం కోసమని ఆయన స్పష్టం చేశారు. బుధవారం మధ్యప్రదేశ్ పర్యటనలో ఉన్న ప్రధాని మోదీ.. స్వస్థ్ నారీ స్వశక్తి పరివార్ అభియాన్ కార్యక్రమాన్ని వర్చువల్‌గా ప్రారంభించారు. విశాఖపట్నంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు, కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

భారత్ ఏ శక్తి ముందు తలదించలేదు.. భవిష్యత్తులో తలదించబోదు

–కేంద్ర మంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: సికింద్రాబాద్ పరేడ్ గ్రౌండ్స్‌లో నిర్వహించిన తెలంగాణ విమోచన దినోత్సవ వేడుకల్లో కేంద్ర మంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్ పాల్గొని ప్రసంగించారు. ప్రధాని మోదీ ఈరోజును విమోచన దినోత్సవంగా అధికారికంగా నిర్వహించాలని నిర్ణయించారని తెలిపారు. ఇది భారత చరిత్రలో సువర్ణ అధ్యాయమన్నారు. 1947లో భారత దేశం స్వాతంత్ర్యం పొందిన సమయంలో వివిధ రాజ్యాలు ఉండేవని, వాటివల్ల భారతదేశ ఐఖ్యత్వం ఇబ్బందికరంగా ఉండేదని గుర్తుచేశారు. అఖండ భారత్ నినాదంతో సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ ముందుకు వెళ్ళారని కేంద్ర మంత్రి తెలిపారు.సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ సాహ సంతోనే ఆనాడు భారత్ బలంగా నిలబడిందని చెప్పుకొచ్చారు. మహాత్మా గాంధీ కూడా సర్దార్ పటేల్ నిర్ణయాలను మెచ్చుకున్నారన్నారు. నిజాం ఇచ్చిన హామీని నిలబెట్టుకోలేదని.. ఆపరేషన్ పోలో పేరుతో సర్దార్ పటేల్ నిజాంను ఓడించారని వెల్లడించారు. ఆపరేషన్ పోలో రజాకార్ల ఆగడాలను అరికట్టడానికి సర్దార్ పటేల్ తీసుకున్న నిర్ణయమని తెలిపారు. తుష్టికరణ రాజకీయాల కోసం విమోచన దినోత్సవాన్ని అధికారికంగా నిర్వహించలేదని విమర్శించారు. గ్రామాల్లో ఆడవారిపట్ల ఆగడాలు పెరిగిపోయాయని, అశాంతి నెలకొందని రాజ్‌నాథ్ అన్నారు.

డీఎస్సీ అక్రమాలపై హైకోర్టులో విచారణ

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17:2024లో జరిగిన డీఎస్సీ టీచర్ నియామకాల్లో, ముఖ్యంగా స్పోర్ట్స్ కోటా, విభాగాల్లో జరిగిన అక్రమాలపై తెలంగాణ హైకోర్టు విచారణ చేపట్టింది.

స్పోర్ట్స్ కోటా కింద జరిగిన నియామకాల్లో నిబంధనల ఉల్లంఘన, అర్హులైన అభ్యర్థులకు అన్యాయం జరిగిందని పిటిషనర్ తరపున వాదనలు వినిపించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రీక్రూట్‌మెంట్‌పై రీ వెరిఫికేషన్ చేయాలని ఇప్పటికే ఆదేశాలు జారీ చేసినప్పటికీ, 9 నెలలుగా ఈ ప్రక్రియను పూర్తి చేయకపోవడంతో అర్హులైన అభ్యర్థులు మానసికంగా క్షోభను అనుభవిస్తున్నారని ఆరోపించారు. ఈ రీ వెరిఫికేషన్ ప్రక్రియ ఆలస్యం కావడానికి స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ అధికారులు బాధ్యత వహించాల్సిందిగా పిటిషనర్ తరపున న్యాయవాది వాదించారు.

అయితే, ప్రభుత్వ తరపున న్యాయవాది మాట్లాడుతూ, స్పోర్ట్స్ అథారిటీ అవసరమైన రీ వెరిఫికేషన్ లిస్టులు ఇవ్వకపోవడం వల్లే ఈ ఆలస్యం జరిగిందని వివరించారు. స్పోర్ట్స్ కోటాలో ఎంపికైన అభ్యర్థుల రీ వెరిఫికేషన్ లిస్టును ఇవ్వాలని పలుమార్లు స్పోర్ట్స్ అథారిటీకి లేఖలు రాసినట్లు, స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ శాఖ తరపున న్యాయవాది కోర్టులో ఆధారాల ను సమర్పించారు. అవసరమైన లిస్టు రాకుండా ఈ ప్రక్రియను కొనసాగించలేమని కోర్టు దృష్టికి తీసుకెళ్లారు.

ఈ కేసులో స్పోర్ట్స్ అథారిటీ అధికారులే బాధ్యులని పేర్కొంటూ, హైకోర్టు వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. నియామక ప్రక్రియలో జాప్యం జరుగుతున్న కారణంగా, అర్హత ఉన్న అభ్యర్థులు నష్టపోతున్నారని కోర్టు అభిప్రాయపడింది. వాదనలు విన్న న్యాయమూర్తి, కేసు తదుపరి విచారణను అక్టోబర్ 15, 2025కి వాయిదా వేశారు.

చురక

విమోచనో విద్రోహమో
విలీనమైతే అయింది
అధికారికంగా జరుప
అభ్యంతరమేముంది.
తెలంగాణ సాయుధ
త్యాగ సమర చరితం
స్మరిస్తేనే సర్కారుకు
చెరిగిపోవా భవితం.

–వేల్పుల నారాయణ
9440433475

రాధశ్రీ రాగాలు

మంచి పనులను ఎన్న
ప్రేమ జూపుట కన్న
లేదు జగమున మిన్న
అనును రాధశ్రీ !!

అన్ని వేళల యందు
అన్ని దానము లందు
అన్న దానమె ముందు
అనును రాధశ్రీ !!

–రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

ఆ సుస్వరం పేరు వి.కె.దుర్గ

విన్నకోట దుర్గను సత్కరిస్తున్న అతిథులు.

చాలా కాలం తరువాత ఒక అద్భుత సినీ సంగీత విభావరి విన్నాను. కళ్ళు మూసుకుని ఆ మధుర గీతాలు వింటూ ఉంటే ఎదురుగా భానుమతి పాడినట్లే అనిపించింది. భానుమతి స్వరాన్ని పుక్కిట పట్టిన ఆ అద్భుత సుస్వరం పేరు వి. కె. దుర్గ... విన్నకోట దుర్గ.

ఎన్నో ఏళ్లుగా దుర్గ నోట భానుమతి పాటలు వింటూనే వున్నాను. ఇన్నాళ్లు భానుమతి స్వరాన్ని అనుకరిస్తుందేమో అనుకున్నాను. ఆ సందేహం నాలో ఉండిపోయింది. నిన్న సభాముఖంగా అడిగాను. ఆమె అసలు విషయం చెప్పారు. ఆమె స్వరమే అంత. కన్ను తెరచి వింటే దుర్గ కనిపిస్తారు. కళ్ళు మూసుకుని వింటే భానుమతి వినిపిస్తారు. అదృష్టస్వరం అని ఎమ్మెల్సీ, శాసనమండలి ప్రతిపక్ష నేత సిరికొండ మధుసూదనాచారి అభినందించారు.

అభినవ ఘంటసాల చంద్రతేజ తో కలసి దుర్గ పాడుతుంటే నిజంగా మనసు ఊయలలూగింది. సినీ విజ్ఞాన విశారద ఎస్. వి. రామారావు ఆయా పాటల వెనుక దాగిన విశేషాలను, ఆ సన్నివేశాలను వివరిస్తుంటే, వీరిద్దరూ పాడుతూ ఉంటే కాసేపు జగమే మరచిపోయి ఆ ఆణిముత్యాల్లాంటి పాటల్లో లీనమైపోయాం.

సోమవారం కళా విపంచి బొప్పన నరసింహారావు ఈ అపురూప కార్యక్రమాన్ని త్యాగరాయ గానసభ కళా సుబ్బారావు కళావేదిక లో నిర్వహించారు. నటి, గాయని, నిర్మాత, దర్శకురాలు, రచయిత్రి అయిన భానుమతీ రామకృష్ణ శత జయంతి సందర్భం... వి.కె.దుర్గ కు భానుమతి పురస్కారం, స్వర విరించి బిరుదు ప్రదానం కనుల పండువగా జరిగింది. స్వర విరించి బిరుదును తన నూతన గృహానికి గుర్తుగా పెట్టుకుంటా అని దుర్గ ప్రకటించారు. యువకళావాహిని అధ్యక్షులు లంక లక్ష్మినారాయణ అధ్యక్షత వహించిన సభలో లలిత సంగీత దర్శకులు కలగా కృష్ణమోహన్, డా. మహ్మద్ రఫీ పాల్గొని వి. కె.దుర్గ ను అభినందించారు. భాగి శివ శంకర శాస్త్రి సమన్వయం చేశారు.

–మహ్మద్ షరీఫ్

కొత్తగా నవలలు రాసే నవలాకారులకు ఆహ్వానం

కొత్తగా నవలలు రాసే నవలాకారులను ప్రోత్సహించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక కొత్త రచయిత రచించిన మొదటి నవలలకు ప్రథమ బహుమతిగా రూ॥ 20,000/– (ఇరవై వేల రూపాయలు), ద్వితీయ బహుమతిగా రూ॥ 10,000/– (పదివేల రూపాయలు) పారితోషికం ఇవ్వాలని అంపశయ్య నవీన్ లిటరరీ ట్రస్టు నిర్ణయించింది. ఈ పారితోషికాన్ని ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబర్ 24వ తేది నాడు జరిగే నవీన్ జన్మదినోత్సవ కార్యక్రమంలో ప్రదానం చేయడం జరుగుతుంది.

నవలాకారుడు రచించిన తన మొదటి నవలని డీటీపి చేయించి ఈ క్రింది అడ్రసుకు రెండు ప్రతులను **2025 అక్టోబర్ 31వ** తేదిలోగా పంపించవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాం.

నవలాకారులు పాటించాల్సిన నిబంధనలు :

1.తెలుగులో రచించబడిన నవలలే ఈ పురస్కారానికి అర్హమైనవవుతాయి. తెలుగువాళ్ళు ప్రపంచంలో ఎక్కడున్నా తాము రచించిన మొదటి నవలని ఈ పురస్కారానికి పంపించవచ్చు. 2.నవల నిడివి ప్రింట్‌లో 100 పేజీలకు తగ్గకుండా, 250 పేజీలకు మించకుండా ఉండాలి. 3.ఇతివృత్తం తెలుగువాళ్ళ జీవితాలకు సంబంధించినదై ఉండాలి. 4.ఇది వరకు యే పత్రికలోనూ ప్రచురింపబడని నవలల్నే పంపించాలి. 5.రాత ప్రతిని పంపించకూడదు. 6.ఈ పోటీకి పంపించిన నవలల ప్రతులను తిప్పి పంపించడం సాధ్యపడదని గమనించాలి. 5.పారితోషికాన్ని యే నవలకు ఇవ్వాలన్న విషయంలో పూర్తిగా న్యాయ నిర్ణేతలదే తుది నిర్ణయం. 6.ఈ విషయంలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు అవకాశం లేదు. 7.ఇది తను రచించిన మొదటి నవలే అని, ఆ నవల 2020–2025 సంవత్సరాల మధ్యకాలంలోనే రచించానని ఇదివరకు ఈ రచన యే పత్రికలోనూ ప్రచురించబడలేదనీ రచయిత హామీ పత్రాన్ని జతచేయాలి.

–డి. స్వప్న

అంపశయ్య నవీన్ లిటరరీ ట్రస్టు 9989291299

పత్తిపాక మోహన్ పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించిన ప్రధాని

పత్తిపాక మోహన్ అనువాద పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న భారత ప్రధాని శ్రీ నరేంద్ర మోదీ

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: (నేటినిజం ప్రతినిధి): రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా కేంద్రానికి చెందిన కవి, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కార గ్రహీత డాక్టర్ పత్తిపాక మోహన్‌కు మరో అరుదైన గౌరవం లభించింది. ప్రధాని నరేంద్రమోదీ ఆవిష్కరించిన పుస్తకాల్లో మోహన్ అనువాద పుస్తకం ఉండటం విశేషం. ప్రసిద్ధ గేయ రచయిత, భారతరత్న డాక్టర్ భూపెన్ హజారికా శతజయంతి సందర్భంగా అసోం ప్రభుత్వం ఏడాదంతా ఉత్సవాలు నిర్వహిస్తోంది. ఇంగ్లీష్‌తో పాటు 22 భారతీయ భాషల్లో భారతరత్న భూపెన్ హజారికా పుస్తకాన్ని ప్రచురించి ఆవిష్కరించేందుకు సంకల్పించింది. ఈ మేరకు గౌహతిలో ఆదివారం జరిగిన హజారికా శతజయంతి ప్రారంభ సభలో ప్రధాని మోదీ ఈ పుస్తకాలను ఆవిష్కరించారు. అస్సామీలో అనురాధశర్మ పూజారి రచించిన పుస్తకాన్ని మోహన్ తెలుగులో అనువదించారు. ఈ సందర్భంగా మోహన్‌ను పలువురు సాహితీవేత్తలు అభినందించారు.

గవ్వలు

అతడు
నిత్యం దేవున్ని పూజిస్తాడు
అపరభక్తునిది.. సారాదందా.

దోమ కుట్టిన తరువాత
డాక్టర్ కుట్టిండు
సర్కారు సాక్షిగా.. మరణం.

అర చేతిలో మొబైల్
టచ్ చేస్తే..
పద్నాలుగు భువన బాంధములు.

ప్రతి ఒక్కరికి
బుద్ధి.. శ్రద్ధ ఉంటే
స్వేచ్ఛాభారత్.. స్వచ్ఛభారత్..

-జిందం అశోక్
సెల్:8978532225

ఘంటారావం

బాధ్యతను నియంత్రణగా
భావిస్తున్న కాలం
క్రమశిక్షణను క్రౌర్యంగా
తలపోస్తున్న వైనం.

వాలిపోయే
వయసు
సోలిపోయే
సొగసు.

సభ్యతకు చెల్లుబాటు
నిల్లు
పత్రికల్లో బూతులు
పుల్లు

అనుమానాలు, ఆర్థిక సమస్యలు
అక్రమ సంబంధాలు, మద్యపానాలు
దాంపత్యాన్ని దహిస్తున్న
బలీయ బడబాగ్నులు.

కన్నీళ్ళన్నీ
ఖర్చు చేస్తేఎలా
ఆనందభాష్పాలకు
అవసరం కదా.

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

నవ్యాంకురం

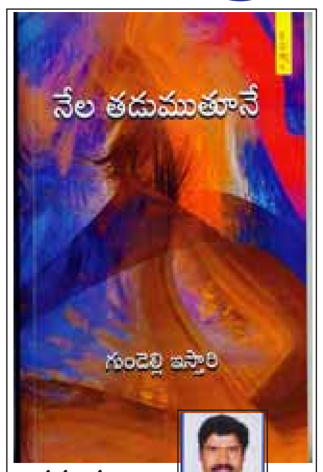

ప్రతులకు:
గుండెల్లి ఇస్తారి
10-1-92/3/79/ఎ, కాలనీ ఎన్‌క్లేవ్, భాగ్యనగర్, ఖర్మాన్‌ఘాట్, హైదరాబాద్-500 035.
సెల్: 98499 83874

> గుండెల్లి ఇస్తారి "నేల తడుముతూనే" కవితా సంపుటికి డా॥ఏనుగు నరసింహారెడ్డి రాసిన ముందు మాట ఇది..

వర్తమాన కాలానికి తగిన సాహిత్య ప్రక్రియ కవిత్వమేనని పిస్తుంది. అంతటి time saver కవిత్వం. హృదయాభివ్యక్తికి చాలా ఎక్కువ అవకాశం ఉన్నది కూడా కవిత్వంలోనే.

ప్రాచీనకాలపు కవిత్వంలో సుదీర్ఘమైన కావ్యాలలో విశాలమైన జీవిత చిత్రణ, అందులో వచ్చే విభిన్న మయిన కథలు ఉపకథలు చెప్పడం, కవిత్వాభివ్యక్తిని అటు భాషా పటిమ తోనూ ఇటు భావనాబ లంతోనూ నడిపించడం కత్తిమీద సాములా ఉండేది. అందుకే కావ్యం ఒక తపస్సులా రాయవలసి వచ్చేది. నా నృషి కురుతే కావ్యం అన్న మాట అక్కడ నిజమే మరి. వర్తమాన వచన కవిత్వం భావనా బాలిమితో చేసే అభివ్యక్తి. నిజానికి ఈ అభివ్యక్తి చిన్నది కాదు, సులభంగా విజయవంతమ వదు. విజయవంతం అయిందీ కానిదీ అప్పుడే తెలియదు కూడా. అది ఒక నష్టం. అందువల్ల కవిత్వం విస్తారంగా వస్తుంది. పాఠకుల సంఖ్య మరీ అంత విస్తారంగా లేకపోయినా కథలు, నవలల కన్నా మేలు. అందుకే కవులు అదృష్ట వంతులు. గుండెల్లి ఇస్తారి కూడా.

గుండెల్లి ఇస్తారిగారు వైద్య శాఖ లో పనిచేసే ఉద్యోగి. వైద్యంలో పట్ట భద్రులు నేరుగా రోగులకు వైద్యం చేస్తారు. కానీ వైద్యానికి అనుషంగికంగా చేయాల్సిన పారామెడికల్ సేవలు చాలా అవసరమైనవి. వీటితో పాటు వైద్య శాఖలో పనిచేసే ఇతర ఉద్యోగులు కూడా వైద్యానికి సంబం ధించిన అనేక ప్రచార, ఉన్మూలీకరణ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనవలసి ఉం టుంది. చిత్తశుద్ధితో కవిత్వం రాసే వారు జీవితాన్ని దూరం పెట్టలేరు. జీవితములో అవిభాజ్య భాగమైనటు వంటి ఉద్యోగ బాధ్యతను కూడా పక్కకు పెట్టలేరు. అంటే వారు ఉద్యోగ నిర్వహణలో నిర్వర్తించే కార్యక్రమాల ప్రభావం తమ సృజన మీద ఉండడం తప్పనిసరి.

అది వారి ఇన్వాల్వెం ట్‌కి గుర్తుగా చెప్పొచ్చు. గుండెల్లి ఇస్తారి ప్రచురిస్తున్న ఈ కవితా సంపుటిలో వైద్యానికి సంబంధించిన పద్యాలదే పెద్దపీట.

దీన్నిబట్టి కవిగా ఆయన ఒక కమిటెడ్ సాహిత్యకారుడు అని చెప్పవలసి ఉంటుంది.

కరోనా మీద కవిత్వం రాయని కవి ఎవరు ఉండరు. ప్రతి కవి ఒకటి రెండు కవితలను తమ కరోనా కాలపు సంపుటాలలో చేరుస్తుంటాడు.

ఇస్తారి మాత్రం కరోనా వైరస్ పేరు మీద నాలుగైదు కవితలు రాశాడు. కరుణా మీద రెండు మూడు కవితలు రాసినప్పటికీ వాటికి భిన్నమైన పేర్లు పెట్టడం చూస్తాం. కానీ ఈ కవి ఆశ్చర్యకరంగా ఈ ఐదింటికి కరోనా అనే పేరు పెట్టాడు. ఇది ఒక విశేషం.

కరోనా -1, కరోనా-2, కరోనా-3 అని కూడా పెట్టలేదు. కరోనా ఒమిక్రాన్ అని మరో కవిత ఉంది. వైరస్ అని ఇంకొక కవిత రాశాడు. ఈ కవితలో జికా, ఎయిడ్స్, డెంగ్యూ, చికెన్ గున్యా, నిఫా, అంత రాక్స్, సార్స్, మార్స్, స్వైన్ ఫ్లూ, ఎబోలా, ఎల్లో ఫీవర్‌లకు కారణమైన వైరస్‌లను అన్నింటిని పాఠకులకు పరిచయం చేస్తాడు. స్వైన్ ఫ్లూ శీర్షికతో మరో కవిత ఉందిందులో. దోమ-జ్వరం అనే మరో కవిత కూడా రాశాడు ఇస్తారి. జర జాగ్రత్త అని కరోనా కాలపు జాగరూకత గురించి హితబోధ చేస్తాడు ఇంకో కవితలో.

'కంటికి కనబడను
కానీ వెన్నంటి ఉంటా
సూది మొనంతలో
కోట్లల్లో ఉంటా
కాలు బయటపెట్టావో
కాటు వేయ చూస్తా
కరచాలనం చేశావో
నా కబంధహస్తాల్లో ఇరికిస్తా
తుమ్మినా దగ్గినా గాలిలోకి వస్తా
తుంపర్లలో తిరుగుతా
వస్తువులపై పడతా
ఆదమరచి తాగితే చేతుల్లోకి వస్తా
చేతులు ముఖం తాకితే
నీలోకి వస్తా
మీరందరూ దగ్గరగా ఉంటే
అందరినీ అంటుకుంటా.

అని కరోనా మోనోలాగ్ రాయడం ఈ కవి ప్రత్యేకత. కరోనా పాండమిక్ తర్వాత పుట్టిలో ప్రధానంగా గుర్తించదగినవి స్త్రీ కేంద్రితమైన కవితలు. స్త్రీ-సమాజం, పూరించాలి, తదితరాలు స్త్రీ ఔన్నత్యాన్ని మహోన్నతంగా చాటి చెప్పాయి. సంక్రాంతి వంటి పండుగల మీద రాసిన కవితలు, బాల్యం మీద రాసిన కవితలు, అంబేద్కర్ డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి లాంటి స్ఫూర్తి ప్రదాతల మీద రాసినవి ఈ సంపుటికి వన్నె తెస్తాయి. చెరువుల కాలుష్యం మీద, ప్రకృతి విధ్వంసం మీది కవితలు కవి సామాజిక స్పృహకు అద్దం పడతాయి.

ఈ సంపుటిలో కొన్ని కవితలు వస్తువును గుర్తించడమే కష్టమైనంత అభివ్యక్తి రమ్యతతో కూడా ఉన్నాయి. స్వశిక్ష అనే కవిత దానికి ప్రబల ఉదాహరణ..చూడండి.

'ఎప్పుడు పట్టిందో నిదుర కన్నును
నన్ను శవంలాగా మార్చిందో కాదో
ఎవరో వచ్చి ఇంటి ముందర
ఎక్కిళ్లు పట్టి ఏడుస్తున్నారు
ఎవరా అని తలుపు తీసి చూసా
గలగల పారే సెలయేళ్లు,
చెరువు కలిసి వచ్చాయి
ఏడుస్తూ..' ఇంకోచోట **'తేట'** అనే శీర్షికతో రాసిన కవితలో

'ఎవరో నల్లటి మసిని
అందరి గుండెలకు
కొంచెం కొంచెం
పూసుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు
నల్లటి దట్టమైన పొగలు
ప్రజల ఆవాసాల పైకి
వదిలారు
శ్వాసనాలికలన్నీ దట్టమైన
పొగలు పీల్చుకొని నల్లబడి
నిశ్వాసలో నల్లని
గాలులు బయటకు
పొడుచుకు వస్తున్నాయి'

అనే మార్మిక అభివృద్ధి కొంచెం భిన్నమైనటువంటి ధోరణి. ఇందులో తక్కువ కవితలు ఈ రకమైన అభివ్యక్తిలో నడిచాయి.

నిజానికి ఈ కవితలు సంపుటిలో చివరి భాగాన వచ్చాయి. బహుశా ఈ కవి మొదటి పేజీలలోని కవితలు రాయడానికి చివరి పేజీలలోని కవితలు రాయడానికి మధ్య కాలవ్యవధి చాలా ఉండడం వల్ల వచ్చిన పరిణతి అని అనిపిస్తుంది.

ఈ పరిణతి మరింత ముందుకు ప్రయాణం చేస్తుంది అన్న వాగ్దానం ఈ సంపుటి మనకిస్తుంది.

-డా॥ఏనుగు నరసింహారెడ్డి
సెల్: 89788 69183

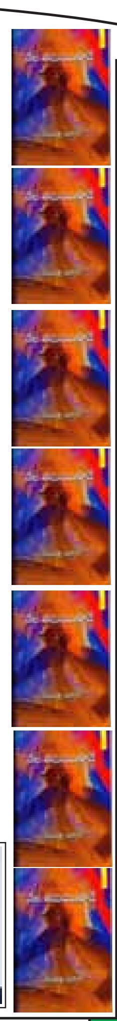

పుస్తక సమీక్ష

వాస్తవ జీవితాల ప్రతిబింబాలు

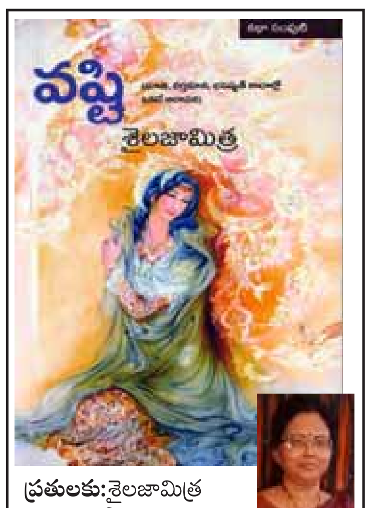

ప్రతులకు:శైలజామిత్ర
నెం.98, సౌజన్య ఎవెన్యూ
ఎస్‌బిఐ కాలనీ, గాంధీనగర్
హైదరాబాద్-500 080

"వష్టి". ఏ తెలుగు నిఘం టువు వేదికినా వివరాలు దొరకని పేరు ఈ కథా సంపుటికి ఉంచట ములో రచయిత్రి శ్రీమతి శైలజామిత్రగారి ప్రత్యేకత అర్థము అవుతుంది.

కథ, కవిత్వం, నవల, వ్యాసం అనువాదం సమీక్ష. విమర్శ- తెలుగు సాహిత్యంలోని అన్ని ప్రక్రి యల్ని వీరు జనరంజకంగా వ్రాస్తు_న్నారు. తన బహుముఖీన ప్రజ్ఞతొ తెలుగు సాహిత్య ప్రియుల తో ప్రత్యేకత ఏర్పరచుకుని పలు అవార్డు లు రివార్డులు స్వంతం చేసుకున్నారు.

'వష్టి' కథా సంపుటి శైలజా మిత్రగారి నాలుగవ సంపుటిగా తెలుస్తున్నది. 25 కథలున్న ఈ కథా సంపుటిలలో రచయిత్రి. మానవ జీవన పరిణామాలను, స్పందనను తెలియచేస్తున్నారు. తాను ఎదుర్కొన్న అనుభవాలే కథలుగా మలిచినట్లు చెప్పుకున్న ఈ రచయిత్రి కథల్లో ఎక్కడా కృత్రిమత కనుపించదు. నల్లేరు మీది నడకలా సాఫీగా సాగిపోతాయి. సన్నివేశ రూపకల్పన పాటకులలో ఉత్సుకతను రేపేలా వివరించటం వల్ల ఎక్కడా విసుగు పుట్టదు సరికదా- విడవక చదివిస్తాయి. ముందు మాటల 'విందు'లో ప్రఖ్యాత కథ, నవలా రచయిత, సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహిత డా॥ సలీం సయ్యద్‌గారు **'ఓ సంఘటనను కథగా మలచాలంటే చాలా నైపుణ్యం కావాలి. పాఠకుల్లో ఆసక్తి రేకెత్తించేలా కథనం సాగాలి. ఆ సంఘటనకు అనుబంధంగా మరిన్ని సంగటనల్ని అల్లుకోవాలి.**

పాత్రోచితమైన సంభా షణలు రాయగలగాలి.. సామాజిక ప్రయోజనం కలిగించే కథగా తీర్చిదిద్దాలి' అంటారు. ఇవన్నీ శైలజా మిత్రగారి ఈ 25 కథల్లో కనిపిస్తాయి. అందుకే డా॥ సలీం వీటిని **'వాస్తవ జీవిత ప్రతిబింబాలు'** అన్నారు.

'కాలేజీ జీవితంలో కచ్చితంగా ఎవరినైనా ప్రేమించాలి. లేకపోతే రేపటి జీవితంలో చెప్పుకోవటానికి ఏమీ ఉండదు.

అవి నమ్మే కాలేజీ బాయ్ కిషోర్. సౌమ్య, స్వాతి, మంజుల మేరీలను 'ట్రై' చేస్తాడు. క్లాస్‌మేట్ అంజలి కిషోర్ మాటలకు పడిపోయినట్లే అవుపిస్తుంది. షాకుఇ ద్దామన్న కిషోర్‌కే అంజలి తన వెడ్డింగ్ కార్డు ఇచ్చి షాకు ఇస్తుంది. ఈ కొసమెరుపు కథ నేటి యువతీ యువకుల మనఃస్తత్వాన్ని చక్కగా చిత్రిస్తుంది అంతే కాదు.

టైంపాస్ ప్రేమ చివరికి ఎక్కడికి దారి తీస్తుందో వివరించి గొప్ప సందేశాన్ని ఇచ్చారు రచయిత్రి **"లైఫ్‌రిస్క్"** కథలో.

విదేశాల్లో చదువులు అక్కడే ఉద్యోగం, స్థిరపడటం గ్రీన్‌కార్డులు సిటిజన్ షిప్‌లు నేటి యువతకు ఆదర్శం అయింది. తల్లి సీతామా లక్ష్మికి కూడా గ్రీన్‌కార్డులు వచ్చాక ఆనందం కలిగింది. దాదాపు అయిదేళ్ళ అమెరికా అనుభవం తర్వాత స్వంత ఊరు రాజమండ్రికి వస్తుంది.

అక్కడి ఒంటరితనం కంటే ఇక్కడి ఏకాంతమే బావుందనిపిస్తుంది ఆమెకు. ఇక్కడ ఎవరూ లేక అనాధలయితే, అక్కడ అందరూ ఉండి **'అనాధ'** అవటం సీతామాలక్ష్మికి నచ్చలేదు.

అయినా తప్పనిసరి. ఈ పరిస్థితుల్ని గమనించిన స్నేహితురాలు కామేశ్వరి తీసుకున్న మంచి నిర్ణయమే మిటో **'నా'! కథ చదవాల్సిందే!** అటు అమెరికా యాంత్రిక జీవనం ఇటు ఇండియాలోని ఆత్మీయమైన అనుబంధాలు.

తులనాత్మక చేసి ప్రెజెంట్ చేసి వివరించిన తీరు బావుంది. వాళ్ళు (పిల్లలు) మొక్కల్లాంటివారు. మరో చోట నాటినా ఎదగుతారు.

మనం (వయస్కులు) వృక్షాలం. మరోచోట నాటితే చనిపోతాము (పే.29) గొప్ప వ్యక్తీకరణ! కాచివడపోసిన సత్యం!

ఇలాంటి గొప్ప గొప్ప వాక్యాలెన్నో కథలనిండా కనిపిస్తాయి. రచయిత్రి పరిశీలనా శక్తికి పాఠకుడు అబ్బురపడకుండా ఉండలేడు.

నగపోకున్నా, పోయిందని పోలీసు కంప్లయింట్ ఇవ్వటం (డబ్బు.. డబ్బు..డబ్బు) భర్త మీద అలిగి పుట్టింటికి వచ్చిన కూతురికి మంచి గుణపాఠం చెప్పటం (మా అమ్మాయికి విడాకులిప్పించండి) పసితనంలో ఏదో అఘాయిత్యం జరిగిందని వివాహం జరిగిన తర్వాత కూడా బాధ పడటం సమంజసం కాదనటం (పునర్నవం) ఇవన్నీ, గొప్ప పరిశీలనలు.

అభివ్యక్తులు తెలుగు కథా సాహిత్యాన్ని పరిపుష్టం చేసే కథలు.

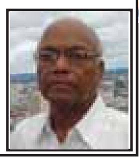

- కూర చిదంబరం
సెల్: 8639338675

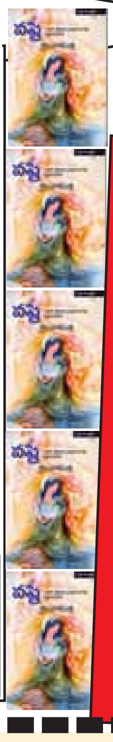

సాహిత్య, సహృదయ సంపన్నుడు గాజోజు నాగభూషణం

> ఆయనొక సాహితీ కాంతి పుంజం.. ఆయనొక సుస్వర ప్రపంచం.. తెలుగు కథాంబరంలో పట్టు పీతాంబరం..

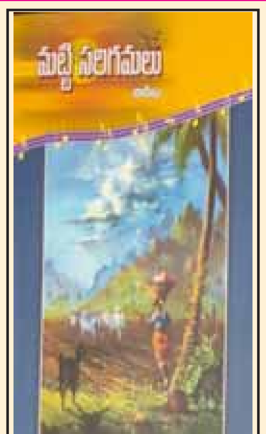

- సంగెవేని రవీంద్ర
99871 45310

ఒక్కసారి కలుసుకుంటే, మనసు విప్పి కాసేపు మాట్లాడుకుంటే హృదయపు పుటలపై చెదరని సంతకమై నిలుస్తాడు గాజోజు నాగభూషణం అన్నగారు. పెదవులతో మాత్రమే మాట్లాడే గుంపులో, మనసుతో మాట్లాడే అరుదైన వ్యక్తి.. నవ్వుతూ మాట్లాడతాడో.. మాట్లాడుతూ నవ్వుతాడో... నవ్వి మాట్లాడుతాడో.. మాట్లాడి నవ్వుతాడో సరిగ్గా చెప్పలేం కానీ, నవ్వు ఆయనకు పెట్టని అభరణం. ఆయన నవ్వులాగే ఆయన మనసు కూడా కాలుష్యరహితం. కల్మషం లేని ఆయన మాటలు, ఆయన నవ్వు ఆయనను వందలాది మందికి ఆత్మీయుడిగా మారుస్తున్నాయి. అందమైన వ్యక్తిత్వానికి నిండైన రూపం గాజోజు అన్నగారు..

ఒక వ్యక్తిలోని సుగుణాలు ఆ వ్యక్తికి మాత్రమే సొంతం. ఆ సుగుణాల పరిమళాలు పరిసరాల్ని గుభాళింపచేస్తాయి కాబోలు కానీ, అదే వ్యక్తి ఉత్తమ కవి అయితే మాత్రం సమాజంలో చైతన్యజ్యోతులు వెలిగిస్తాడు. అదే కవి సుమధుర గాయకుడైతే సమాజానికి తరగని ఆస్తిగా నిలిచిపోతాడు. అదే గాయకుడు కథకుడైతే సమాజానికి మార్గదర్శనం చేస్తాడు. గాజోజు అన్నగారు ఒక ఉన్నతమైన వ్యక్తి మాత్రమే కాదు.. ఆయనొక సాహితీ కాంతి పుంజం.. ఆయనొక సుస్వర ప్రపంచం.. తెలుగు కథాంబరంలో పట్టు పీతాంబరం..

గాజోజు నాగభూషణం అన్నగారితో నా అనుబంధానికి సుమారు రెండు దశాబ్దాల పునాదులున్నాయి. నా సాహిత్యప్రస్థానంలో కరీంనగర్ సాహితీవేత్తల ప్రోద్బలం, ప్రోత్సాహం ఎంతో ఉంది. కరీంనగర్ మిత్రులు నన్ను భుజం తట్టి నడిపించడమే కాకుండా, నా బుడిబుడి అడుగులకు వేగాన్ని నేర్పించారు. ఆ మిత్ర బృందంలో ఒకరు గాజోజు నాగభూషణం అన్నగారు.

వ్యక్తిగతంగా మొదటిసారి హైదరాబాద్‌లో నానీల ఎనిమిదవ వార్షికోత్సవ సభల్లో గాజోజు అన్నగారిని కలుసుకున్న జ్ఞాపకం. అన్నగారిది కరీంనగర్ అని తెలుసుకున్నాక అదోరకమైన సంతోషం..! ఆనాటి నుండి నేటి వరకు పర్సనల్‌గా కలుసుకున్నది తక్కువ సార్లే అయినా (నా వలస నేపథ్యమే అందుకు కారణం.. ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు కలుసుకోవడానికి వలస జీవిత పరిమితులు అంగీకరించవు..) కలుసుకున్న ప్రతి సందర్భం ఒక అవిస్మరణీయ అనుభవం..

గాజోజు అన్నగారికి ముంబై జీవితంతో స్వల్ప పరిచయం ఉండడం వల్ల నాకు మరింత ఆత్మీయుడయ్యాడు. ముంబై నగరాన్ని స్వప్నించడం వేరు.. అనుభూతి చెందడం వేరు.. నగరంతో అనుబంధం కలిగి ఉండడం వేరు. ఈ నగరం మనిషిని మరో మనిషితో ముడివేస్తుంది..ముందుకు నడిపిస్తుంది. అదే కారణం కాబోలు.. ఎన్నో దశాబ్దాల క్రితం ముంబైలో గడిపిన జ్ఞాపకాల్ని గాజోజు అన్నగారు ఇంకా భద్రంగా తన గుండె గదిలో పదిలపరుచుకున్నాడు..

తెలంగాణా ఉద్యమ కాలంలో గాజోజు అన్నగారు, నలిమెల భాస్కర్ సారు, నగునూరి శేఖర్ బాబు, బూర్ల వెంకటేశ్వర్లు, కందుకూరి అంజయ్య గారు ముంబయికి వచ్చినప్పుడు రెండు రోజులు వారందరితో గడిపే అద్భుత అవకాశం నాకు దక్కింది. ఆ సందర్భంలో ఘాట్కోపర్ లోని గాలి మురళీధర్ కు చెందిన స్కూల్ లో జరిగిన ఓ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న గాజోజు అన్న అక్కడ పాడిన పాటలు శ్రోతల్ని అబ్బురపరిచాయి.. అప్పుడే తెలిసింది.. అన్నగారు గొప్ప కవే కాకుండా గొప్ప గాయకుడు కూడా అని!

ముంబైని అభిమానించే ప్రతి వ్యక్తిని నేను మనసారా అభిమానిస్తాను. గాజోజు అన్నగారు నాకు అభిమానుడైన వ్యక్తి.. కవి.. గాయకుడు.. కథకుడు కూడా..!

సినారె గారి ప్రపంచ పదులు మనిషి జీవితంలోని తాత్వికతకు, తార్కికతకు ప్రతీకలు. సినారెగారి గొంతులో వాటిని వింటుంటే మనల్ని మనం పోస్ట్‌మార్టం చేసుకున్నట్టుగా ఉంటుంది. ఆ ప్రపంచ పదుల్ని ఎందరో గాయకులు పాడి ఉండొచ్చు కానీ, సినారెగారి తర్వాత మళ్ళీ గాజోజు అన్నగారి గొంతులో విన్నప్పుడే పరిపూర్ణమైన తన్మయత్వం కలుగుతుందని చెప్పొచ్చు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో రాయడమే కాకుండా పాడడం ద్వారా కూడా గాజోజు అన్నగారు ఉద్యమ స్ఫూర్తిని ఉయ్యాలలూగించారు.

ఆయన సృజించిన సాహిత్యం గురించి రాయాలంటే పేజీలకు పేజీలు రాయొచ్చు కానీ, ఈ సందర్భం అది కాదు. నానీలు, కవితలు, కథలు, వ్యాసాలు, పాటలు, బాలల కథలు, గేయాలు, సామాజిక అంశాలపై పలు పాటలు.. ఈ రకంగా సాహిత్య సేవలో ఏ ప్రక్రియను ఆయన వదలలేదు. అన్నగారి బహుముఖ ప్రజ్ఞను రేఖా మాత్రంగా చిత్రించి, ఆత్మీయతను చాటుకునే అవకాశం వచ్చిన నేను, ఆయనలో నిక్షిప్తమై ఉన్న అద్భుతమైన అన్ని కోణాల్లో కొన్నింటినైనా స్పర్శించాలనీ కూర్చున్నాను కానీ, ఎంతని రాయను..? ఏమని రాయను..?

సాహిత్యంలో పలు పురస్కారాలు అందుకున్న గాజోజు నాగభూషణం అన్నగారు సాహితీవేత్తగానే కాకుండా ఉద్యమకారుడిగా కూడా పలు ఉద్యమాల్లో క్రియాశీలకంగా పాల్గొన్నారు. అనేక సంస్థలతో ఆత్మీయ అనుబంధం కలిగి ఉన్నారు. ఎన్నో క్షేత్రపర్యటనలు చేశారు. ప్రవృత్తిలోనే కాకుండా ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో కూడా తనదైన అరుదైన ముద్రను వేసుకున్నారు. అనేకమంది విద్యార్థుల భవిష్యత్‌కు బాటలు వేయడమే కాకుండా ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడిగా గుర్తింపు పొందారు. అవార్డులు అందుకున్నారు.

నిత్యం పాదరసంలా చురుకుగా కదిలే గాజోజు అన్నగారు తన వృత్తిపరమైన పదవి నుండి విరమణ పొందుతున్నారేమో కానీ, సామాజిక రణం నుండి ఆయనకు విశ్రాంతి లభించదు. విరమణ అసలే ఉండదు.

జీవితం నిత్యం చలన శీల పరివర్తనం. ఇక్కడ ఏదీ ఆగదు.. ఏదీ ముగిసిపోదు. ప్రతి రోజు కొత్తగా వచ్చినట్టే జీవితంలో ప్రతి సంఘటన మరో సంఘటనకు స్థానం కల్పిస్తుంది. గాజోజు నాగభూషణం అన్నగారు సెప్టెంబర్ 30, 2025 రోజున ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగ విరమణ చేస్తున్న సందర్భంగా ఆయనకు హృదయపూర్వకంగా శుభాకాంక్షలు అందిస్తున్నాను.

అయితే, ఒక ఉన్నత శ్రేణి క్రికెటర్ సుదీర్ఘ పయనం తర్వాత 20 - 20 నుండో, వన్ డే క్రికెట్ నుండో విశ్రాంతి తీసుకున్నట్టే, గాజోజు అన్నగారు పదవీ విరమణ పొందుతున్నారు కానీ, ఇంకా ఆడాల్సిన టెస్ట్ క్రికెట్ ఆయనలో ఎంతో ఉంది. గుట్టలు గుట్టలుగా రాయాల్సినవి ఎన్నో ఉన్నాయి.. కుప్పలు కుప్పలుగా ఉన్న జీవితానుభవాల్ని కథలుగా మార్చాల్సిన సందర్భాలు ఇంకా ఉన్నాయి.. గొంతు విప్పి జనరంజకంగా పాడాల్సిన పాటలు ఎదిరిచూస్తున్నాయి. ఉద్యమాలెన్నో తలుపులు బార్లా తెరిచి ఆహ్వానం పలుకుతున్నాయి..

అన్నా..! ఆగేదే లేదు..! తరగతి గదుల్లో చేసే బోధన ఆగింది కావొచ్చు కానీ, సామాజిక చైతన్య దీపాలు వెలిగించే గురుతర బాధ్యత నీ భుజాలపై ఇంకా అలాగే ఉంది.. రా..! ముందుకు.. మున్ముందుకు..!

మీ భవిష్యత్ జీవితంలో అన్నీ శుభాలే జరగాలనీ.. అన్నీ విజయాలే కలగాలనీ మనసారా మరోసారి కోరుకుంటున్నాను..!!

(సెప్టెంబర్ 30, 2025 రోజు గాజోజు నాగభూషణం పదవీ విరమణ పొందుతున్న సందర్భంగా.. శుభాకాంక్షలతో..)

ఈనెల 4న పురణపండ శ్రీనివాస్ "నిను ప్రార్థన చేసెద।" పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించిన విశ్రాంత న్యాయమూర్తి జస్టిస్ నాగమారుతీశర్మ. వేదికపై బైస దేవదాఃసు, డా॥ అయాచితం శ్రీధర్, కళా జనార్ధనమూర్తి, శ్రీమతి గీతాదేవి

గజల్ రచనలో కవులు పట్టు సాధించాలి

పురస్కారాల గ్రహితలతో అతిథులు

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: (నేటినిజం ప్రతినిధి): కవులు గజల్ రచనలో చక్కని పట్టు సాధించాలని తెలుగు యూనివర్సిటీ పూర్వ రిజిస్ట్రార్ ప్రొ॥ టి. గౌరీశంకర్ అన్నారు. కొమర్రాజు ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో కవులకు సినారె గజల్ పురస్కారాల ప్రదాన సభ ఆదివారం 'త్యాగరాయ గాన సభలోజరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న గౌరీశంకర్ పురస్కారాలను ప్రదానం చేసి మాట్లాడుతూ గజల్ రచన ఎంతో ప్రత్యేకమైందన్నారు. డా॥నామోజు బాలాచారి, ఆచార్య ముకుంద సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, రఘువీర్ ప్రతాప్, లక్ష్మి పెండ్యాల, సుబ్బా జ్యోత్స్ను, ఇరువింటి శర్మ, శ్రీనివాస్, హంసగీతి కల్యాణి, వసంత, అరుణ కీర్తి పతాకరెడ్డి, నిర్వాహకులు కొమర్రాజు జ్ఞానకుమార్, గడ్డం శ్యామల పాల్గొన్నారు.

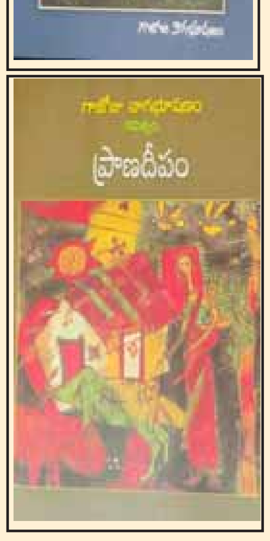

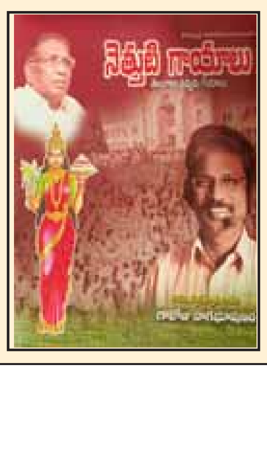

సారస్వత ప్రతిభామూర్తి ఆచార్య ఎస్వీరామారావు

సాహితీ వరేణ్యులు

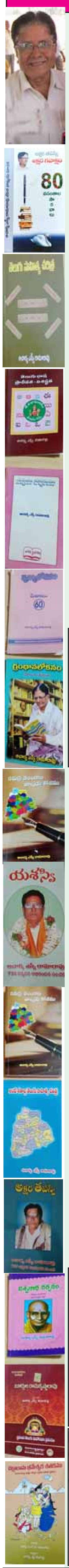

తెలుగు సారస్వత క్షేత్రంలో సద్విమర్శక పాత్రను సమయోచితంగా, సముచితంగా, సమున్నతంగా సారవంతం చేసిన సాహితీ ప్రతిభామూర్తి ఆచార్య ఎస్వీరామారావు, నిత్యనూతన ప్రతిభతో విరాజిల్లుతున్న విరాణ్మూర్తి. తెలుగు సాహిత్యంలో విమర్శకుడిగా ఐదు దశాబ్దాలు పూర్తి చేసుకోవడమే కాకుండా విమర్శరంగాన్ని పరిపుష్టం చేశారు. ఎస్వీరామారావు విమర్శకుడిగా కాక సద్విమర్శకుడిగా తెలుగు సాహిత్యంలో నిలిచిపోయారు. తెలుగు సాహిత్య విమర్శకు కొత్త సొబగులు దిద్దారు. కొత్త ఆలోచనా ధోరణులను ప్రవేశ పెట్టారు. పరిశోధనాత్మక విమర్శకు పదును పెట్టారు. ప్రాచీన సాహిత్యంపై పట్టు సాధించడమే కాదు తనకున్న పరిశీలనాశక్తితో, పరిశోధనాసక్తితో అనేక కొత్త విషయాలను తెలుగు సారస్వతానికి పరిచయం చేశారు. విమర్శకుడికి ప్రతిభే ముఖ్యం కాదు, సునిశిత విమర్శనా శక్తి అత్యవసరం. ఆయన అభిరుచికి తగ్గట్టే తెలుగులో సాహిత్య విమర్శ పరిశోధన గ్రంథం అందరికీ ప్రామాణికమైంది. వివిధ విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిల్లో అది ఆకర గ్రంథంగా నిలిచింది. పోటీ పరీక్షలకు మార్గదర్శకమై నిలచింది. ఇంతటి పరిశోధక మూర్తిని, ప్రతిభాకిరీటిని కన్నబిడ్డ పాలమూరు జిల్లా. తెలంగాణ మాగాణంలో పూచిన మకరందపు గుభాళింపు ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు.

సంస్థానాల జిల్లాగా పేర్గాంచిన పాలమూరు జిల్లా వనపర్తి తాలుకాలోని శ్రీరంగాపురంలో 1941 జూన్ 5న సూగూరు వాసుదేవరావు, రామచూడమ్మలకు జన్మించిన ఎస్వీరామారావు స్వగ్రామంలో ప్రాథమిక విద్యను, వనపర్తిలో ఉన్నత విద్యనభ్యసించారు. అనంతరం హైదరాబాద్‌లోని నిజాం కళాశాలలో డిగ్రీ, పీజీ చేశారు. 1964లో ఎం.ఏ తెలుగు, 1965లో హిందీ భూషణ్ చేశారు. ఆ తర్వాత 1966 నుంచి లెక్చరర్‌గా తన ఉద్యోగ జీవితాన్ని ప్రారంభించారు. లెక్చరర్‌గా పనిచేస్తూనే 1973లో 'తెలుగులో సాహిత్య విమర్శ-అవతరణ వికాసములు' అనే అంశంపై సాధికారికమైన పరిశోధన చేశారు. ఇది విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో రెఫరెన్స్ పుస్తకంగా వాడబడుతోంది. 1966లో ఉద్యోగంలో ప్రవేశించినప్పటినుంచి లెక్చరర్‌గా, 1976లో రీడర్‌గా, 1987లో ప్రొఫెసర్‌గా పనిచేసారు. అనంతరం 2001లో ఉస్మానియా ఆర్ట్స్ ఫ్యాకల్టీ డీన్‌గా పదవీ విరమణ పొందారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోనే తన ఉద్యోగ జీవితాన్ని ప్రారంభించి ముగించారు. తెలుగు శాఖ అధ్యక్షులుగా, బోర్డ్ ఆఫ్ స్టడీస్ ఛైర్మన్‌గా పనిచేశారు. ఇప్పటివరకు వీరి నేతృత్వంలో 19 పిహెచ్.డిలు, 15 ఎం.ఫిల్ పట్టాలు పొందారు.

వనపర్తిలో విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నపుడే సాహితీ వ్యాసంగం పట్ల ఆకర్షితులయ్యారు. చిన్నపుడే అనేక సాహిత్య గ్రంథాలు చదవడం వల్ల తనలో కూడా రచనా వ్యాసంగం మొగ్గ తొడిగింది. రాయడమే కాదు, వాటిని పత్రికలకు పంపడం, అవి ప్రచురితమవ్వడం, మళ్ళీ పంపడం. ఇలా తన రచనలు మూడు పువ్వులు, ఆరు కాయలుగా విరాజిల్లుతుండడంతో కలానికి పదునుపెట్టారు. సారస్వతకేతనాన్ని ఎగురవేశారు.

'జ్యోతిర్మయి' స్థాపన

పాలమూరు జిల్లాలో సారస్వత చైతన్యాన్ని కల్గించాలనే లక్ష్యంతో 1965లో 'జ్యోతిర్మయి' అనే సాహిత్య, సాంస్కృతిక సమితిని స్థాపించారు. స్థాపించడమే కాదు జిల్లా కవులతో 'జ్యోతిర్మయి' అనే కవితా సంపుటిని తొలిసారిగా1966లో వెలువరించారు. జిల్లా కథల సంపుటి 'సమర్పణ'ను 1967లో ఆవిష్కరించారు. ఇందులో మొత్తం ఐదు కథలున్నాయి. అనంతరం 'అలంపూరు సంచిక, ఆత్మకూరు సంచిక, 'సుజాత' గడియారం షష్టిపూర్తి సంచిక మొదలైనవి వెలువరించారు. ఇంకా తిప్పిరెడ్డి సత్యనారాయణ రెడ్డి రచించిన 'లేచిగుళ్ళు' కవితా సంపుటిని, చౌడూరి గోపాలరావు రచించిన 'మల్లిపాటలు'ను, చెన్నమరాజు కొండలరావు రచించిన 'శ్రీమల్లిఖార్జున స్తవం'ను, జొన్నవాడ రాఘవమ్మ రచించిన 'రాధికా గీతాలు'ను, గడియారం రామకృష్ణశర్మ రచన 'పాంచజన్యము'ను, బూర్గుల

రామకృష్ణారావు రచించిన 'పుష్పాంజలి' పద్యకావ్యమును, 'నివేదన' కవితా సంపుటిని వెలువరించారు. చౌడూరి గోపాలరావు షష్టిపూర్తి సంచిక 'చౌడూరి ఆరుపదులు'ను, బూర్గుల రామకృష్ణారావు రచించిన పీఠికలను 'బూర్గుల పీఠికలు'గా, ఆంగ్లంలో బూర్గుల జీవిత చరిత్రను వెలువరించి తన సాహితీ పిపాసను చాటుకున్నారు. అంతే కాదు పాలమూరు జిల్లా రచయితల మహాసభలను జ్యోతిర్మయి ఆధ్వర్యంలో 1972లో జిల్లా కేంద్రమైన మహబూబ్‌నగర్‌లో రెండు రోజులపాటు నిర్వహించారు. ఆనాటి సభకు అప్పటి రాష్ట్ర సాంస్కృతిక, విద్యాశాఖమంత్రి భాట్టం శ్రీరామమూర్తి, సాహిత్య అకాడమి కార్యదర్శి దేవులపల్లి రామానుజరావు, దాశరధి, వి.పి.రాఘవాచార్యులు, గడియారం రామకృష్ణశర్మ, డా॥జి.వి.సుబ్రమణ్యం, ఆచార్య ఎం.కులశేఖరరావు, డా॥ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి, ఆచార్య వంగపల్లి విశ్వనాథం, డా॥ఎం.వీరభద్రశాస్త్రి,

పండా శమంతకమణి, కప్పగంతుల లక్ష్మణశాస్త్రి, డా॥ముకురాల రామారెడ్డి, కేశవపంతుల నరసింహశాస్త్రి, పెరవలి లింగయ్యశాస్త్రి, డా॥ఇరివెంటి వేంకటేశ్వర శర్మ, డా॥ వెల్దండ రఘుమారెడ్డిలు హాజరై వివిధ సాహిత్యాంశాలపై ప్రసంగించారు. జిల్లాకు చెందిన లబ్ధ ప్రతిష్టులైన సాహితీద్రష్టలు, సంస్కృత విద్వాంసులు ఖండవల్లి నరసింహశాస్త్రి, తెలకపల్లి రామచంద్రాశాస్త్రిలను ఘనంగా సన్మానించారు. పుట్టిన గడ్డపై మమకారంతో ఆచార్య ఎస్వీరామారావు సారస్వత ప్రయాణాన్ని కొనసాగించారు.

రచనలు

ఆచార్య ఎస్వీరామారావుకు మొదటినుంచి విమర్శనరంగంపై అభిరుచి కలిగింది. తను రాసిన అనేక సాహిత్య వ్యాసాలను తొలిసారిగా 'అన్వీక్షణం' పేరుతో 1984లో వెలువరించారు. ఇందులో ప్రాచీన, ఆధునిక సాహిత్యానికి సంబంధించిన పద్నాలుగు వ్యాసాలు ఎస్వీ రామారావు విమర్శనా ముఖాన్ని ఆవిష్కరిస్తాయి. ప్రాచీన కవులైన నన్నయ, పోతన, ఎర్రనల సాహితీ వైదుష్యాన్ని వెల్లడించారు. పోతన, ఎర్రనల తులనాత్మక అధ్యయనం సాహితీ పరులను ఆలోచిపంజేస్తుంది. ప్రబంధ యుగంనాటి సామాజిక, మత, రాజకీయ భూమికను పరామర్శించారు. ఆధునిక కవులుగా ప్రసిద్ధిగాంచిన దాశరథి, కుందుర్తి, బోయి

ఆచార్య ఎస్వీ. రామారావుతో సంభాషిస్తున్న భీంపల్లి శ్రీకాంత్

భీమన్న ,సినారెల కవితా వైజయంతిని విశ్లేషించారు. తెలుగు నవలా విమర్శను ఆవిష్కరించారు. తర్వాత 1992లో 'సమవీక్షణం' వ్యాస సంపుటిని వెలువరించారు. దీనిక పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వారి ఉత్తమ విమర్శక గ్రంథ పురస్కారం లభించింది. ఎస్వీరామారావు నిరంతర సాహిత్య అధ్యయనానికి 'సమవీక్షణం' గ్రంథం ఉదాహరణగా చెప్పవచ్చు. తెలుగు సాహితీ జగత్తులో బలమైన ముద్రవేసిన మహనీయుల జీవితాలు, వారి ప్రతిభావిశేషాలు ఇందులో పొందుపరిచారు. ఈ గ్రంథం ద్వారానే ఎస్వీరామారావు ఉత్తమ విమర్శకుడిగా గుర్తింపు పొందారు. అనంతరం 1998లో అభివీక్షణం అనే వ్యాస సంపుటిని వెలువరించారు. ఇందులోని పదమూడు వ్యాసాలు ఎస్వీరామారావులోని విమర్శకుడిని పట్టి చూపుతాయి. ఈ 'అభివీక్షణం'లోనూ ప్రాచీన, ఆధునిక సారస్వతాన్ని విమర్శక దృష్టితో దర్శించారు. తిక్కనతో ప్రారంభించి 'శబ్ద రత్నాకరం'తో ముగించారు. మహా భారత రచనలో తిక్కన పద్యంలోనూ, గద్యంలోనూ వినూత్న ప్రయోగాలను ఆవిష్కరించాడని, మహాభారత రచనలో నన్నయది కథా కథన పరమైనశైలి అయితే, తిక్కనది వర్ణనాత్మకమైన, సంభాషణపరమైన శైలియని విశ్లేషించారు.

ఆధునిక సాహిత్యానికి సంబంధించి రాయప్రోలు సుబ్బారావు, విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, మధునా పంతుల సత్యనారాయణశాస్త్రిలు రచించిన వారి గ్రంథాలను విమర్శనాత్మకంగా వివేచించారు. కథానిక, కవిత, నవల, నాటకం, విమర్శ మొదలైన సాహిత్య ప్రక్రియలను విపులంగా చర్చించారు. 2004లో 'కావ్యామృతం' పేరుతో మరో వ్యాస సంపుటిని వెలువరించారు. ఇందులోని 12 వ్యాసాలు ప్రాచీనతను, ఆధునికతను సంతరించుకున్నాయి. ప్రాచీన కవుల స్నేహస ంబంధాలు ఎలా ఉండేవో, వారి సహచర్యం వల్ల గ్రంథ రచన ఎలా సాగిందో సోదాహరణంగా వివరించారు. 'ప్రాచీన కవిత్వంలో హాస్యం' వ్యాసంలో హాస్యరస పోషణ చాలా కష్టతరమంటూ తీర్పు ఇచ్చేశారు. ఆధునిక కవితా ప్రవక్తలైనా రాయప్రోలు, గురజాడ, విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, బోయి భీమన్న వంటి సాహితీ ఉద్దండుల సాహిత్యాన్ని వీక్షించారు. 1998లో వెలువరించిన నన్నయ దర్శనం చక్కని వ్యాఖ్యాన గ్రంథం. నన్నయ కవితా దర్శనాన్ని ఈ గ్రంథం పట్టి చూపింది. ఈ గ్రంథంలో నన్నయ అవతారిక, మహాభారత ప్రశస్తి, రాజరాజనరేంద్ర ప్రశంస, నన్నయ ప్రశంస, నన్నయ వాఙ్మయ సూచిక, నన్నయ దర్శనం అని ఆరు విభాగాలున్నాయి. నన్నయ కవిత్వాన్ని సమున్నత దృష్టితో వివేచించిన గ్రంథమిది. ఎస్వీరామారావు వివిధ పుస్తకాలకు రాసిన పీఠికల సమాహారంలో 'కృత్యావలోకనం' పేరుతో వెలువరించారు. కావ్యానికి పీఠిక ఆత్మ వంటిది. కావ్యం యొక్క హృదయావిష్కరణే పీఠిక. దాదాపు శతాధిక గ్రంథాలకు పీఠికలు రాసిన ఎస్వీరామారావు 60 పీఠికలతో 'కృత్యావలోకనం'ను వెలుగులోకి తెచ్చారు. వివిధ గ్రంథాలకు రాసిన విభిన్నమైన పీఠికలు పరిశోధక గ్రంథాలకు సంబంధించినవి, ఆధునిక కావ్యాలకు చెందినవి. ఎస్వీరామారావు పీఠిక చదివితే చాలు గ్రంథ సంపదత్వం ఏపాటిదో తెలిసిపోతుంది.పీఠిక రచనలోనూ విమర్శనపాలు కనిపిస్తాయి. ఆయా గ్రంథాలకు పేరు తెచ్చిపెట్టేవి పీఠికలేననడం అతిశయోక్తి కాదు. ఆకాశవాణిలో చేసిన ప్రసంగాలతో 'మనోవీక్షణం' గ్రంథాన్ని 2006లో వెలువరించారు. ఇందులోని 32 వ్యాసాలు వ్యక్తి సంస్కారాన్ని ప్రబోధించేవిగా, యువకులను ప్రబోధించేవిగా, మరికొన్ని సమాజాన్ని మేల్కొపేవిగా ఇందులోని వ్యాసాలు నిలుస్తాయి. వైయక్తిక, సామాజిక, సాహిత్య విలువలను సమాజంలో నిలపాలన్న ఆకాంక్ష ఈ గ్రంథంలోని ప్రతి అక్షరం ప్రబోధిస్తుంది. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు ప్రచురించిన మహాభారతంలోని కర్ణ పర్వం ద్వితీయాశ్వాసానికి చక్కని వ్యాఖ్యానాన్ని అందించారు. 2006లో ఆచార్య వి.ఎం.ఎస్ .భీమశంకరం రచించిన భీమేశ్వర శతకానికి సవిమర్శక వ్యాఖ్యానం చేశారు. 2005లో 'శ్రీ సత్యసాయి అవతారం- దశావతార గాథలు'ను వెలువరించారు. సత్యసాయిబాబా దశావతార గాథలకు చక్కని వ్యాఖ్యాన గ్రంథమిది.

ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు సాహితీ స్వర్ణోత్సవ కానుకగా 'పరిశోధనోత్సవం' వెలువడింది. ఇందులో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంతో రామారావుకున్న అనుబంధం, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం తెలుగుశాఖ చరిత్ర, విశ్వవిద్యాలయాల్లో పరిశోధన, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం తెలుగుశాఖలో పరిశోధన, పరిశోధన పర్యవేక్షణ, పిహెచ్.డి, ఎం.ఫిల్ పరిశోధకుల వివరాలతో పాటు ఎస్వీ రామారావు జీవన రేఖలు దర్శనమిస్తాయి. 2009లో 'శతాబ్ది కవిత' పేరుతో నూరేళ్ళ కవిత్వ ధోరణుల సమాలోచన చేశారు. దీనిని తెలుగు అకాడమి ముద్రించింది. నూరేళ్ళ కవితా ప్రస్థానాన్ని ఇందులో కాలానుగుణంగా దర్శించారు. తెలుగు సాహిత్యంలోని వాదాల గురించి, కవిత్వారూపాల గురించి సవివరణాత్మక విశ్లేషణ చేశారు. అంతేకాదు నూరేళ్ళ కవితా ప్రస్థానంలో వెలువడిన కవిత సంకలన గ్రంథాలను ఇందులో పొందుపరచడం విశేషం. ఎస్వీరామారావు కథలు, కవితలతో వచ్చిన గ్రంథం 'సాహితీ కదంబం'. ఇది 2010లో వెలువడింది. ఇందులోని 5 కథలతో పాటు 9 కవితలు చోటుచేసుకున్నాయి. నూటపది సంవత్సరాలుగా సాహిత్య చైతన్యాన్ని కల్గించిన శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయం' గూర్చి 'నూటపది వసంతాల శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయం' పేరిట చిరు గ్రంథాన్ని వెలువరించారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయం వైభవానికి తోడ్పడిన వారి గురించి ఇందులో శ్లాఘించారు.

జన్మనిచ్చిన పాలమూరును మరిచిపోకుండా తల్లిరుణం తీర్చుకున్నారు. 'పాలమూరు సాహితీ వైభవం' పేరిట పాలమూరు సాహిత్యాన్ని ప్రపంచానికి చాటారు. ఇందులో క్రీ.శ.1000 నుండి క్రీ.శ.1900 వరకు తెలుగు, సంస్కృతంలో కావ్య రచన చేసిన 163 మంది కవుల చరిత్రను, జిల్లా సంస్థానాల సాహిత్య సేవను కొనియాడారు. అనంతరం 2011లో 'విశ్వనాథ దర్శనం' పేరిట విశ్వనాథ సాహిత్యాన్ని దర్శించారు. విశ్వనాథ కావ్యాలను సమదృష్టితో వివేచించిన తీరు విమర్శకులకే సాధ్యమవుతుంది. విశ్వనాథ విమర్శను, ప్రతిభను అంచనా వేసిన తీరు రామారావు సునిశిత పరిశీలనా శక్తిని తెలియజేస్తాయి. 2011లో తెలుగులో ప్రసిద్ధులైన విమర్శకుల గురించి 'విమర్శకవతంసులు' పేరుతో వెలువరించారు. ఇందులో సి.పి.బ్రౌన్ మొదలుకొని వల్లంపాటి వెంకట సుబ్బయ్య వరకు 23 మంది సుప్రసిద్ధ విమర్శకుల జీవిత, సాహిత్య రేఖలను దర్శించారు. వారి వారి విమర్శనా ప్రతిభను చక్కగా అంచనా వేశారు. వారి విమర్శనా రీతులను, సాహిత్య దృక్పథాలను లోకానికి అందించారు. 'పాలమూరు జిల్లా ఆధునిక యుగ కవుల చరిత్ర' పేరుతో 2012లో పాలమూరు జిల్లా ఆధునిక కవుల చరిత్రను తీసుకొచ్చారు. ఈ గ్రంథంలో సురవరం ప్రతాపరెడ్డి నుంచి ఆచార్య కమల వరకు ఉద్దండ పండితులను పరిచయం చేశారు. పాలమూరు జిల్లా కవులకు కాణాచి. సాహిత్యానికి పూదోట. సంస్థానాలకు ఖిల్లా. అందుకే ఇక్కడ సాహిత్యం అనంతంగా వికసించి తెలుగు సారస్వతమంతా

వెదజల్లింది. ప్రపంచానికి తెలియని ఎందరో సాహితీ వేత్తలను పరిచయం చేశారు ఈ గ్రంథంలో ఎస్వీరామారావు.

పాలమూరు జిల్లా నుంచి తేరుకుని ఎస్వీ రామారావు 'తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర'ను వెలువరించారు. తెలుగు సాహిత్యంలో ఎన్నో సాహిత్య చరిత్ర గ్రంథాలు వెలువడ్డాయి. కానీ, ఒక విమర్శకుడి కలంలోంచి వెలువడిన చరిత్ర గ్రంథం లోకానికి దీపధారి వంటిది. సాహిత్య చరిత్ర నిర్మాణం అంత తేలికైన విషయమేమికాదు. విస్తృతమైన అధ్యయనం, సునిశిత పరిశీలనా శక్తి, పరిశోధనా ఆసక్తి వంటివి ఉంటేనే బహుచక్కని చరిత్ర గ్రంథం వెలుగులోకి వస్తుంది. ఆ పనిని ఎస్వీరావమారావు ఒక్క చేత్తో చేసి తన పాండితీవైదుష్యాన్ని చాటిచెప్పాడు.తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో మరుగున పడిపోయిన ఎన్నో ఆణిముత్యాలను ఇందులో ఆవిష్కరించారు. తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఇదొక ఆణిముత్యంగా భాషిస్తుందనడంలో అతిశయోక్తి ఎంత మాత్రం లేదు. 'తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర'ను వెలువరించిన అనంతరం 'తెలంగాణ సాహిత్య వైశిష్ట్యం' అనే తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్ర గ్రంథాన్ని వెలువరించారు. ప్రాంతీయ అస్తిత్వ సాహిత్యానికి ఇదొక మచ్చుతునక. స్థానిక సాహిత్య చరిత్రను అక్షరబద్ధం చేస్తూనే అస్తిత్వాన్ని నిలుపుకొనే ప్రయత్నంలో ఇది వెలువడింది. ఇదివరకు రాసిన తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలన్ని ఆంధ్రసాహిత్య కోణంలోంచి వచ్చినవే. తెలంగాణ కోణం నుంచి వచ్చిన 'తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్ర' ఇది. సాహిత్యపరంగా తెలంగాణా ఎంత సుసంపన్నమైందో ఈ గ్రంథం తేటతెల్లం చేసిం ది. తనదైన సాహిత్య చరిత్రను ఆవిష్కరించింది. అందుకు ఎస్వీరామారావును తప్పక తెలంగాణ సాహితీ లోకం అభినందించాలి. అలాగే తెలంగాణ సాహిత్య వైశిష్ట్యం గ్రంథానికి కొనసాగింపుగా ఎస్వీ రామారావు తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్ర అనే గ్రంథాన్ని వెలువరించారు. ఎస్వీ రామారావు రచించిన పీఠికలు, సమీక్షలతో కలుపుకొని గ్రంథావలోనంగా వెలువరించారు. ఇందులో సిద్ధాంత గ్రంథాలకు, కవితా సంపుటాలకు, స్థలపురాణాలకు, జానపద వాఙ్మయానికి సంబంధించిన పీఠికలు ఈగ్రంథంలో కనిపిస్తాయి. అలాగే జన్మనిచ్చిన శ్రీరంగాపురం గ్రామ కవులతో మా ఊరి కవులు పేరుతో ఒక పుస్తకాన్ని వెలువరించారు.అలాగే తెలంగాణ సాహిత్యానికి సంబంధించిన సూచికతో తెలంగాణ ప్రాచీన సాహిత్య కరదీపిక గ్రంథాన్ని వెలువరించారు.

ఎస్వీ రామారావు పరిశోధనకు మచ్చుతునక 'తెలుగులో సాహిత్య విమర్శ'. తెలుగులో సాహిత్య విమర్శనా ప్రస్థానం ఎలా కొనసాగిందో ఈ గ్రంథంలో వివరంగా పొందుపరిచారు. తెలుగలో విమర్శ ఆరంభం నుండి నేటి సమకాలీనం వరకు విమర్శ ప్రస్థానాన్ని పేర్కొన్నారు. మొత్తం 8 ప్రకరణాలలో ఈ పరిశోధన గ్రంథం విమర్శ వైభవాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఇందులో ప్రాచీన విమర్శకుల నుంచి సమకాలీన విమర్శకుల వరకు సాకల్యంగా పరిశోధించిన తీరు ప్రశంసనీ యమని చెప్పవచ్చు. ఇది తెలుగు సాహిత్యలో కానికి ఎస్వీ రామారావు అందించిన బహువ ్తిగా పేర్కొనవచ్చు. ఈ గ్రంథాన్ని ది ఎవల్యూ షన్ ఆఫ్ తెలుగు క్రిటిసిజమ్ పేరుతో ఆంగ్లంలోకి అనువదించారు. అలాగే వీరి తెలంగాణ సాహి త్య చరిత్రను హిస్టరీ ఆఫ్ తెలంగాణ లిటరేచర్ పేరుతో ఆచార్య డి.కనక దుర్గ అనువదించారు. వీరి తెలుగు ఆలోచన గ్రంథాన్ని హిందీలోకి డాక్టర్ బి.వెంకటేశం అనువదించారు.

సంపాదకులు

ఎస్వీ రామారావు రచయితగా ప్రామాణిక గ్రంథాలను వెలువరించడమే గాకుండా పలు పుస్తకాలకు సంపాదకుడిగా వ్యవహరించారు. జ్యోతిర్మయి (కవితా సంకలనం), సమర్పణ (కథా సంకలనం), అలంపూరు సంచిక, ఆత్మకూరు సంచిక, సుజాత (గడియారం రామకృష్ణశర్మ షష్టిపూర్తి సంచిక), చౌడూరి ఆరుపదులు (చౌడూరి గోపాలరావు షష్టిపూర్తి సంచిక), మధుర రాగమాలిక (పాలమూరు సంగీతోత్సవ సంచిక),

ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ తెలుగు శాఖలో సుదీర్ఘ కాలం పని చేసి, ఉద్యోగ విరమణ అనంతరం కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ తెలుగు కమిటి సభ్యులుగా ఐదేళ్ళు పనిచేసిన సారస్వత ప్రతిభామూర్తి ఆచార్య ఎస్వీ రామారావుగారు బుధవారం ఉదయం కాలధర్మం చేశారు. ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు గారి జన్మదినం సందర్భంగా డా॥ భీంపల్లి శ్రీకాంత్ చేసిన ఇంటర్వ్యూ ఇది. జూన్ 1 2023న నేటినిజం సంచికలో ప్రచురించడం జరిగింది. పాఠకుల కోసం పునః ముద్రితం.

పుష్పాంజలి (బూర్గుల శతకం), నివేదన (బూర్గుల కవితలు), బూర్గుల పీఠికలు, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి వ్యాసాలు (2 భాగాలు), హైదరాబాదు నాలుగు శతాబ్దాల సాహిత్య వికాసం, వేమూరి చంద్రావతి స్మారక సంచిక-3, ఆచార్య వి.ఎల్.ఎస్.భీమశంకరం సప్తతి అభినందన సంచిక, కావ్యత్రయ సమీక్ష (వేమూరి రామనాథం కావ్యాలు), నిశ్శబ్ద సంస్కర్త (వడ్లకొండ నరసింహారావు జయంతి సంచిక), సాహితీ వసునందనం (రావికంటి వసునందన్ షష్టిపూర్తి సంచిక), తెలుగు భాషా సాహిత్య వైశిష్ట్యం (వ్యాస సంకలనం), అక్షర వృక్షాలు (పర్యావరణ కవితలు), సంతపురి రఘువీర రావు రచించిన అన్వేషణ గ్రంథానికి, మల్లియరేచన రచించిన తొలి తెలుగు కావ్యం కవిజనాశ్రయంనకు, బూర్గుల రంగనాథరావు సాహిత్యం-1 గ్రంథానికి, తెలుగు సాహిత్య విమర్శ దర్శనం (విజ్ఞాన సర్వస్వం-11) వంటి గ్రంథాలకు సంపాదకత్వం వహించారు. అలాగే విద్యార్థి (నిజాం కళాశాల), జ్ఞానజ్యోతి (ఏ.యు.కళాశాల), వివేచన (తెలుగుశాఖ, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం) వంటి కళాశాలస్థాయి సంచికలకు సంపాదకుడిగా వ్యవహరించారు. దూరవిద్యలోని పలు పాఠ్య గ్రంథాలకు పాఠ్యరచన చేశారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని డిగ్రీ, ఎం.ఏ. (ప్రథమ, ద్వితీయ) విద్యార్థులకు, డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ విశ్వవిద్యాలయంలోని బి.ఏ., ఎం.ఏ విద్యార్థులకు బెంగళూరు, శ్రీకృష్ణదేవరాయ, పొట్టిశ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాలలోని ఎం.ఏ. విద్యార్థులకు పాఠ్యరచన చేయడంతోపాటు సంపాదకత్వం కూడా వహించారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ డిగ్రీ తరగతులకు తయారు చేసిన గద్యలహరి పుస్తకానికి 1 నుంచి 6వ తరగతి వరకు రూపొందించిన ప్రభుత్వ తెలుగు వాచకాలకు సంపాదకుడిగా వ్యవహరించారు.

పురస్కారాలు

తెలుగు సాహిత్యంలో చేసిన విశిష్ట సేవలకుగాను పలు పురస్కారాలను ఎస్వీ రామారావు పొందారు. 1994లో పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఉత్తమ విమర్శ పురస్కారం, 2001లో సహృదయ సాహితీ పురస్కారం, విశ్వసాహితీ విమర్శ పురస్కారం, 2006లో ఎర్రంరెడ్డి రంగనాయకమ్మ ధర్మనిధి పురస్కారం, 2007లో దాశరథి పురస్కారం, ఉమ్మెత్తల అవార్డు, జీవిఎస్ సాహితీ పీఠం పురస్కారం, 2009లో ఇరివెంటి పురస్కారం, 2010లో కాళోజీ పురస్కారం, 2011లో బూర్గుల రామకృష్ణారావు ప్రతిభా పురస్కారం, ధన్వంతరి ఫౌండేషన్ ఉగాది పురస్కారం, దివాకర్ల శతజయంతి పురస్కారం, వానమామలై వరదాచార్యుల జయంతి పురస్కారం, బి.ఎన్.శాస్త్రి స్మారక సాహితీ పురస్కారం, కొండేపూడి సుబ్బారావు సాహితీ పురస్కారం, 2012లో తిరుమల శ్రీనివాసాచార్య ధర్మనిధి పురస్కారం, గురజాడ అప్పారావు సాహితీ పురస్కారం, సర్వవైదిక సంస్థానం ధర్మనిది పురస్కారం, పాలమూరు జిల్లా సాహితీ పురస్కారం, 2013లో సనాతన ధర్మ ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్ ప్రతిభాపురస్కారం, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా తెలుగు భాషా సేవా పురస్కారం, తెలుగు భాషా కోవిద పురస్కారం, 2014లో చౌడూరి గోపాలరావు సాహిత్య పురస్కారం, మాదిరాజు శ్రీనివాసరావు పరస్కారం, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఆవిర్భావ సాహితీ విశిష్ట పురస్కారం, సోమ సీతారాములు సాహితీ పురస్కారం, 2015లో పాలమూరు జిల్లా స్థాయి ఉత్తమ పరిశోధక పురస్కారం, నవ్య సాహితీ సమితి వసంతోత్సవ పురస్కారం, సాహితీ మేఖల పురస్కారం, వివిఎల్ పురస్కారం వంటివి రామారావు ప్రతిభకు అభినందన

పురస్కరంగా లభించినవి. పురస్కారాలే గాకుండా వివిధ సంస్థలు విరివిగా సన్మానించాయి కూడా. తానా, ముంబై ఆంధ్ర మహాసభ, ఢిల్లీ ఆంధ్రా అసోసియేషన్, ఎర్రన్న పీఠం, జి.వి.ఎస్.కళాపీఠం, సూరన సారస్వత సంఘం, పోతన సాహిత్య పీఠం, జ్యోతి కళాపీఠం, పాలమూరు కళావేదిక, పాలమూరు సాహితి, ఆంధ్ర సారస్వత సమితి, కంచికామకోటి పీఠం వంటి సంస్థలు ఎస్వీ రామారావు సాహిత్య కృషికి సన్మానం చేశాయి. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్యుడిగా పనిచేస్తూనే రాష్ట్రంలోని దాదాపు అన్ని విశ్వవిద్యాలయాల్లో నిర్వహించిన సెమినార్లలో పాల్గొని ప్రసంగ పత్రాలను సమర్పించారు. రాష్ట్రేతర ప్రాంతాలైన బెనారస్, మదరాసు వంటి విశ్వవిద్యాలయాల్లో నిర్వహించిన సెమినార్లలో పాల్గొని ప్రాతినిధ్యం వహించారు.

సంస్థలు

స్వతహాగా సాహితీ కార్యక్రమాల నిర్వాహణ చేయడంతోపాటు పలు సాహిత్య, సాంస్కృతిక సంస్థలకు అధ్యక్షుడిగా పనిచేశారు. జోతిర్మయి, శ్రీనివాస సాహితీ సమితి, విశ్వవిద్యాలయ తెలుగు అధ్యాపక సంఘం, శ్రీరంగాపురం గ్రామసేవా

సమితిలకు అధ్యక్షుడిగా పనిచేశారు. ఆంధ్ర పద్యకవితా సదస్సుకు ఉపాధ్యక్షుడిగా, సురవరం సాహిత్య వైజయంతి ట్రస్టు సభ్యుడిగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి కమిటీ సభ్యుడిగా, ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు సభ్యుడిగా, శ్రీసత్యసాయి స్టడీ సర్కిల్ సంచాలకుడిగా పనిచేశారు. అటు సాహితీ వ్యాసంగంలోనూ, ఇటు సాహితీ సంస్థల నిర్వహణలోనూ ఎస్వీ రామారావు అందె వేసిన చెయ్యి. ప్రస్తుతం తెలంగాణ సాహిత్య పరిశోధన కేంద్రం అధ్యక్షునిగా పనిచేస్తూ తెలంగాణ సాహిత్యాన్ని ప్రపంచానికి పరిచయం చేసే పనిలో పడ్డారు.

ఎస్వీ రామారావు పదవీ విరమణ అనంతరం హైద్రబాద్ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయం, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంలలో విజిటింగ్ ఫెలోగా పని చేశారు. బెనారస్, బెంగళూరు, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయాల్లో బోర్డ్ ఆఫ్ స్టడీస్ మెంబర్‌గా, పుట్టపర్తి శ్రీ సత్యసాయి ఇనిస్టిట్యూట్‌లోనూ పనిచేయడం విశేషం.

సాహితీక్షేత్రంలో అలుపెరుగకుండా శ్రమిస్తున్న నిరంతర సాహితీ చైతన్యమూర్తి ఆచార్య ఎస్వీరామారావు తెలుగు సాహిత్య పూదోటలో వికసించిన పద్మం. విమర్శనరంగంలో పరిమళించిన సాహితీవనం.

(డా॥ భీంపల్లి శ్రీకాంత్-9032844017)

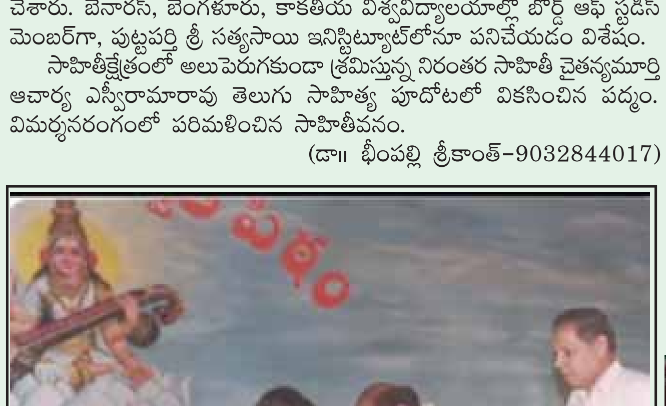

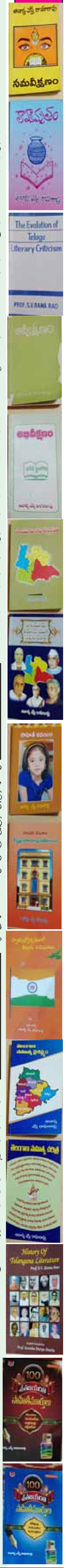

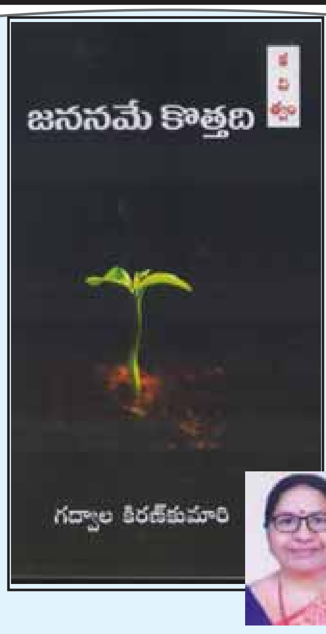

గద్వాల అనగానే గద్వాల కిరణ్ కుమారిగారే నాకు జ్ఞాపకానికి వస్తారు. పట్టు వస్త్రాలకు గద్వాల ప్రసిద్ధమైనట్లే కిరణ్ కుమారి గజళ్లకు ప్రసిద్ధురాలు. మన రాష్ట్ర కవయిత్రుల లో గజళ్లు రాసి మెప్పించిన గజల్‌రాణి ఆమెనే మరి! ప్రస్తుతం **'జననమే కొత్తది'** పేరుతో వెలువడు తున్న ఈ గద్వాల నేసిన కవన వస్త్రా లకు తొలిసారిగా ఆహ్వానం పలుకు తున్నందుకు నా నిండు హృదయం చిగురిస్తున్నది. ఆమెలాగే మా ఊరు పేరే నా యింటి పేరు కదా!

కిరణ్ కుమారికి గజల్ ప్రక్రియ ఒక కన్నయితే వచన కవిత మరో కన్ను. ఈ రెంటిలోని చూపు కవిత్వమే! ఆమె గజళ్లు మన హృదయాలను ఎంత సులభంగా స్పృశిస్తాయో రెండింతలు ఆమె కవిత్వం మనో స్పర్శకు లోనుచేస్తుంది కూడ. ప్రధానంగా

కిరణ్‌కుమారి అమ్మా నాన్నల కలవరింతలు ప్రతి పాఠకుడు/పాఠకురాలు నెమరువేసుకునే విధంగా వున్నాయి. **'అమ్మకే విగ్రహం లేదు', 'ఇప్పుడు నేనే నాన్నను'** అన్న కవితలు పాఠక హృదయాలను చైతన్య పరుస్తాయి. పరవశింప చేస్తాయి. తల్లిదండ్రుల్ని ముందట్టాడేట్లు చేస్తాయి. 'దోసిలినీళ్లు' కవితలో 'నా దోసిలి నిండా ఎప్పుడు నీళ్లున్నా ఆ దోసిట్లో అవ్వముఖమే' అంటుంది. మరుపు రాని మహనీయురాలిని తలచుకుని వలపోతకు లంగరెత్తుతుంది. 'అమ్మకు విగ్రహం లేదు' కవితలో తల్లిపడు తున్న వేదనలకు, శ్రమకు ఫలితం లేకపోగా గౌరవం కూడా దక్కడం లేదన్న భావనకు తెరతీస్తుంది.

కాళ్లకు బంధాలు వేసుకుని
ఇంటిని చెరసాల చేసుకుంది
చినిగిన గుండెను కుట్టుకుంటూ

గద్వాల నేసిన కవనవస్త్రం!

ఈ కవయిత్రి కవిత్వం సామాజికమైంది. ప్రగతిశీలమైంది. గ్రామీణమైంది. ఆమె ఊహలు, స్వేచ్ఛా భావనలు జన జీవన అస్తిత్వంలోంచి రూపుదిద్దు కున్నవే. ఏ కవితను ముట్టుకున్నా సర ళంగా వుంటుంది. సూటిగా ఉంటుంది. స్పష్టంగా ఉంటుంది. గాఢంగా ఉంటుంది. సరికొత్త చూపునిస్తుంది. పల్లెజీవన సంస్కృతలో మమేకమయ్యేట్లు చేస్తుంది. లోపం సమాజంలో ఉన్నా మనిషిలో ఉన్నా ఇట్టే పసిగట్టగల మనోనేత్రం ఆమెకుంది. ఆమె కవిత్వానికుంది. ఆ మనో నేత్రమే పాఠకునికి దారి చూపుతుంది. అడుగేద్దామనుకునే వారికి ఆసరాగా నిలుస్తుంది.

పాతదాంట్లోంచె కొత్తది పురుడు పోసుకుంటుంది. అదెట్లా అంటె **'జననమే కొత్తది'** కవితను అధ్యయనం చేస్తే సులభంగా అర్థమవుతుంది. **"అక్షరం పాతదే, అడుగే కొత్తది.. పుస్తకం పాతదే ఊహే కొత్తది.. బతుకు పాతదే ఆశయమే కొత్తది. మృత్యువు పాతదే జననమే కొత్తది!"** అన్నదాంట్లో అర్థం కానిది ఏమీ లేదు. ఎవరైనా జననం కూడా పాతదేనంటే ఏ సృజనాత్మకత భావనకు, ఆలోచనకు ఆయన దగ్గరగా లేడని గ్రహించడమే మంచిది. ప్రతి కవితలోని వస్తువు ఏదైనా భాషలో స్పష్టత, భావంలో స్పష్టత ఆమె కవిత్వానికున్న ప్రధాన లక్షణం ఇదే.

'నాకో పడవ కావాలి' అంటె జీవన సంగ్రామాన్ని దాటటానికి అనుకున్న. కవిత చదివిన తర్వాత వర్షం పడినపుడు పిల్లలు కాగితం పడవ కావాలని కోరుకుంటారు. "పిల్ల కాలువల్లో నీటి బుడగల పరుగు పందాలు. నా కళ్లు కాగితం కోసం వెతికాయి. నాకో పడవ కావాలని కవిత ముగియగానే పిల్లల కాంక్ష. కవితకు బాహ్యంగా ఉన్న ప్రతీకాత్మక తత్త్వం కవితను ఆసాంతం నెమరు వేసుకుంటెనే అర్థమవుతుంది.

కిరణ్ కుమారి **'మా ఊరు విద్వద్గ ద్వాల'** కవిత గద్వాల గత వైభవానికే కాదు వర్తమాన వైభవానికి ప్రతీకగా నిలుస్తుంది. గద్వాలంటె కవయిత్రికి కొట్టిన పిండి. నేటికి గద్వాల అంటే పట్టు పీతాంబరాలకు పెట్టింది పేరు. ఈ ఒక్క విషయాన్నే కవిత్వం చేయ లేదు. ఎన్నెన్నో వైభవాలకు, పౌరుశా లకు తన కవనఖడ్గంతో మనముందు నిలువెత్తు నిలిపింది. ఇలా ఒక్క గద్వాల మీదనే కాదు హైదరాబాదు కవుల వేదిక గొప్పదనాన్ని పూసగుచ్చి నట్లు తాదాత్మ్యం చెందుతూ రాసింది.

కవి ఎప్పటికప్పుడు **'బతుకుపాట ఎత్తుకుంటడు'** ఎలా అంటే ఇలా వ్యక్తపరిచింది. బీడు భూమిలో అమ్మా నాయినా తండ్లాడినట్లే కవి కవిత్వం కోసం, ప్రజల బతుక్కోసం తండ్లాడ్తడంటుంది. అంతటితోనే ఆగక–

కడుపులోని దుఃఖాన్ని
అక్షరాల్లోకి ఒంపుకుని
తెల్లకాగితాన్ని
తడిపినపుడు
కాగితం గాయపడుతుంది

అంటే కవి గాయపడతాడు కదా! కాగితం గాయపడుతుందంట దేమి టని అనుకునే వాళ్లకు అందులోని ధ్వ ని అర్థంకాక అంటున్నారని గ్రహిం చాలి. కవెప్పుడు ప్రజల మనిషే. వాళ్లజీవన విధానంలోని చెరువు బతుకును గుర్తు చేస్తుంటాడు. కవ యిత్రి **'కవయిత్రిని అవుతా'** అన్న కవితలో **"ఉద్యమాలకు గంతున వుతా, కన్నవూరుకు తల్లినవుతా, పుస్తకాలలో రాతనవుతా, దేశాన్ని ప్రేమించే కవయిత్రి నవుతా"**నని సగర్వంగా తన తత్త్వానికి జీవం పోస్తూ స్పష్టంగా వ్యక్తపరిచింది.

అతి సాధారణ కవితా వస్తువును స్వీకరించినా తనదైన భావాలను స్పష్టం చేయడానికి పూనుకుంటుంది. కిరణ్ కుమారి తెలంగాణ ఉద్యమం లో సాహిత్య కార్యకర్తగా శ్రమించింది. తెలంగాణ జీవన సంస్కృతిని కవిత్వంలో నిక్షిప్తం చేసింది. తెలంగాణ వచ్చి న తర్వాత గత ప్రభుత్వం జిల్లాలను విభజించింది. జిల్లాల విభజనలోర తాను ప్రేమించిన పిల్లలమర్రి ముక్కలైనపుడు 'జిల్లా' అన్న ఒక కవిత రాసింది. కవయిత్రి మనసులోని మాట యేంటంటే **'ఈ విభజన వల్ల బాగుపడేటోడు ఖుషీ ఖుషీగున్నడు గానీ ఆగమైనోడు అన్నం ముడతలేదని'** ఆవేదన చెందింది. ఈ విభజన ప్రజ ల హృదయాలలో వెలుగు నింపితే మంచి దేనని ఖితాబిచ్చింది. ప్రజలు పక్షాన నిలబడే తత్త్వం ఉన్న కవయిత్రి మన కిరణ్‌కుమారిని సాధారణ పాఠకునికి అర్థమయ్యేట్లు రాసింది.

కొత్త జాగలల్ల
కోర్కెలు తీరాలె

వక్కలైన నేల
ఒక్కటై గెలవాలే!

తెలంగాణ ఉద్యమ అస్తిత్వ చైత న్యం లేకపోతే విభజన అర్థమ య్యేది కాదు. ఇంతే కాదు గ్రామీణ జీవన విధానం, సంస్కృతి, విశ్వాసాలు, నమ్మకాలు, అలవాట్లు, కట్టు బాట్లు ఇలా ఉన్నవాటిని పట్టణ సంస్కృతి గౌరవించటం లేదు. అందుకు బాధను వ్యక్తీకరిస్తూనే గ్రామీణులను నగరాలు అనుసరించినపుడు పరవ శిస్తూ కవి తలు రాసింది. దోసిలినీళ్ల, తెల్ల పిన్నీసు, నల్లదారం, తాటి ముంజలు, మసిబట్ట, నులకమంచం, పండుగ సంబరం, రొట్టెలపై దరువులు వంటి కవితలు ఈ

గద్వాల కిరణ్ కుమారి "జననమే కొత్తది" కవితా సంకలనానికి డా॥నాళేశ్వరం శంకరం రాసిన ముందు మాట ఇది.

సంపుటానికి వెన్నెముక వంటివి. **'ఇంద్ర ధనస్సు'** వంటివి కవయిత్రి కవిత్వంలోని వస్తు సాంద్రతను గాఢతను పట్టిచూపే కవితలు.

కవయిత్రి రచనా శిల్పంలో వైవిధ్యముంది. గజల్స్ రాయడం వల్ల అలవడిన నిర్మాణ పద్ధతిని జీర్ణం చేసుకుని వైవిధ్యమైన కొన్ని కవితలు రాసింది. కటిక నిజాలు, అందరు మెచ్చే గెలుపు, వికాస మూర్తులు, చిరుతపిల్ల వంటి మరికొన్ని కవితల్ని గమనిస్తే, తనదైన రచనా ప్రత్యేకతను గమనిస్తే అవి చెరువులో ఈదే చేప పిల్లలా అగుపిస్తాయి ఈ సంపుటం లో. ఒక్కో చోట రక్తపు మరకల్లాను, నీటి తుంపర్లుగాను దర్శనమిస్తాయి. చెప్పదలచు కున్న భావాన్ని రెండు రెండు, మూడు మూడు, నాలుగు నాలుగు పాదాలను ఒక్కో యూనిట్‌గా రాసి ఒక్కో భావాన్ని ఒక్కో యూనిట్లో ధ్వనింపచేశారు. ఇవి సాధారణ పాఠ కునికి సులభంగా అర్థమవుతాయి. కొన్ని భావ తీవ్రత గల పాదాలు చదవండి.

'దారి పొడుగునా కంచెల మధ్య
కట్టెలా మారిన అనాథ మొక్కలు'.
'పచ్చని గడ్డిలో గాలికి వూగే
చిట్టి పూలపై నడిచే చెప్పులు (కటిక నిజాలు)

"అక్షరం పాతదే, అడుగే కొత్తది.. పుస్తకం పాతదే ఊహే కొత్తది.. బతుకు పాతదే ఆశయమే కొత్తది. మృత్యువు పాతదే జననమే కొత్తది!"

'బెదురుకున్న చిరుతపిల్ల తీవిగానే నడుస్తుది'
'అధికారులు బోనులు పెట్టి వేట ముగిస్తరు' (చిరుతపిల్ల)
'కవిత రాయమని కాగితం పిలిచినపుడు
మనిషి మనిషిని వెతుకుతుంటా'
'నగరం గజిబిజిలో దారి వెతికినపుడు
మనసు లోతును తెలుసుకుంటా'
(అందరు మెచ్చె గెలుపు)

ఇలాంటి పాదాలు ప్రతి కవితలో దొరుకుతాయి. కొన్ని కొన్ని పాదాలు ఎండల్ని తడిపే వర్షంలా తారసపడతాయి. మరి కొన్ని పాదాలు చేతిలో బొగరం తిప్పినట్టు ఉంటాయి. మరి కొన్ని మంచుముత్యాల్లా దర్శనమిస్తాయి. ఇంకొన్ని పాదాలు ఆకాశంలో మెరుస్తున్న నక్షత్రాలుగా ఉంటాయి.

అమ్మా నాన్నలను స్మరించని కవులుండరు. కవయిత్రులుండరు. ఒక్కో కవి స్మృతులు ఒక్కో విధంగా ఉంటాయి.

– డా॥నాళేశ్వరం శంకరం
944045 1960

ప్రాణానికి ఊపిరి పోసుకుంటుంది
విగ్రహాలకూ అమ్ములున్నారు
అమ్మకే విగ్రహం లేదు
నడిచే దైవం అమ్మ!

మనసు ఎంత ఘనీభవించినా వానికైనా ద్రవీభవించే పాదాలివి. అమానవీయమై పోతున్న సందర్భంలో ఈ పాదాలు పాఠకుల్ని మేల్కొలుపుతాయి.. చైతన్యవంతుల్ని చేస్తాయి.

'ఇప్పుడు నేనే నాన్నను' కవితలో తండ్రి సంపాదించిన ఆస్తులకు వారసులు కాదు ముఖ్యం, వారి ఆత్మలకు, వారి ఆశలకు, ఆశయాలకు లక్ష్యాలకు వారసులు కావాలని ప్రబోధిస్తుంది. తండ్రి ఇచ్చిన చూపును మరిచిపోరాదు. సమాజ శ్రేయస్సు కోసం, బిడ్డ శ్రేయస్సు కోసం పాటుపడే తండ్రిని గొప్పగా యాది చేసుకుంది కవయిత్రి.

వారసత్వంగా వచ్చిన పుస్తకాలే
జీవితానికి ధైర్యమిచ్చిన
కుటుంబ సభ్యులయ్యాయి
పనిచేసిన పాఠశాలల్లో
తనదైన ముద్రవేసిన స్నేహశీలుర మార్గదర్శి
ఎప్పుడు ఊరెల్లినా ఇప్పుడు నేనే నాన్నను!

కవయిత్రి ఉత్తమ అధ్యా కురాలు. తండ్రి వారసత్వమే ఆమెకు వచ్చింది. తండ్రి నేర్పిన కవిత్వం నేడు పిల్లలకు నేర్పుతుంది. తండ్రికి నిలువెత్తు రూపం కవయిత్రే.

స్త్రీ స్వేచ్ఛను కాంక్షించే కవయిత్రని నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు.

ఇందులో స్త్రీ భావజాలాన్ని ప్రతిబింబించేవి ఎన్నో ఉన్నాయి. లేడీ కండక్టర్, సిరాగుర్తు, ప్రేమకు ప్రేమే తెలుసు వంటి కవితలు ఇందులో ఎన్నో వున్నాయి. **'లేడీ కండక్టర్'** స్త్రీ కావడం వల్ల ఎంతకాలం పనిచేసిన కొత్తగానే చూస్తారు. బస్సులో అవధానం చేసేది లేడీ కండక్టరే. ఆమె ఎంత శ్రమించినా ఈ అసమానతల సమాజంలో ఏ లేడీ కండక్టర్ కైనా కత్తిమీద సామే అంటుంది.

'సిరాగుర్తు' కవితలో స్త్రీ ఓటు ద్వారా రాజ్యాన్ని మార్చితేనే భవిష్య త్తన్న భావనను నూరిపోసింది. ఖాళీ బాటిల్స్ ఏరుకుని జీవనాన్ని సాగించే స్త్రీ శ్రమకు ఫలితం దక్కటం లేదు. ఆవెనాదిటి రాత మారాలంటే **"అవ్వ ఎడమ చేతి చూపుడు వేతికున్న సిరాగుర్తు ఆమెకు చాలా విలువైంది"** అన్న చైతన్యం రాజకీయ స్పృహ ఉండాలని అంటుంది. ఇక ప్రేమ పేరున ప్రేమోన్మాదులు చేసే లైంగిక హింసలను ఎదిరించే చైతన్యం నేటి స్త్రీకి అత్యవసరం. స్త్రీలు **'కష్టాల్లోనే కసిగా బతకాలి. జీవితం గెలవాలంటే కాలం నాడిని పట్టుకోవాలి'** అని కాల జ్ఞానాన్ని బోధిస్తుంది.

కిరణ్‌కుమారి సౌమ్యురాలు స్నేహశీలి. అహంలేని ఆత్మగల కవయిత్రి. కవితాలింగనంతో ఇన్ని కవితలు రాసినా ఆమె హృదయనికి తృప్తి లేదు. ఏదో వెలితి ఉంది. దాన్ని పోగొట్టుకోవాలంటే మరింత కవిత్వంలో శ్రమించడమే! కవితా వస్తు నిర్మాణాల మీద పట్టు మరింత అవసరమే. అది ఒక రోజుతో వచ్చేది కాదు. జీవితాంతం శ్రమించాల్సిందే. వర్తమాన కవిత్వం గాఢంగా మననం చేయాలి. దేశీయ, అంతర్జాతీయ వచన కవిత్వ లోతు, సాంద్రతల మునిగి తేలుతున్నప్పుడే కవిత్వశైలి ఒంటబడుతుంది. కవిత్వ అధ్యయన మొక్కటే సరిపోదు. వర్తమాన సమాజం సప్త సముద్రాల లోతుకన్నా ఎక్కువ లోతైనది. దాని నాడిని పట్టుకుంటేనే గదా ప్రపంచాన్ని మేల్కొలిపి తగిన దారిని చూపేది.

ఆ పనిని మరింత ఇష్టంగా చేస్తేనే కదా! మరో కొత్త చూపు అలవడేది!

ప్రతులకు: గద్వాల కిరణ్‌కుమారి
ఫ్లాట్:202, 14-113,
శ్రీతరణ్ నివాస్, కోదండరాంనగర్,
దిల్‌సుఖ్‌నగర్‌హైదరాబాద్-600 060
సెల్: 9642401878

రుబాయిలు

మాతృభూమిని తల్లిలాగ కొలిచారు
అహింసనే దేవతలాగ తలిచారు
'ఓర్మి' శిరమున జెండ వలెను ఎగురంగ–
స్వతంత్ర పోరున కీర్తిలాగ నిలిచారు.

అదుపు లేక ధరలు పెరుగుతున్నవి
కదలలేని వెతలు మరుగుతున్నవి
కనులు రెండు సూర్యచంద్రులైనా–
తీరులేని కథలు జరుగుతున్నవి.

మనిషి బతుకులో సమస్యలుండవచ్చు
విసుగు పెరిగిన ఆయుస్సు నిండవచ్చు
బలిమియైన చేయి తోడుగాను అమరి
మెతుకు దొరికినచో వెలుగు చూడవచ్చు.

తాగుబోతు కాళ్ళకింద నేల ఊగుతుంది
తిండి లేని బతుకు ఆకలితో వేగుతుంది
ధనస్వాముల గారడీలు వింతలు చూపంగ
వాస్తవమ్మిదియే మంటలబడి కాగుతుంది.

కాలము ముందర నిలిచిన బతుకు
పోరున సలుపుతు తిరిగిన మెతుకు
దారులు ఎన్నయిన నీతి వెంట
పరుగు విడిచినచో దిటవున చితుకు

నీరాక కోసం మది తలుపులు తెరిచే వుంచాను
దారి పొడవునా పూలరేకులు పరిచే వుంచాను
మనసు నేకాగ్రత పీఠమ్మున కూర్చుండబెట్టితి
అడ్డుపడు కోరికల మెడల్ని విరిచే వుంచాను.

కలమెప్పుడు సిరాతో నిండాలి
మనసెప్పుడు ప్రేమతో పండాలి
కుటిల నీతిపై కన్నెర్ర జేయు
ఆశిప్పుడు మంచితో వుండాలి.

అదుపులేక మేలిమిధర పెరిగింది
మాట వినక మనిషి నీడ కరిగింది
కాలం కనుల ముందు తిరుగుతున్ననూ
కోరిక లూరిన మది, కలిమి మరిగింది.

-ఎస్.ఆర్ పృథ్వీ
సెల్: 9989223245

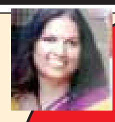

కవితార్చన

అడ్మిన్: డా॥రాధాకుసుమ
సెల్:99892 41319

"కుసుమ ధర్మన్న కళా పీఠం" సంస్థ ప్రతిరోజు కవిత్వ రచన చేయిస్తుంది. అందులో ముఖ్యమైన కొన్ని కవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం..
-సంపాదకులు

వసంత కోకిల

అందమైన ఓ నవ్వు గుండెల్లో
కలతలు రేపి వెళ్ళిపోతుంటే..
ఓ తుంటరి మేఘం ఏదో భావాన్ని,
ఓ జ్ఞాపకాన్ని అలవోకగా గుండెల్లో
అలజడి రేపి వెళ్ళిపోతోంది..!.
కొన్ని దీపాలు తారలుగా
మిగిలిపోతూ ఆ అందాల జాబిలికై
ఆరాటపడుతుంటే..
పరుగులిడుతున్న
నా మనసు దేనికో వెతుకుతోంది.!.
విసిగి వేసారిన నేను నా పొడవాటి
వాలుజడ తో విసురుగా తన
ముఖాన చరిచి చర చరా
వెళ్ళిపోతోన్న నా చేయి పట్టి ఆపి,
ఎవరో క్రీగంట నిశ్శబ్దంగా పలకరిస్తుంటే,
తడారిన నాగొంతుని శృతి చేసుకుంటూ
పాడుతున్న ఓ గీతిక..
వేసవికాలం లో కూస్తున్న
ఓ వసంత కోకిలలా..!

-ఓగిరాల గాయత్రి
9492308725

హాని చెయ్యకు పర్యావరణముకు

ఒక్క అడుగుతోనే లక్ష్యం మొదలు
ఒక్కక్క నీటిసుక్కను ఒడిసి పడితేనే
సముద్రం నిండును
ఒక్క మొక్కను నాటు
అది పెరిగి పెద్దదయ్యి దాని విత్తనముతో
వందల మొక్కలు పెరిగేటట్లు చూస్తుంది
ఈ కొండల్లో కోనల్లో
మనం ఒక్క మొక్కనైనా నాటినమా?
నాటలేదు
సృష్టి మొదలుతోనే తల్లి వృక్షం
ఇప్పుడు కోట్ల వృక్షములను
తయారు చేసింది
ప్రకృతి ప్రసాదించిన
ఈ మన్యంలను, అరణ్యములను
మన తల్లి వలెను చూసుకోవలెను
పర్యావరణము కలుషితం కాకుండా
ఇక్కడి జీవనమే స్వచ్ఛమైనది
హిమాలయపర్వత పర్యావరణము
ఈశాన్య రాష్ట్రముల పర్యావరణము చూసి
మనం ఎంతో నేర్చుకోవాలి
మనుషులు పర్యావరణమును సృష్టించ లేదు
పర్యావరణమును వినాశనం చేసే
అర్హత మనకు లేదు
జీవకోటి పర్యావరణముపై
ఆధారపడి నుందును
మనకు తెలియకుండనే
మనం వాడే సబ్బు
ఔషధమూలికలు
అడవిలోని చెట్లు ఇస్తున్నవే
వంటకు కట్టెలు వాడిన
కలపతో చేసిన ఫర్నిచర్ వాడిన
మనకెంతో ఉపయోగం
వనములు లేని జీవితంలు
మోడుబారిపోవును
చేతిలో పిడికెడు మట్టిలో
చిన్న మొక్కను తీసుకోండి
నాటండి... రక్షించండి
వృక్షో రక్షతి రక్షః
ధర్మాన్ని పాటించండి

-భైరగోని రామచంద్రం
9848518597

మంచి మాట

మనిషికి మాటే ఆధారం...
మనిషికి మాటే అలంకారం....
మాటే ఒక సమాజాన్ని దగ్గర చేస్తుంది..
మాటే ఒక సమూహానికి దూరం చేస్తుంది..
మాటే ప్రేమని పుట్టిస్తుంది...
మాటే పుట్టిన ప్రేమని తుడిచేస్తుంది...
ఇచ్చిన మాటే రేపటి మీద ఆశ పుట్టిస్తుంది....
తప్పిన మాట ఈ రోజునే
ఆశాంతి కి గురిచేస్తుంది....
అప్పుడప్పుడు మౌనమే మాట అవుతుంది....
కొన్ని సార్లు మాట కన్నా
మౌనమే మిన్న అవుతుంది.....
మంచి మాటలే సంతోషం కి పునాది...
ఆ సంతోషమే కదా సగం బలం....

-నక్క శ్రీనివాస్, 98486 13844

లక్ష్యం వైపు– నా పయనం"

హృదయ కమలంలో ఎన్నో
ఆలోచనల నిధులున్నాయి.
కలల నిండా ఆశల నిచ్చెనలు కనిపిస్తున్నాయి.
బ్రతుకు బాటలో కంటకాలను తొలగించి
సాగుతున్నది జీవనం!
ఆశల పల్లకిలో నిచ్చెనతో
గమ్యం చేరాలని ఆరాటపడుతోంది మనసు.
రాదారిలో ముళ్ళను
పుడమిపై గుళకలనుఎదురొడ్డి –
సవాళ్లను"ఆత్మవిశ్వాసంతో"
అధిగమించి లక్ష్యం వైపు
సాగ మంటుంది మనసు.
జీవితమే జీవన మనుగడని ,
ఆశ –నిరాశల సంగమమని ,
కష్ట– సుఖాల కలయికని
గెలుపు బిఓటముల పయనమని
పాఠం బోధిస్తుంది మనసు.
చేరికకు బి గమ్యం .
గమ్యానికి బిలక్ష్యం .
లక్ష్యానికి బిప్రయత్నం .
ప్రయత్నంలో బిలోప అధి గుణం
ప్రధానమని ప్రబోధిస్తుంది హృదయం .
'కర్మలు చేయుటయందే నీకధికారం కలదు ;కానీ
కర్మఫలం యందు....."
అనే కృష్ణుని ఉవాచ గుర్తొచ్చి;
"విధిఆడే వింతనాటకంలో
నేనొక పావుని" అని తలచి
నా కర్తవ్య దీక్షలో :
ఓటమించి "పాఠాలు" నేర్చుకొని ,
గెలుపును సాధించాలనే లక్ష్యంతో,
నా అడుగులు వడివడిగా పడుతున్నాయి
గమ్యం వైపు.

-బెహరా నాగభూషణరావు,
94400 59186

నడుంబిగించు

మొక్క దాతగా ప్రతీక..
మనిషి దోచుకోవడం లో మాతృక...
మొక్క ప్రకృతికి మాత..
మాత సంరక్షణలో ఎదుగుతూ..
నిలువునా నరుకుతూ..
ధాత్రి కి చేటు తెచ్చుతూ ..
ప్రకృతిని కాంక్రీట్
జంగిల్ గా మార్చుతున్నా..
మౌనంగా అన్ని ఇస్తూ...
సర్వ జీవులను రక్షిస్తూ...
నువ్వు నా వాడవు,
నా దానవు, నా వర్గం,
నా మతం, నా కులం..
అని ఎన్నడూ బేధ భావం
చూపనిది ప్రకృతి మాత..
బిచ్చగాడి కైనా ఆశ్రయమిస్తుంది..
పురుగులునైనా ప్రాకనిస్తుంది..
నేనే జ్ఞానవంతుడునని
విర్రవీగుతున్న ...
ఓ మాతృక నీ జ్ఞానం ఏ పాటిది?
మొక్క విసురుల ముందు
మౌనరోదనే..
ప్రకృతి ఎంత హాయిగా ఉంటే...
అంత చల్లదనం, సురక్షితం...
నాటడానికి నడుం బిగించు..
పెంచడానికి పరుగందుకో..
సంరక్షించడానికి సన్నద్ధంకా...

-వేము విజయ్ కుమార్
949 134 0431

పద్మావతి–"అమృతధారలు"

పుస్తక సమీక్షలు

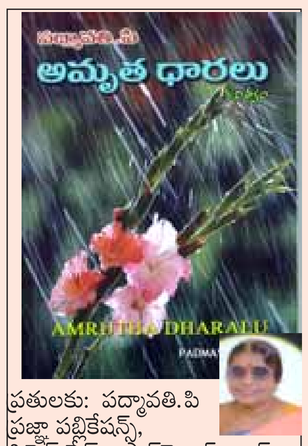

ప్రతులకు: పద్మావతి.పి
ప్రజ్ఞా పబ్లికేషన్స్,
ప్రిస్టేన్ ప్లేస్ అపార్ట్‌మెంట్స్, బ్లాక్ నెం.6, ఫ్లాట్ నెం. 201, బాలాజీ లే అవుట్,గాజుల రామారం,
హైదరాబాద్-500 055
సెల్: 9652446264

కవన కిరణం', 'కవిమిత్ర' సాహిత్యరత్న పి. పద్మావతి 76 కవితల సంపుటి, 'అమృత ధారలు', ఉత్తమ శ్రేణి కవితాత్మను అక్షర చినుకులుగా ఒడిసి పట్టుకొని హృదయాలను స్పృశించే ధారగా వర్షింపచేస్తోంది. ప్రకృతి, ప్రవృత్తి ఆధారంగా కవయిత్రి, తన జీవితం కవిత్వంగా మలచుకొన్న అన్వేషణల జీవనయానం 'అమృత ధారలు'గా తన్మయింపచేస్తోంది. పరిణతి చెందిన భావోద్వేగ వీచికలు, బరువెక్కిన మేఘాలను తాకి వర్షించే అమృతపు జల్లులా ఈ సంపుటిలోని ప్రతీ కవితా హృదయాన్ని పరవశింప చేస్తోంది. ఇంటి కిటికీలోంచి, జీవన సుఖదుఃఖాల పరిణామాలను అవలోకించిన అందం, ఆనందం, కలలు, కన్నీళ్లు అనుభవాల అమృత తత్వంతో కలం పట్టిన కవయిత్రి, సమాజాన్ని కలంతో ప్రశ్నిస్తుంది. మానవతా విలువలు, ఉదాత్త భావనా స్పందనలు, జీవన వికాస వ్యవహారాల వెలుగులు, కవయిత్రి దృష్టిలో కవిత్వం అమృత తుల్యంగా వెంటాడి స్పృశిస్తుంది. నిరంతరం అనవసరం శోధించే కవితాత్మకు అమరత్వమే మార్గంగా కవయిత్రి తాత్త్వికత, 'ఆవాసమే లేని నిశిరాతిరి మిణుగురు పురుగులం' అంటారు అనాధలం కవితలో అద్భుతంగా.

ప్రకృతి నాశనం చేసే 'ఆధునిక విజ్ఞానం', అణగారే 'అనాథ' బాలల బతుకులు, మదాంధకారుల కసాయి కోరలలో చిక్కిన 'అంతరంగం', ఇల దేవతవంటి 'మగువ మనుసు', ఒకే ఆకులో చిత్రించిన 'ప్రకృతి ఆకృతి', జీవన్మృతులవుతున్న 'మారని మనిషి', శ్రమైక జీవన భవితలేని శ్రామికులు', మట్టిలో కలిసే మరణ మృదంగ శాసనం' 'నేటి జీవితం' కరకు రాతి కౌగిళ్ళలో మ్రగ్గిపోతున్న 'కన్నీటి కథలు', 'అమ్మభాష' మాధుర్యం, ప్రకృతికే వికృతి చేసిన 'కరోనా కలకలం', ప్రగతి పథం అంటూ పతనానికి మార్గం 'నేటి మన భారతం', మానవ మేధా మథనం అందించే 'శుభ సందేశం', గాయపడిన మనసుకు ఊరట యిచ్చే 'కలమే కరవాలం' వైవిధ్య భరితమైన 'అక్షరాక్షతలు' ఎన్నో ఈ సంపుటిలో చోటు చేసుకొన్నాయి. కవనం తోడుగా 'ఏం రాయను?' అంటూనే వర్షించే కవితా మేఘాలు, మానవ జీవన సర్వస్వానికి అమృత ధారలుగా సృష్టీకరించిన కవయిత్రి పద్మావతి అభినందనీయురాలు.

-జయసూర్య
సెల్:9440664610

డా॥ మచ్చ హరిదాసు–"అష్టాదశ"

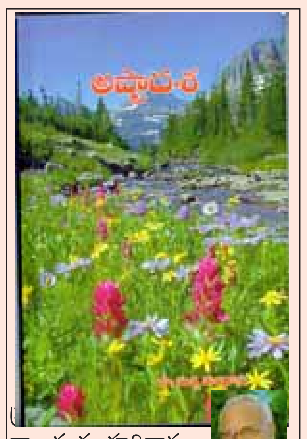

డా॥ మచ్చ హరిదాసు
'శ్రీనివాసం', 1-86,
పద్మానగర్, కరీంనగర్-505002
సెల్: 98495 17452

డా॥ మచ్చ హరిదాసు 18 వ్యాసాల సంపుటి 'అష్టాదశ' ప్రాచీన, ఆధునిక పరిశోధనాత్మక సమ్మేళనం. సాహిత్య అధ్యయనం పట్ల అభిరుచి, ప్రస్తుత సమాజ గమనం పట్ల నైశిత్యం గల డా॥ హరిదాసు ఈ కూర్పులో **'భాగవత భక్తి తత్త్వం',** తొలి తెలుగు కృతి– 'కవి జనాశ్రయం', 'వృషాధిప', 'త్రిజట' 'సకల నీతి సమ్మతం' వంటి విశ్లేషణా వ్యాసాలే కాకుండా 'తెలుగులో యాత్రా సాహిత్యం', డా॥ఎన్. గోపి, డా॥ బి.వి.ఎన్. స్వామి, గోలి పద్మారెడ్డి, డా॥ వెంకటరత్నం డా॥ అనుమాండ్ల భూమయ్య, రమేశ్వర రాజు, కట్ట ధర్మాచారి, మందరపు హైమవతి వంటి ప్రముఖ కవులు, రచయితల, లబ్ద ప్రతిష్ఠుల సమీక్షా వ్యాసాలను కొత్తపాతల మేలు కలయికగా ప్రచురింప చేసారు. సాహిత్య అధ్యయనం, ఉత్తమ అధ్యాపకత్వం, పరిశోధనా ప్రావీణ్యం, ఆధునిక సాహితీ ప్రక్రియలపై అభిరుచి, ఆసక్తి గల డా॥ హరిదాసు, అష్టాదశలో స్నేహధర్మంతో పాటు, పాండిత్య ప్రకర్ష, వర్తమాన జీవన అన్వయంతో భావి పరిశోధనలకు మార్గదర్శకులయ్యారు.

తెలుగులో మొదటి లక్షణ గ్రంథం, తొలి సంకలన గ్రంథమైన 'సకలనీతి సమ్మతం', వంటి గ్రంథాల ప్రాశస్త్యం ప్రశంసనీయంగా పరామర్శించారు. నన్నయ, నన్నెచోడుడు వంటి ప్రాచీన కవివతంసులను మల్లియ రేచన తొలి తెలుగు ఆదికవిగా ప్రభావితం చేసిన తొలి తెలుగు ఛందోగ్రంథం 'కవి జనాశ్రయం'పై నిర్ద్వంద్వ సమగ్ర అవలోకన డా॥హరిదాసు సాహితీ విమర్శ ప్రజ్ఞా సమన్వితతకు నిదర్శనం.

తెలంగాణ సాహితీ సీమలో, తెలుగు భాషా సాహితీ వికాసానికి ఆద్యులుగా, సృజనాత్మక ప్రక్రియలకు శతాబ్దాల క్రితమే నారు, నీరు అందించిన మల్లికార్జున పండితారాధ్యుడు, పాల్కురికి సోమనాధుడు, మడికి సింగన వంటి మహనీయ కవి పుంగవుల ప్రాచీనతను విశ్లేషించిన రచనలతో డా॥ హరిదాసు అష్టాదశ గ్రంథానికి సంపూర్ణత, నిండు సమకూర్చారు.

రచయిత అభినందనీయులు.

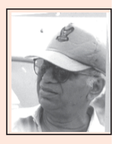

-జయసూర్య
సెల్: 9440664610

తెలంగాణ బతుకమ్మ

తెలంగాణలో ప్రత్యేకంగా జరుపుకునే బతుకమ్మ పండుగకు ఒక అందమైన పుట్టుక కథ ఉంది.

పూర్వం చోళ వంశానికి చెందిన రాజు ధర్మాంగుడు పాలించే కాలంలో, అతనికి సంతానం లేకపోవడంతో భార్య సతీ సహగామిని పెద్ద భక్తితో పార్వతీ దేవిని పూజించింది. ఆమెకు ఒక కుమార్తె జన్మించింది. ఆ శిశువు జన్మించినప్పుడు అందరూ "అమ్మా బతికెమ్మా" అని ఆశీర్వదించగా, ఆ పేరు "బతుకమ్మ"గా మారింది.

ఆ అమ్మాయి పెరిగేకొద్దీ పూలలాంటి అందం, అమాయకత్వం, దేవీ శక్తుల రూపం లాంటి గొప్ప లక్షణాలు కలిగింది. కానీ చిన్న వయసులోనే ఆమె మరణించింది. ఆమెను పూలతో అలంకరించి, ఘనంగా వీడ్కోలు ఇచ్చారు. అప్పటినుంచి బతు కమ్మ పూల పండుగ రూపం దాల్చింది.

మరొక కథనం ప్రకారం...

అమ్మవారు భూమిపైకి వచ్చి మా ఆడబిడ్డలు సుఖంగా ఉండాలి, ఆయురారోగ్యాలతో బతకాలి అని అనుగ్రహించింది. అందుకే ఆడవారు పూలతో దేవిని అలంకరించి పూజిస్తూ, "బతుకమ్మా, బతుకమ్మా" అంటూ జీవన శక్తిని కోరుకున్నారు.

అర్థం:

బతుకమ్మ అంటే బతుకు అమ్మ అన్న భావం. అంటే మహిళల జీవితానికి, సౌందర్యానికి, ఆయురారోగ్యానికి సంకేతం.

పూలతో తయారు చేసిన బతుకమ్మను పూజించడం ద్వారా ప్రకృతిని గౌరవించడం, తల్లితనాన్ని స్మరించుకోవడం, సోదరీభావాన్ని పెంపొందించడం జరుగుతుంది.

అందుకే యావత్తు తెలంగాణ ప్రజలు బతుకమ్మ పండుగను **" ఆటపాటలతో తెలంగాణ సాంస్కృతిక పండుగ"** గా భావిస్తారు.

-ఎలగొండ రవి
9848770345

యువతరం కళలు, సాహిత్యం, సంస్కృతిపై అవగాహన కలిగి వుండాలి

-డా॥కె.వి.రమణాచారి

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: యువతరం కేవలం ఇంజనీరింగ్ మెడిసిన్ వంటి విద్యలలో మెరిట్ కోసం కృషి చేయటం మంచిదే అయినా, మనదైన కళలు, సాహిత్యం, సంస్కృతిపై అవగాహన కలిగి ఉండాలి అని తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పూర్వ సలహాదారులు, చిమ్మపూడి ఫౌండేషన్ గౌరవ సలహాదారులు డాక్టర్ కె.వి.రమణాచారి అన్నారు. యువతరం కవిత్వ రచన పట్ల ఆసక్తి చూపటం శుభ పరిణామమని, ఇందుకు ప్రోత్సాహం అందిస్తున్న సంస్థల్లో చిమ్మపూడి ఫౌండేషన్ ప్రధానమని ఆయన చెప్పారు. శ్రీ త్యాగరాయ గానసభలోని కళా సుబ్బారావు కళావేదికపై చిమ్మపూడి ఫౌండేషన్ నిర్వహణలో యువ కవి సమ్మేళనంతో పాటు రచయిత పాలకోడేటి కృష్ణ మూర్తి రచించిన **"యమునా విప్లవ కుమారులు"** చారిత్రక నవల పుస్తక ఆవిష్కరణ సభను నిర్వహించారు. ఈ సభలో ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న డాక్టర్ రమణాచారి యమునా విప్లవ కుమారులు చారిత్రక నవలా పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు. అనంత రం రమణాచారి మాట్లాడుతూ విద్యా సాగర్ నౌటియల్ హిందీలో రచించిన యము నా నదీ తీరం ప్రాంతంలో జరిగిన సామాన్య ప్రజలు తిరుగుబా టుని పాలకోడేటి ఆసక్తికరంగా తెలుగులోకి అనుసృజన చేశారని చెప్తూ రచయిత కృష్ణమూర్తిని సభా ముఖంగా అభినందిం చారు. 75 ఏళ్ల క్రితం గర్వాల్ రాచరిక ప్రభువు బ్రిటిష్ వారిక తాబేదార్గా మారి ప్రజల్ని బాధలకు గురి చేస్తూ ఉంటే వారు తిరుగుబాటు చేసిన తీరు యమునా విప్లవ కుమారులు అని రమణా చారి చెప్పారు.

రచయిత పాలకోడేటి కృష్ణ మూర్తి రచించిన **"యమునా విప్లవ కుమారులు"** చారిత్రక నవల ఆవిష్కరణలో అప్పాజీ శ్రీనివాస్, రవికుమార్, విశ్వైక, మౌనశ్రీ మల్లిక్, డా॥కె.వి.రమణాచారి, బైస దేవదాసు, పాలకోడేటి కృష్ణ మూర్తి, ప్రతాప వెంకట సుబ్బారాయుడు, చిమ్మపూడి శ్రీరామమూర్తి

వచన కవితా పోటీలో ప్రథమ కె. శ్రీహరి, ద్వితీయ ఎ. శ్రీకాంత్, తృతీయ ముదానా బేగంలకు నగదు బహుమతి ప్రదానం చేస్తున్న డా॥ కె.వి.రమణాచారి మరియు అతిథులు

సభకు అధ్యక్షత వహించిన సాహితీవేత్త బైస దేవదాసు మాట్లాడుతూ యువ కవులు రచన వ్యాసంగాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోవాలని, తమ చుట్టూ వున్న సమాజ పరిస్థితులను ఆకలింపు చేసుకొని కవిత్వం రాయాలని సూచించారు. చిమ్మపూడి ఫౌండేషన్ నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమా లను అభినందించారు.

సినీ గీత రచయిత మౌనశ్రీ మల్లిక్ మాట్లాడుతూ కవిత్వం రాసిన కవులు, సాహిత్యం ఆసక్తితో చదివిన వారు పరిపూర్ణ వ్యక్తులు కాగలరని అన్నారు.

ప్రతిభ కలిగి సాహిత్య రచనలు చేసినా సంస్కారం లేని వ్యక్తికి సమా జంలో గౌర వంరాదని ఆయన చెప్పారు. ప్రతిభ సం స్కారం జీవితంలో ఎదిగేందుకు దోహద పడుతాయని మౌనశ్రీ మల్లిక్ అన్నారు.

కవిత్వం మనిషిలో గొప్ప మార్పును తెస్తుందని, ఈ రోజు యువకవులు చదివిన కవిత్వం గొప్పగా వుందని, యువ కవులను ప్రోత్సహిస్తున్న చిమ్మపూడి ఫౌండేషన్ కార్యవర్గాన్ని కవయిత్రి, సినీగీత రచయిత్రి శ్రీమతి విశ్వైక అభినం దించారు.

ప్రముఖ రచయిత ప్రతాప వెంకట సుబ్బారాయుడు "యమునా విప్లవ కుమారులు" గ్రంథాన్ని సమీక్షించారు.

సభకు స్వాగతం పలికిన చిమ్మ పూడి ఫౌండేషన్ అధ్యక్షుడు చిమ్మపూడి శ్రీరామమూర్తి తమ ఫౌండేషన్ యువ తరాన్ని సాహిత్య సృజన చేసేందుకు ప్రోత్సాహం ఇస్తుందని అన్నారు.

ఈ సభలో చారిత్రక నవలా రచ యిత పాలకోడేటి కృష్ణ మూర్తిని అతి థులు ఘనంగా సత్కరించారు. వచన కవిత్వ రచన పోటీల్లో కె. శ్రీహరి (పదవ తరగతి ప్రతిభా విద్యానికేతన్), ద్వితీయ బహుమతి ఎ. శ్రీకాంత్ (డిగ్రీ మొదటి సం॥), తృతీయ బహుమతి ముదినా బేగం (పదవ తరగతి)లకు సభలో పాల్గొన్న ముఖ్య అతిథి డా॥ కె.వి.రమణాచారి నగదు బహుమ తులు అందించారు. ముందుగా జరిగిన యువ కవి సమ్మేళనం లో ఇంద్రావత్ రాహుల్ నాయక్, ఉప్పల లింగ, ముడావత్ లోకేందర్, పెద్దింటి శేషులక్ష్మణ్, మాచర్ల శివప్రసాద్, మధు అమరగాని, మిద్దె సురేశ్, దేవులపల్లి రమేశ్, డా॥రమ్య, భాను తేజశ్రీ, గీతానారాయణరావు, మేఘన శివాని పలువురు యువ కవులు ఆధునిక కాలంలోని పలు సంఘటనలు తీసుకొని కవితలు చదివారు. ఈ కార్యక్రమంలో రవికుమార్, అప్పాజీ శ్రీనివాస్, రఘుశ్రీ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నవలా రచయిత పాలకోటి కృష్ణమూర్తిని సత్కరిస్తున్న అతిథులు.

సభలో ప్రసంగిస్తున్న డా॥కె.వి.రమణాచారి.

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 1569వ రోజు 'కొవ్వొత్తి' అనే అంశంపై పలువురు కవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. కవితల సాధన చేస్తున్న కవులందరికీ అభినందనలు. 'కొవ్వొత్తి' అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం.

-సంపాదకులు

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం

అడ్మిన్ & ఏకాంశ కవిత్వ నిర్వహణ:
-డా॥రాయారావు సూర్యప్రకాశ్‌రావు, 9441046839

పరోపకారం

తను కరిగిపోతూ
జగతికి వెలుగునిస్తుంది
పరోపకారం ఇదం శరీరమనే
తన బాధేమిటో చెప్పదు
తను కరుగుతూ
ఇతరుల శ్రేయస్సే లక్ష్యంగా
మైనం ముద్ద కరిగి పోవు వత్తి
వత్తి వెలిగేందుకు
మైనం సహకారం
జ్యోతి వెలుగు
పదిమందికీ ప్రయోజనం
చిమ్మచీకటిలో కొవ్వొత్తి వెలుగు
లోకానికి వెలుగులు నవదీప్తికై
అసతోమా సద్గమయా
తమసోమా జ్యోతిర్గమయా
మృత్యోర్మా అమృతంగమయా!.

-లక్ష్మారెడ్డి పసుల

త్యాగనిరతి

తాను కరిగిపోతున్నా
ఇతరుల జీవితాలలో
వెలుగులు నింపేది
పేద గొప్పా తేడా లెరుగనిది
తర తమ బేధాలను మరిపించేది.
తనను తాను మండించుకుంటూ
నిస్వార్థానికి మారుపేరుగా
తన సర్వస్వం ధారపోస్తుంది
చీకట్లను పారదోలి
ఇతరుల మేలు కోరుతూ
మంచికి మార్గదర్శి.
తనువంతా కరిగిస్తుంది
అవమానాలను భరిస్తూ
బాధ్యతాయుత
కర్తవ్యాలను నిర్వర్తిస్తూ
పట్టుదలతోలక్ష్యం దిశగా
అడుగులు వేస్తుంది..

- పి.పద్మావతి

వెలుగు

బరువు
బాధ్యతలను మోసే వ్యక్తి
తన వాళ్ళ కోసం
తనువంతా ధారపోసి
అవసరాలు తీర్చే యంత్రంగా
మారి కరిగి పోతారు
కనపడకుండా.
కష్టాలు కసిరి కొట్టినా
నిందలు వేసినా
బంధాలను తుంచుకోకుండా
బాధ్యతలను మరువకుండా
నమ్మిన వాళ్ళ జీవితాలలో
వెలుగులు పంచుతారు
కొవ్వొత్తుల్లా కరిగి పోతూ.
కఠినత్వంలో
వెలుగులను పంచుతూ
ఆత్మీయత అనురాగాలతో
ప్రేమాభిమానాలను పెంచుతూ
నిందలు ఎన్ని వేసినా
నందిలా నిలబడి
బాధలు ఎన్ని పెట్టినా
బండ రాయిగా మారి
కన్నీటి సంద్రంలో
మనసు మునిగినా
కాపలా వుంటారు
తన వాళ్ళను కాపాడుకుంటూ
కరిగి పోతున్నా
కొవ్వొత్తుల్లా
వెలుగుతూనే ఉంటారు
మందిరంలో దీపంగా
బాధ్యత స్వీకరించిన వ్యక్తి
భగవంతుని స్వరూపం
వెదజల్లాలి వెలుగులను
చీకటిని తరిమి వేసే కొవ్వొత్తై.

-పొన్నాల ధనమ్మ

అడగకుండా అందించే వెలుగు
ఆత్మీయతతో కడుపు నింపే చేయి
ప్రేమతో పలకరించే మంచి నవ్వు
అమ్మ చూపు కన్నా తీయనిది.
కొవ్వొత్తి
అటువంటి సద్బుద్ధితో
నిలిచేది వెలిగిచ్చేది
ప్రశ్నించే పెద మాటలు లేక
ప్రేమతో వెలుగులు నింపుతూ
తనను తాను
కరిగించుకునే ధీమతి
సద్గుణ సంపన్న
ఉన్నంతసేపు వెలుగులు
సద్భావనల జగమంత కాంతులు
వెలుగులలో పరమానందాలు.
జగతికే
సౌందర్య కాంతిమయం
ఉన్నది తత్కాలమనే
నిత్య సత్యం
నిజ జీవిత పరమార్థం.

-కె.కె.తాయారు

చిరుదీపం

చీకటివాకిట
చిరుదీపం ఒంటిగా
ఒళ్లంతా వేడెక్కి కరుగుతూ
వత్తికి వత్తాసు
గాలికి చలిస్తూ
చీకటి నుంచి
పైపైకి వెలగాలనే ఆశతో
అగ్గిపుల్ల తో దోస్తీ
వెలుగు పంచటమే ఆస్తి.
లాటిన్ కాండెలా లో నుంచి
క్యాండిల్
ప్రాచీన ఈజిప్షియన్లు
రోమన్లు జంతువుల క్రొవ్వులో
రెల్లుని గుచ్చి
వెలిగించిన మైనం
తేనెటీగలమైనం
పారఫిన్ వాక్స్ తో
కొవ్వొత్తుల తయారీ
చైనా చక్రవర్తి సమాధిలో
తోడుగా కొవ్వొత్తులు
స్వర్గానికి బాటలు.
పద్దెనిమిదివందల ముప్పైనాల్గులో
జోసెఫ్ మోర్గన్ కనుగొన్న
కాండిల్ మేకింగ్ మిషన్
పందొమ్మిదవశతాబ్దిలో
లండన్ ప్రైస్ కాండిల్స్
కొవ్వొత్తుల తయారీదారుగా ఖ్యాతి.
ఆధ్యాత్మికంగా యోగా ధ్యానంలో
తదేకంగా వెలిగే కొవ్వొత్తులు చూస్తే
జ్ఞాన దీపాలు మనసులో
ప్రపంచానికే వెలుగు.
రంగుల హంగులతో అంతర్లీనంగా
కొవ్వొత్తుల సందేశం
మౌనంగా అందించు ఉపదేశం
తెలుపు కొవ్వొత్తి
స్వచ్ఛత పవిత్రతకు సంకేతం
పసుపువర్ణం ఏకాగ్రతను
నిలుపు.
పుట్టిన రోజున కేక్ పై
కాండిల్స్ వెలిగించి
ఆర్పటం పాశ్చాత్య విధానం
కొవ్వొత్తిలా నిస్వార్థంగా
చేయి సేవ
నూనెలో వత్తివేసి
పూజాగృహంలో దీపారాధన
పైన ఉన్న దైవాన్ని
చూడమనే సంకేతాన్ని
మరవటం ఆత్మద్రోహం
వెలిగించు చిన్నిదీపం
మూడువత్తులను కలిపి
ఒకటిగా చేసి
త్రిగుణాలు కలిస్తే
జీవుడు చేరాలి పరమాత్మను
అనే సత్యం భారతీయం.

-ఎ.రాజ్యశ్రీ

ఇలవేల్పు

అడగ్గానే వెలుగునిచ్చే ఇలవేల్పు!
అగ్గిపుల్లతో స్నేహం సదా!
కరెంటు పోగానే ఆదుకునే నేస్తం!
చీకటిలో చిరు దీపం!
తాను కరుగుతూ
వెలుగు చిమ్ముతూ
పరోపకారమే తన ప్రథమ ధర్మం
చీకట్లో ఏదైనా వెతకాలి అన్నా
అంధకారంలో దారి చూపాలన్నా
కొవ్వొత్తి ఎంతో సహాయకారి!.
కొవ్వొత్తికి తక్కువ కాదు ఇల్లాలు
ఎంతో శ్రమ పడుతూ
పిల్లలను శ్రద్ధగా చూసుకుంటుంది
తను ఆకలితో ఉంటూ కూడా
పిల్లల ఆకలి తీరుస్తుంది!
తన నీరసం మరిచి
సేవలు చేస్తుంది
అందుకే కొవ్వొత్తితో
ఇల్లాలికి పోలిక!
తమ సుఖం చూసుకోక
ఎదుటి వారికై శ్రమ!
ఎంతటి త్యాగజీవులో!.

-కోలా సత్యనారాయణ

స్వార్థరహితం

నిస్వార్థ సేవతో
ఆపదలో ఉన్న వారికి
సహాయం అందించే చేయూత
అనురాగంతో
ఆకలి బాధలు తీర్చడం
ప్రేమతో పలకరించే మాట
జీవితంలో
అంతకంటే కావలసిందేముంది!
కొవ్వొత్తి
తన చుట్టూ వెలుగులు ప్రసాదిం
తాను కరిగిపోతూ
దారి చూపిస్తుంది
తానున్నది కొంతసేపైనా
అందరికి మంచి చేయాలనే
జీవిత సత్యాన్నితెలుపుతుంది
కొందరు తమ జీవితాలలో
బాధ్యతలు మరువకుండా
కొవ్వొత్తిలా కరిగిపోతూ
తనవారందరికీ
వెలుగులు పంచుతారు
వెలుగుల ప్రకాశం
అంతటా విరజిమ్ముతూ
అవసరానికి పనికివచ్చి
ఆనందం కలుగజేస్తుంది
చీకటిలో వేడెక్కి కరుగుతూ
చుట్టూ వెలుగులు
ప్రసాదించడమే
నిజమైన జీవిత సత్యమని
చెప్పకనే చెబుతుంది
అదే జీవిత పరమార్థం.

-ఆర్. రమాదేవి

కరిగి వెలిగేది

ఆదర్శాల హరివిల్లై
ఆచరణకు మార్గదర్శిగా
అందరికీ ఆమోదయోగ్యమై
కాంతిపుంజాలజాలమై
కరిగిపోతూ వెలుగునిచ్చేది
కొవ్వొత్తి
ప్రతి వ్యక్తి వెలగాలి కొవ్వొత్తిలా.
మన తన అనే భేదం వద్దు
మనకు తారస పడే వారు
మనవారే అనే భావం రానివ్వు
ఇవ్వు వారికి నువ్వు
వారి కష్టాల్లో
కొవ్వొత్తిలా వెలుగు.
తల్లిదండ్రులు నీకు
దారి చూపిన కొవ్వొత్తులు
నీకు వెలుగునిచ్చిన వారి కోసం
కావాలి నువ్వు కొవ్వొత్తిగా
వెలుగునివ్వాలి
వారికి నీవంతుగా.
కొవ్వు ఎంతవున్నా
వత్తి లేక వెలుగురాదు.
మనిషికి ఎన్ని ఉన్నా
కరుణ రసం- దానగుణం
లేకుంటే మిగతావి సున్న.
విద్యుత్ వెలుగులు రాక ముందు
గనులలో వెలుగులు నింపి
వాటి విలువలను పెంచిన
తేజోమూర్తులు కొవ్వొత్తులు.
మన తల తిరిగేటట్లు
కొవ్వొత్తి చరిత్ర
ఉవ్వెత్తున ఎగసిపడే అంబోధి
చిన్న కొవ్వొత్తిని
చిన్న చూపు చూడకండి
పెద్ద పెద్ద వేడుకలలో
నిత్య కృత్యపు వాడుకలలో
తోడుగా ఉండే కొవ్వొత్తికి
కోటి దండాలు.

-డా.సి.వసుంధర

త్యాగం

మైనంగా మారిన కొవ్వు
వత్తితో కూడి కొవ్వొత్తి
వత్తి మండుతూ
కొవ్వు కరుగుతూ
తరిమి కొడ్తుంది చీకటిని
కుటుంబ వ్యవస్థ లో
సత్సమాజ నిర్మాణంలో
కొవ్వొత్తిలా కరిగిపోయేదెందరో
కుటుంబంలో స్త్రీ కొవ్వొత్తే
గుర్తింపు లేని త్యాగం
గుర్తించినా గుర్తించకపోయినా
కొవ్వొత్తి
వెలుగునిస్తూనే ఉంటుంది
త్యాగధనులు
హితైషులుగానే మిగులుతారు.

-మోటూరి శాంతకుమారి

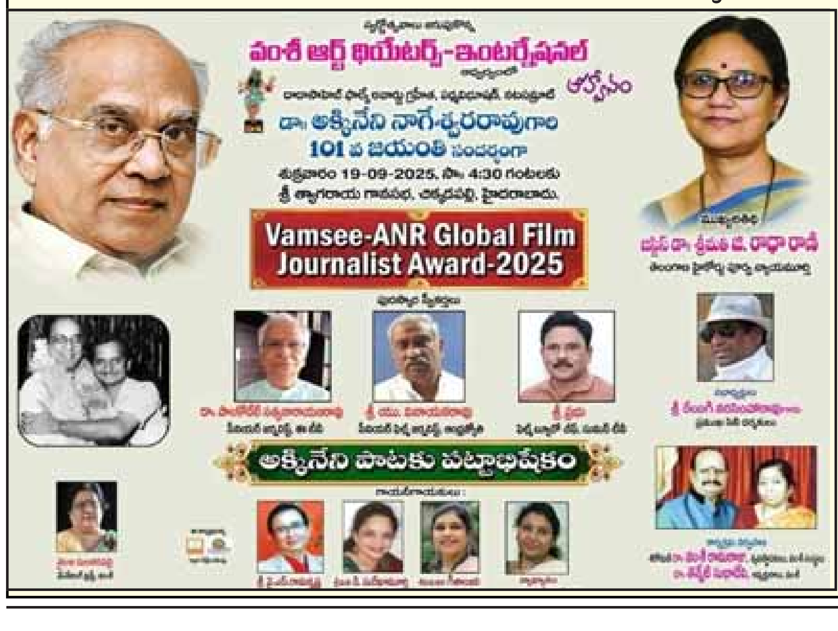

వైభవంగా 'వీక్షణం' సాహితీ గవాక్షం (కాలిఫోర్నియా) 13వ వార్షికోత్సవ సమావేశం

వీక్షణం సాహితీ గవాక్షం 13వ వార్షికోత్సవ సమావేశం సెప్టెంబర్ 13,2025 న కాలిఫోర్నియాలోని ఫ్రీమౌంట్ లో అత్యంత వైభవంగా జరిగింది. ఈ సమావేశానికి ప్రత్యేక అతిథులుగా శ్రీమతి ఎల్.విజయలక్ష్మి (అలనాటి మేటి నటీమణి), శ్రీ సురజిత్ కుమార్ దే దత్తా, డా. కాత్యాయనీ విద్మహే, శ్రీ జి. వల్లీశ్వర్, శ్రీమతి కె.వరలక్ష్మి గార్లు విచ్చేశారు. ఈ సందర్భంగా వీక్షణం ప్రత్యేక రచనా సంకలనం, వీక్షణం 13 సంవత్సరాల సమావేశాల ప్రత్యేక సంచికల ఆవిష్కరణ ప్రఖ్యాత టాక్ షో వ్యాఖ్యాత, కౌముది సంపాదకులు శ్రీ కిరణ్ ప్రభ, శ్రీమతి కాంతికిరణ్, వీక్షణం అధ్యక్షులు డా.కె.గీతామాధవి గార్ల చేతుల మీదుగా జరిగింది. కవిసమ్మేళనాన్ని శ్రీ రావు తల్లాప్రగడ గారు నిర్వహించారు.

ముందుగా వీక్షణం వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు డా.కె.గీతామాధవి గారు సభకు ఆహ్వానం పలుకుతూ వీక్షణం ప్రారంభమైన తొలిరోజు నించీ విశేషాంశాల్ని తలుచుకున్నారు. 2012 సెప్టెంబర్ లో కాలిఫోర్నియాలోని బే ఏరియాలో వీక్షణం సాహితీ వేదిక అతి సాధారణంగా ప్రారంభమైనా, ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా విస్తృతంగా సమావేశాలు జరుపుకుంటూ ఉంది. శ్రీ గుండ్లపల్లి రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు వీక్షణం భారతదేశ ప్రతినిధిగా సేవలు అందజేస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా గీత గారు వీక్షణానికి వెన్నుదన్నుగా నిలుస్తున్న వారందరికీ పేరుపేరునా కృతజ్ఞతలు తెలియజేసారు.

సభకు ఆతిథ్యం వహించిన శ్రీ సుభాష్ పెద్దు గారు, డా॥ వందన గార్లు ఈనాటి ముఖ్య అతిథులైన శ్రీమతి ఎల్.విజయలక్ష్మి (అలనాటి మేటి నటీమణి), శ్రీ సురజిత్ కుమార్ దే దత్తా, డా. కాత్యాయనీ విద్మహే, శ్రీ జి. వల్లీశ్వర్, శ్రీమతి కె.వరలక్ష్మి గార్లను వేదికకు ఆహ్వానించారు.

ప్రముఖ వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త, శ్రీమతి ఎల్.విజయలక్ష్మిగారి సహచరులు శ్రీ సురజిత్ కుమార్ దే దత్తా గారు, శ్రీమతి ఎల్.విజయలక్ష్మి గార్లు మాట్లాడుతూ తమ జీవితానుభవాల్ని పంచుకున్నారు. సురజిత్ కుమార్ దే దత్తా గారు హరితవిప్లవం లో ప్రముఖపాత్ర వహించారు. సురజిత్ కుమార్ దే దత్తా గారు అత్యంత సాధారణ జీవితాన్నించి అమెరికాలో ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహించిన క్రమాన్ని, ఎల్. విజయలక్ష్మి గారు అత్యంత ప్రముఖ జీవితాన్నించి కుటుంబ జీవితానికి పరిమితమైనా, అలవోకగా జీవితాన్ని ఎన్నో కళలకు, విద్యలను నేర్చుకోవడానికి అంకితం చేసిన విధానం అందరినీ అబ్బురపరించింది. డా॥కాత్యాయనీ విద్మహే గారు ప్రముఖ కథకురాలైన శ్రీమతి కె.వరలక్ష్మి గారి కథల్లోని విశిష్టాంశాల్ని, గ్రామీణ బహుజన జీవితాల్ని ఆవిష్కరించిన విధానాన్ని 'మంత్రసాని', 'స్వస్తి' మొదలైన కథలను విశ్లేషిస్తూ వివరించారు.

ప్రముఖ పాత్రికేయులు శ్రీ జి. వల్లీశ్వర్ గారు తమ పాత్రికేయానుభవాల్ని హాస్యస్ఫోరకంగా వివరిస్తూ ప్రసంగించారు. శ్రీ కిరణ్ ప్రభ గారు అలనాటి ప్రముఖ నటీమణి, గాయని టంగుటూరి సూర్య కుమారి గారి గురించి ప్రసంగించి సభను అలరించారు.

చివరగా శ్రీ రావు తల్లాప్రగడ గారు కవిసమ్మేళనాన్ని తన గజల్ తో శుభారంభం చేశారు. తరువాత డా.కె.గీతామాధవి గారు తమ కవిత ద్వారా వీక్షణం సుక్షణాల్ని పంచుకోగా, కృష్ణకుమార్ పిల్లలమఱ్ఱి గారు పద్య కవితని, వంశీ ప్రఖ్యా గారు కృత్రిమ మేధని గురించిన వచన కవితని, యువకవి శశి ఇంగువ అనువాద పాటని, గాయనీమణి శ్రీమతి గాయత్రి అవ్వారి గారు అద్భుత గానాన్ని వినిపించారు. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా ముఖ్య అతిథి శ్రీమతి ఎల్.విజయలక్ష్మి గారు కూడా తమ అద్భుత గానాన్ని వినిపించడం విశేషం.

అత్యంత ఆసక్తిదాయకంగా జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో స్థానిక కవులు, రచయితలు, ప్రముఖులు, సాహిత్యాభిలాషులు శ్రీ చిమటా శ్రీనివాస్, శ్రీమతి పద్మజ చెంగల్వల, శ్రీమతి నీరజ కందాళ, శ్రీమతి అపర్ణ గునుపూడి, శ్రీ సుబ్బారావు గునుపూడి, శ్రీమతి ఝాన్సీ లక్ష్మి, శ్రీమతి ఉదయలక్ష్మి, శ్రీమతి సుచేత, శ్రీ ప్రసాద్ నల్లమోతు, వేమూరి వేంటేశ్వర్రావు, శ్రీమతి ఉమా వేమూరి, శ్రీ బండ్ల కోటేశ్వరరావు, శ్రీ సుబ్బారావు తల్లాప్రగడ, శ్రీ పెద్దు గోపీచంద్, శ్రీ మూర్తి అవ్వారి, శ్రీ ఇంగువ మల్లికార్జున శర్మ, శ్రీమతి ఇంగువ బాలామణి, శ్రీ రావు కాకర్లమూడి మొదలైన వారు విశేష సంఖ్యలో హాజరయ్యారు.

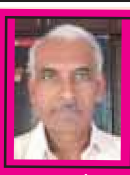

-డా॥రావి రంగారావు
9247581825

ఈ వారం అంశం:అవకాశవాదులు
పేస్ బుక్ "అమరావతి సాహితీ మిత్రులు" గ్రూపులో డా॥ రావి రంగారావు 2024 నుండి నిరంతరాయంగా నిర్వహిస్తున్న వారం వారం కవితల వర్క్ షాపులు. "వారం వారం కవితల వర్క్ షాప్" 33కు మొత్తం 20 మంది కవులు తమ కవితలు పోస్ట్ చేశారు. 3 కవితలకు ప్రశంసా పత్రాలు లభించాయి.

వచన కవితలు

అవకాశవాదిని

ఆశకు అత్యాశకు పుట్టిన బిడ్డనై
శ్రమ తెలియని సోమరినై
కష్టపడకుండా
దోచుకోవాలని, దాచుకోవాలని
గూటికాడ గుంట నక్కలా
ఎదురుచూస్తున్న
ఊసరవెల్లిని, అవకాశవాదిని!.
ఆత్మీయత అభిమాన మంటూ
మీ చుట్టే తిరిగి
ప్రేమ జల్లులు కురిపించి
పరోపకారమే పరమ సత్యంలా
ప్రగల్భాలు పలికి
నమ్మించి గోతులు తీసే
ఊసరవెల్లిని, అవకాశవాదిని!.
సమతా మమతలను చూసి ఓర్వలేక
జోడెడ్ల బండికి చిచ్చు పెట్టి
సర్దుబాటు తత్వాన్ని అందనీయకుండా
ప్రతీకార వాంఛలను రగిలించి
ఆనందపడే
ఊసరవెల్లిని, అవకాశవాదిని!.
దెబ్బకు ఠా దొంగల ముఠా అన్నట్టు
ముసలి కన్నీళ్ళ లాలనతో
ప్రేమ లేపనాలు అద్దేస్తూ
విత్తనాన్ని నాటకుండానే
పంట చేను దోచేసే
మాయల మరాఠీల
ఊసరవెల్లిని, అవకాశవాదిని!.
నిరాశకు ఉత్సాహం జోడించి
మాటలతో కోటలు కడుతూ
కారు మబ్బులు వెలుగును కాటేసినట్లే
నమ్మిన వాళ్ళనే నమ్మించి
పబ్బం గడుపుకునే.
ఊసరవెల్లిని, అవకాశవాదిని!
అబద్దానికి ఆమడ దూరంలా
నిలబడి నటిస్తా,
సర్వం మింగేసి
మోసమనే మాట ఎరగని వాడిలా
నూటికి నూరుపాళ్ళు నమ్మించి
పలాయానం చిత్తగించి
ఊడల మర్రికి వేలాడే
ఊసరవెల్లిని, అవకాశవాదిని!

-చల్లా సత్యవతి

అవకాశ వాదం

ఆకలి కేకలు పిక్కటిల్లుతున్నా
ఎండిన డొక్కలు కుళ్ళుతున్నా
పారే నీరు, వీచే గాలి గతి తప్పినా
అవకాశం తోనే సహవాసం,
అదే వారి జీవన నాదం,
కరడు గట్టిన కసాయి కాబూలీలు...
ఆశలు రెక్కలు విప్పార్చుకుని
ఆవలి తీరంలో వాలి పోతుంటారు,
ఆకలి దప్పుల్లో, అలవి కాని అప్పుల్లో
కన్నవారు కరిగి వొరిగి పోతుంటారు,
దారి మరిచిన వలస పక్షులు కావవి,
పాశాలు మరచిన దుస్థిర చిత్తులు వారు...
ఆహ్లాదపరిచే శాంతిమంత్రాలు జపిస్తారు,
మత విద్వేషాలకూ ఆజ్యం పోస్తారు,
పాత్రల సృష్టి కర్తలే కాదు సుమా,
తెర వెనుకుండే సూత్రదారులూ వారే,
ప్రపంచపటంలో పెద్దన్నలా పెత్తందారులు..
జీవితమంటే వైకుంఠపాళీ ఆట కాదు,
శకుని పాచికలాట లాటి వేడుక వారికీ,
గోడ మీద నేమో వారి నివాసం,
బ్రతుకు లెపుడూ చిద్విలాసమే,
రాజకీయ రంగు నలుముకున్న
ఊసరవెల్లులు వారు...
కన్నవారి కలలు కల్లలై పోనీ,
అత్త ఇంటి ఆశలు నేల రాలి పోనీ,
మేక వన్నె పులుల్లా వెన్నంటే చరిస్తూ
హనీమూన్ యాత్రనే వైకుంఠ యాత్రలా మార్చే
ప్రాణాలు హరించే మాయా లేడులు వారు...
అదునుకోసం పొంచి వుండే గుంట నక్కలు,
కనురెప్ప మాటులో కాలాన్నే తిరగ రాసే
కాలాంతకులు...

-మేడిశెట్టి సుభద్రా కృష్ణ

నిజమే సుమీ!

ఆ కళ్ళు ధర్మం మాటున
చీకటికి దారి చూపే దీపాలు..
ఆ నోరు నిజాయితీ నీళ్లు నములుతూ
రక్తాన్ని పీల్చే జలగలు..
ఆ బంధం మధురిమల సలాపం,
గుబాళించే యాసిడ్ రోజా పూలు..
ఆ ప్రేమ, మధురం అంచున
వేయి రావణ కళ్ళ మోహం ...
ఆ స్నేహం స్వార్థమే శ్వాసగా
ఊసరవెల్లి రంగుల నిత్య హోలీ...
ధర్మం, నిజాయితీ, ప్రేమ,
బంధం, స్నేహం ఇవి కొన్నే , ఇంకెన్నో..
మనసును స్వార్థానికి తాకట్టు పెట్టి,
నిత్యం ముఖాలు మారుస్తూ,
సమాజ రక్తాన్ని పీలుస్తూ,
మేలి ముసుగు కవచంలా ధరించే
అవకాశవాది మనిషి మాత్రమే సుమీ!?

-శరకణం కనకదుర్గ.

తలపుల తాళంచెవి

అంతా ఆ తలుపు చాటునే దాక్కుంటారు.
మలుపులపై మక్కువ పెంచుకోరు.
నిన్నటికి నిన్నలో ఈరోజు చొరబడింది.
గడియారం రాత్రి
రన్నింగ్ షూస్ వేసుకుని పరిగెట్టినట్టుంది.
ఆ గది సగం తెరిచిన తలుపును తీసేందుకు ?
తలపులకు పాదరక్షలు తొడగాలి.
ఆలోచనలకు అందమైన బట్టలతో ముస్తాబు చేయాలి.
అద్దంలో చూసుకుని అవి నవ్వుకోవాలి.
ఆ నవ్వులో చీకటి వెలుతురై బయటకు రావాలి.
వీచిన గాలిని వీచినట్టు గదిలోకి పంపిస్తే,
ఉక్కపోత తప్పదు.
అప్పుడుగానీ తిక్క కుదరదు.
లేకపోతే మూర్ఖత్వం చాయ్ తాగుతూ
తలుపునకు అటువైపున తిష్టవేస్తుంది.
పరుగులు పెట్టేవారికి చిరుగులచొక్కా,
పగిలిన అద్దం ఇచ్చి,
వేదాంతం చెప్తుంది.
"ఇలా చేయాలి....
అలా చేయకూడదు....
ఇదే జీవితం....
ఇదికాదు...."
దాని బొందా, వాడి శ్రాద్ధం!
మొత్తానికి అడుగు బయట పెట్టకుండా
నడ్డి విరగ్గొడుతుంది.
గోడల మాట తలుపులు వినవు.
తలుపుల రొద గోడలు పట్టించుకోవు.
కాసిన్ని విస్కీ చుక్కలు, కొంత మనశ్శాంతి చిలకరిస్తే,
తెగించిన దోస్తులు గోడలు బద్దలు కొడతారు.
కానీ మరిన్ని గోడలు పుట్టుకొస్తూ చికాకు తెప్పిస్తాయి.
ఎన్ని పగలగొడతారు పాపం!?
కొందరు తామే గోడలై కూర్చుంటారు.
మళ్ళీ ఆ గోడకున్న తలుపు చాటుకు
మరికొందరు చేరుతారు.
దాక్కునే వాళ్ళ పరిస్థితి మరీ దయనీయం ?
వెళ్ళలేరు. ఉండలేరు..
కక్కలేరు. మింగలేరు..
వాళ్ళు ఉన్నది పొగమంచులో కాదు.
ముంచేసే ముసురులో.
నానిపోతే నానిపోనీ,
మొలకెత్తనని మొరాయించే విత్తనానికి
ఎంత చెప్పినా వృథాప్రయాసే.
నిర్గుణ గుణాలన్నీ ఘనంగా పోగుచేసి
చుట్టుకున్న బంధనాలు విడిపోయేది--
గోడలు కిటికీలు లేని గదిలో
గడియారాన్ని తిప్పుతూ ఉండేవాడు మాయమైనప్పుడే.
ప్యాంటూ, షర్టూ వేసుకున్న గడియారాన్ని చూసి
వెక్కిరించే సాహసం ఎవ్వరూ చేయలేదు.
ధైర్యం చేసి తలపు దాన్ని బయటికి నెట్టేసింది.
గోడలు నవ్వాయి.
కానీ ఎవరికి ఎందుకు నవ్వొచ్చిందో తెలియలేదు.
నిజానికి ఎందుకు నవ్వుతున్నారని ఎవ్వరూ అడగలేదు.
అంతా గోడలకు చెవులు వచ్చాయనుకున్నారు.
కానీ ఆ చెవులు ఎవరి మాట విన్నాయో,
వినమని ఎవరు చెప్పారో--
చెవులకే గుర్తులేదు!
ఆ నవ్వు.. అది శబ్దంకాదు.
గాలిబుడగ!
ఆ బుడగలో తలపులు తడిసి,
మళ్ళీ ఎండిపోయి,
తిరిగి తలుపు చాటునే చేరతాయని,
గోడచాటున నక్కినవాళ్ళ నోట్లో మౌనం కుక్కే తిక్కసన్నాసి
చెప్పుకొచ్చాడు.
చెప్పింది సత్యమో కాదో నిర్ధారించేందుకు
చేయాల్సిన పరీక్షలు మిగిలే ఉన్నాయి.
ఆ నవ్వు ఇంకా ఆ గదిలోనే ఉంది.
తలుపులు మూసినా, గోడలు కూలినా,
గడియారం మాయమైనా-
ఎవరివైపు చూడాలనేది,
ఆ నవ్వు ఇప్పటికీ నిర్ణయించలేదు.
బహుశా విషాదమే బాగుంటుందని
దాని అచంచల విశ్వాసం కావచ్చు!
వందల తాళం చెవులు కుప్పలుగా జేబులో దాచుకున్న
విచిత్ర ఆకారానికి,
ఆ గదికి తాళం వేయడం, తీయడం తెలిసే ఉంటుంది.
అయ్యా బాబూ అంటూ బతిమాలితే,
తాళంచెవి ఇవ్వొచ్చు..
గది నుంచి నన్ను బయటకు పంపొచ్చు.
కానీ అతనికే తెలియదు--
ఏ తాళం చెవి ఏ గదిదో.
పొరపాటున సరైంది దొరికిందా, నా సామిరంగా!
గుండెగదిలో ఉవ్వెత్తున ఎగిసిన ఉత్సవం!
ముఖాన్ని బలంగా తాకిన రిక్తహస్త సంబురం!.
అయినా ఇంత ఆనందాన్ని నేను మోయలేను.
వెళ్ళి ఏదైనా తలుపు చాటున దాక్కొంటాను.
నాకు వద్దు.. నాకు వద్దు..
"తాళం చెవి ఏ తలుపుదో తెలియకపోవడమే నిజమైన స్వేచ్ఛ"
-అని
తాళంచెవి ఆకారం ఉవాచ.
గది మధ్యలో కుర్చీ పైకి ఎగిరి,
గాల్లోకి తేలింది.
దానిపై కూర్చున్న విషాదం నేరుగా నా కళ్ళల్లోచూసి
తాళంచెవి నా చేతిలో పెట్టింది.
అప్పుడు అర్థమైంది--
తలుపు పూర్తిగా ఎప్పటి నుంచో తెరిచే ఉందని.
గోడలు కిటికీల వేషం వేసుకున్నాయని.
గడియారం నిశ్శబ్దంగా తిరుగుతోందని.
గాజుసీసాలో బంది అయిన నవ్వు
మద్యం మత్తులో తూలుతోందని.
-నేను గది దాటేలోపు,
గది నన్ను దాటి వెళ్ళిపోయింది.

-శ్రీనుపైండ్ల
9394450105

రైతే రాజట

నీ నోటిన దేశం
అప్పుల మట్టి కొట్టిన.
ఆ మట్టి పొరనుండి మెతుకుగా మారి
దేశ తనువుకు ప్రాణ భిక్షమెట్టిన త్యాగం నీది.
నీ శ్రమ కిలో "రూపాయేనని"
అంగళ్లలో గుండెలపై గుద్ది పంపినా.
మళ్ళీ మన్నును
ముద్దాడి దున్ని.
ఎద విరుచుకుని
"అన్నదాతగా"
జాతిని నిలిపిన ధైర్యం నీది.
నువ్వే రాజనే మాటల కోటపై మరో
యుగమన్నా నిను కూర్చుండబెట్టి.
పట్టాభిషేకాన్ని పొడిగించేసే
పన్నాగమేసిన ప్రజాస్వామ్యమిది.
ఆత్మ గౌరవమనే
నీ పిడికెడి పొట్టకు
పలు తరాలుగా
పస్తులు పెట్టి.
దళారీ నక్కల
"దోపిడీ పంటలు"
ఏపుగా పండే
రైతు సుభిక్ష రాజ్యమిది.

-నేపా. సంతోష్
అచ్యుత్ కుమార్,
8639442397.

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న
'బుధవారం బాద్షా' పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్:రమాదేవి కులకర్ణి
8985613123

నిర్వహణ:
శ్రీమతి సత్య నీలిమ

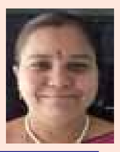

మధుర స్మృతి

కన్న బిడ్డలను సాకిన!
రెక్కలు వచ్చి ఎగురుట చూసినా!
రోజూ వచ్చే కిచకిచలాడే పిట్ట అరుపుకి మురిసినా!
పెట్టింది తిని కావ్ అంటూకాకి సందడి చేసినా!
ఏదో వెలితి ఏమని చెప్పదు మది!.
పూల మొక్కలను పెంచుతూన్న!
రోజూ వాటిని సంరక్షణ చేస్తున్నా!
పూలు గాలికి ఊగి బుగ్గని తాకుతున్న!
ఆ అనుభూతిని ఏమని తెలుపను!.
దగ్గరకి రమ్మని పిలుస్తున్నట్లు!
పక్కన కూర్చోమని అన్నట్లు!
పిల్లగాలి కంటే చల్లగాలి మంచిదన్నట్లు!
విచ్చిన రెక్కల్లో నవ్వులున్నట్లు!.
ఎలా ఎలా తెలుపను మనసులో భావన!
ఇలా కవితలుగా రాసి పంచనా!
హృదయం ఆనందతాండవం చేసేనా!
చక్కని మధురస్మృతి నెమరు వేసుకోనా!.

-యలమర్తి మంజుల
విశాఖపట్నం

మనసుకు మాటలు రావు

ఎలా తెలుపను ఈ మనసు రాగాలను,
అనుభవాల అలలలో తేలియాడే వేళలను.
ఎలా చెప్పను కలల కాంతి చెదిరిన పాదాన్ని,
లోకంలోని శబ్దాల్లో వినిపించే నిశ్శబ్దాన్ని.
ఎలా తెలియజేయను హృదయపు సూక్ష్మ స్పందనను,
చూపుల్లో దాచిన మౌనానంద గాథను.
ఎలా వివరించను తలపుల ఊసెల్లలో జ్వలించే వెలుగును,
మరిచిపోయిన చిరునవ్వులో దాగిన గాఢతను.
ఎలా పలుకను మాటలకందని తపనను,
ప్రతి ఊపిరిలో దాగిన జ్ఞాపక వణికింపును.
ఎలా అనువదించను ఆత్మయానపు నీలిమను,
బాధల అంధకారంలో వెలసే ఆశారేఖను.
ఎలా చూపను జీవన వేటల అలమటింపును,
ప్రతీ విరామం దాగిన గెలుపు క్షణాన్ని.
ఎలా వివరించను మానవ హృదయ గీతాన్ని,
ప్రవాహమై పారే ప్రేమానురాగ చరణాన్ని.
ఎలా తెలుపను ఓ కవితలో సమస్త సత్యాలను,
కానీ ప్రయత్నిస్తాను పదాలతో ఆత్మవెలుగులను.

-డా.భరద్వాజ
రావినూతల,
కొత్తపట్నం

మనసు మూగపోయిన వేళ

ఎదుట నీవు కనపడగానే
ఎదలో తీయని కలవరమేదో
మృదువీణలు మ్రోగించారు.
నిను చూడగానే
నను సిగ్గుతో వాలిపోయే
కనురెప్పలలో పలికే భావాలు
ఎలా తెలుపను.
ప్రేమ లేఖలు వ్రాసి పంపుదామంటే
రామ చిలుకలు నవ్వుతున్నాయి
మృదుమధుర పలుకులతో
మాటచెపుదామంటే
వణికే అధరాలు ముడుచుకుని
మౌనముద్ర వేసాయి
కాలి బొటన వేలు
సిగ్గుమొగ్గలను నీవు నడిచివచ్చే
దారంతా ముగ్గులు వేసింది.
మరు మల్లెలతో విన్నవించా
నా మరుల పరిమళాలు
మీతో జతపంచుకుని
నీపై పరిమళించమని.
నా మనసు దోచిన చెలికాడా
చిలిపిగా చూడమేమి
చిరునవ్వు నవ్వవేమి.
ఇన్ని వేల సందేసాలను
సందేహాల భయంతో
ఎలా తెలుపను
ఎలా విన్నవించుకోను

-కొలచన విజయ భారతి
హైదరాబాద్

అంతర్మథనం

ఎలా తెలుపను కులమతాల గోడలు
మనసు మధ్యన నిలవడం అవివేకమని.
ఎలా తెలుపను ధనిక,పేద భేదాలు
బంధాల రేకులను కూల్చే శిల్పమని.
ఎలా తెలుపను ఆడామగా తేడాలు
సమానత్వాన్ని మింగివేసే మబ్బులని.
ఎలా తెలుపను వంచన అనే విషం
జీవన రక్తంలో కలిసిపోకూడదని.
ఎలా తెలుపను అవినీతి మబ్బులు
మనసుని మసకబార్చే ముసుగులని.
ఎలా తెలుపను అసూయా ద్వేషాలు
స్నేహపు విత్తనాన్ని ఎండబెట్టేవని.
ఎలా తెలుపను కోపం అసహనం
సుఖశాంతులను పోగొట్టే అగ్గిఅని,
ఎలా తెలుపను
ప్రేమలో నకిలీ వంచనలు
జీవిత గీతను విరిచే మాయలని.
ఎలా తెలుపను మద్యము,గంజాయి
యవ్వన దీపాల్ని ఆర్పే తుఫానులని.
ఎలా తెలుపను
భార్యాభర్తల బంధం
నమ్మకం వంతెనపై నడవాలని.
ఎలా తెలుపను దోపిడీ దురాశలు
సమాజ హృదయాన్ని
గాయపరుస్తాయని.
ఎలా తెలుపను సత్య మార్గమే
మనిషికి గమ్యం చూపే దీపమని.
ఎలా తెలుపను
మానవతా విలువలు
జీవన రాగమై మారాలని.
ఎలా తెలుపను
సహనం సహృదయం
ప్రతీ మనసులో వికసించాలని.
ఎలా తెలుపను
సత్యనిష్ఠతో జీవించడం
మనిషి జీవితానికే మహోత్కృష్టమని.
ఎలా తెలుపను యువత భవిష్యత్తు
బంగారు మార్గంలో
పయనించాలని.

-కాను కొలను వెంకట
సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు

రాంగ్ రూట్‌లో వచ్చిన కారును ఢీకొన్న టిప్పర్.. ఏడుగురు దుర్మరణం

అమరావతి, సెప్టెంబర్ 17:నెల్లూరు జిల్లాలో ఘోర రోడ్డు ప్రమాదం జరిగింది. సంగెం మండలం పెరమన వద్ద జాతీయ రహదారిపై కారును టిప్పర్ ఢీకొట్టింది. ఈ ప్రమాదంలో చిన్నారి సహా ఏడుగురు దుర్మరణం చెందారు.

రాంగ్ రూట్‌లో వచ్చిన టిప్పర్ వేగంగా కారును ఢీకొట్టడంతో ఈ ప్రమాదం జరిగింది. ఢీకొట్టిన తర్వాత కారును టిప్పర్ కొద్దిదూరం లాక్కెళ్లింది. టిప్పర్ కిందకు కారు వెళ్లిపోవడంతో మృతదేహాలు నుజ్జునుజ్జయ్యాయి. కారు నెల్లూరు నుంచి కడపకు వెళ్తుండగా ఈ ప్రమాదం జరిగింది.ప్రమాదం గురించి సమాచారం అందుకోగానే పోలీసులు ఘటనాస్థలికి చేరుకుని సహాయక చర్యలు చేపట్టారు. మృతదేహాలను పోస్టుమార్టం నిమిత్తం స్థానిక ఆస్పత్రికి తరలించారు.

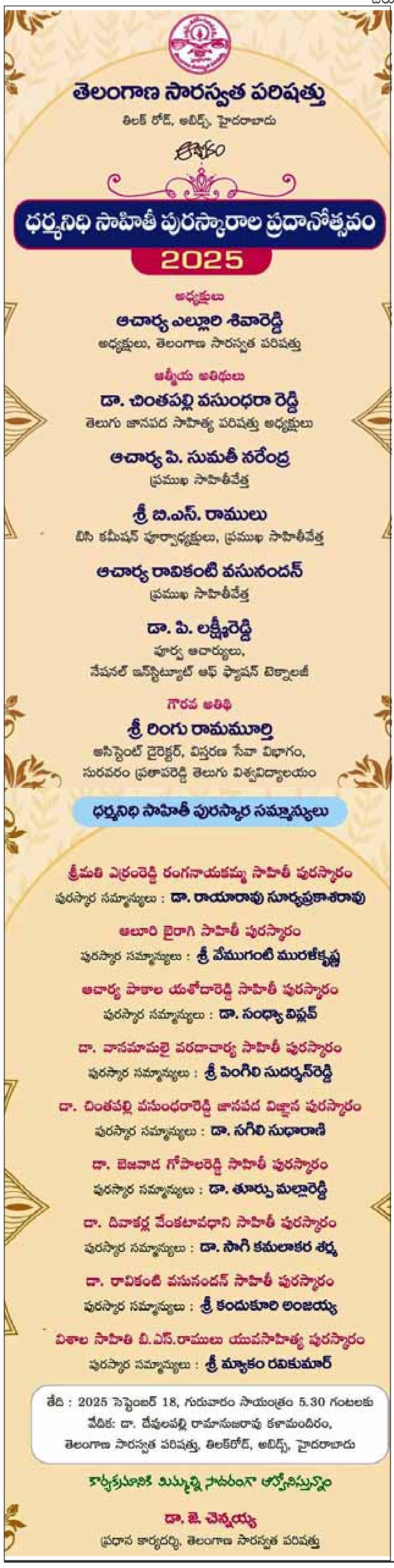

ప్రజారోగ్యానికి పునాది సురక్షిత తాగు నీరు !

జీవులకు ప్రాణాధారం నీరు మాత్రమే. నీరు ఒక సార్వత్రిక ద్రావణి. జలం లేకుండా జీలడవనం సాగదు. ప్రకృతి ప్రసాదించిన సహజ అమూల్య వనరులుగా నీటి నిల్వలు కలిపిస్తాయి. నదులు, సరస్సులు, చెరువులు, వాగులు, సముద్రాలు, భూగర్భ జలాలు లాంటి పలు నీటి వనరులు సకల ప్రాణికోటికి అందుబాటులో ఉన్నాయి. రసాయనశాస్త్ర పరంగా నీటిని త్రిపరమాణుక విజాతీయ అణువుగా నామకరణం చేశారు. రెండు హైడ్రోజన్ పరమాణువులు, ఒక ఆక్సీజన్ పరమాణువు కలిసి ఊ2ూ అను రసాయన ఫార్ములాతో సూచించడం జరుగుతోంది. సురక్షిత మంచి నీరు అందించినపుడు మాత్ర మే పలు వ్యాధులకు అడ్డుకట్టపడుతుంది. కలుషిత నీరు తాగితే కలరా, డయేరియా, టైఫాయిడ్, డిసెంట్రీ, హెపటైటిస్, మలేరియాసిస్ లాంటి తీవ్రమైన వ్యాధులు సోకుతాయి. మానవాళి ఎదుర్కొంటున్న 80 శాతం రోగాలకు కలుషిత తాగు నీరే కారణమని తెలుస్తున్నది. ప్రపంచ మరణాల్లో 5 శాతం వరకు కలుషిత నీటి వల్ల కలుగు తున్నట్లు నిర్ధారించారు. భారత్‌లో 70 మిలియన్ల మరణాలు డయేరియా కారణంగా నమోదు అవుతున్నాయి. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ అంచనాల ప్రకారం, విశ్వవ్యాప్తంగా ప్రతి ముగ్గురు జనాభాలో ఒక్కరు సురక్షిత నీటికి దూరంగా ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది.

ప్రపంచ నీటి పర్యవేక్షణ దినం-2025:

భూమండల ఉపరితలంపై 71 శాత ం నీరు ఆక్రమించి ఉంది. ప్రపంచంలోనే నీటిలో 3 శాతం మాత్రమే సురక్షిత మంచి నీరుగా అందుబాటులో ఉన్నది. మిగిలిన 97 శాతం నీరు సముద్రాలు, మంచు కొండల రూపంలోనే ఉన్నది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా 40 శాతం ప్రజలకు స్వచ్ఛమైన సురక్షిత నీరు అందడం లేదు. పరిసరాల పరిశుభ్రతకు కూడా నీటి అవసరం ఉంటుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా తాగు, సాదు నీటి కొరతలను తట్టుకోవడా నికి, అందుబాటులో ఉన్న నీటిని కలుషితం కాకుండా చూసుకోవడానికి, తరుచుగా నీటి నాణ్యతలను తెలుసు కోవడానికి సంబంధించిన అవగాహన కల్పించడానికి 2003 నుంచి అమెరికాకు చెందిన మంచి నీటి సంస్థ చొరవతో ప్రతి ఏట 18 సెప్టెంబర్ రోజున "ప్రపంచ నీటి పర్యవేక్షణ దినం (వరల్డ్ వాటర్ మానిటరింగ్ డే)" పాటించడం ఆనవాయి తీగా మారింది. మనకు స్థానికంగా అందుబాటులో ఉన్న నీటి వనరులను తరుచుగా పరీక్షించుకోవడం, నీటి నాణ్యత పట్ల అవగాహన కలిగి ఉండడం, నీరు కలుషితం కాకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం లాంటి అంశాలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం తప్పనిసరి అవుతు న్నది. నీటి నాణ్యతను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి పురుగు మందులు, రసాయన ఎరువులు, మురుగు నీరు, రసాయన వ్యర్థాలు, పరిశ్ర మల వ్యర్థాలు, మానవ ప్రమేయం వ్యర్థాల తో నీరు కలుషితం కావడం, చమురు లీక్ కావడం లాంటివి దోహదపడు తున్నాయి. వీటికి తోడుగా ఉష్ణోగ్రత, ఆమ్లత్వం, కరిగి ఉన్న ఆక్సీజన్, క్లారిటీ లాంటివి కూడా పనిచేస్తాయి. నీటిని శుద్ధి చేయడానికి వడపోత, స్వేదనం, మరిగించడం, క్లోరినేషన్ లాంటివి దోహదపడతాయి.

సురక్షిత తాగు, సాగు నీటి కోసం యుద్ధాలు వద్దు:

నేడు అభివృద్ధి చెందుతున్న అల్పాదాయ ప్రపంచదేశాల్లో ఇథియోపియా, ఉగాండా, సోమాలియా, నైజీరియా, పాకిస్థాన్, మొజాంబిక్ లాంటి దేశాల్లో అధిక జనాభాకు సురక్షిత తాగు నీరు అందడం లేదు. నీటి వనరులను పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోవడం, తరుచుగా నీటి నాణ్యతను పరీక్షించుకోవడం, సురక్షిత తాగు నీటి అవసరాలను అవగాహన పరచడం, సభలు/ సమావేశాలు నిర్వహించి నీటి పర్యవేక్షణ ప్రాధాన్యాన్ని వివరించడంతో లాంటి కార్యక్రమాలను తేపట్టాలి. నీటి రవాణాలో లీకేజీలను అడ్డుకోవడం, నల్లా నీరు వృధా కాకుండా చూసుకోవడం, సూక్ష్మ సేద్యం చేయడం, స్ప్రింక్లర్లను వాడడం, నీటి పొదుపు పట్ల విద్యార్థులకు అవగాహన కలిపించడం లాంటివి వివరించాలి. గ్రామీణ భారతంలో 83 శాతం, పట్టణ జనాభాలో 91 శాతం జనాభాకు సురక్షిత నీరు లభిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ గణాంకాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. జలంతో జనానికి విడదీయరాని బంధం ఉన్నది. పేదరికం, అధిక జనాభా, నిరక్షరాస్యత వంటి కారణాలు కూడా సురక్షిత నీటి లభ్యతకు ప్రతిబంధకాలుగా పని చేస్తున్నాయి. విద్య, వైద్యం, సురక్షిత తాగు నీరు లభించడం ఒక ప్రాథమిక హక్కు అని తెలుసుకోవాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వాల మీద అధికంగా ఉన్నది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా 3 బిలియన్ల ప్రజలు అంతర్జాతీయ నీటి వనరులపైన మాత్రమే ఆధారపడుతున్నట్లు, అందులో కేవలం 24 దేశాలు మాత్రమే ఒక అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను చేసుకున్నా యని తెలుస్తున్నది. తాగు, సాగు నీటి లభ్యతపై ప్రపంచ శాంతి ఆధారపడి ఉన్నది. నీటి కోసం వివిధ పౌర సమూహాలు, దేశాలు ఘర్షణ పడుతున్నాయి.

సహజ నీటి వనరులను సక్రమంగా వాడుకోని యెడల కలుషిత జలాలు ఏరులైపారి రోగాలను వ్యాపింపజేస్తాయి. నేటి పౌర సమాజం నీటిని పొదుపుగా వాడుకుంటూ, కలుషితం కాకుండా చూసుకుంటూ, నీటి వనరులను పర్యవేక్షిం చుకుంటూ ఆయురారోగ్యాలతో మనుగడ సాగిద్దాం, నీటి ఆధార అనారోగ్యాలకు అడ్డుకట్ట వేద్దాం.

(18 సెప్టెంబర్ "ప్రపంచ నీటి పర్యవేక్షణ దినం" సందర్భంగా)

-డా॥బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
9949700037

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: (నేటినిజం ప్రతినిధి): భావ కవిత్వ యుగ కర్త రాయప్రోలు సుబ్బారావు కాగా అభ్యుదయ కవిత్వ యుగ కర్త గురుజాడ అప్పారావుగా ప్రముఖ కవి డాక్టర్ సి నారాయణ రెడ్డి తన పరిశోధనా గ్రంథంలో పేర్కొన్న అంశాన్ని పోలీస్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ పూర్వ చైర్మన్ కోలేటి దామోదర్ గుర్తు చేశారు శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ లోని కళా సుబ్బారావు కళా వేదిక పై సోమవారం ఎందరో మహానుభావులు కార్యక్రమ పరంపరలో భాగంగా గురజాడ అప్పారావు యాదిలో పేరిట సంస్మరణ సమావేశం జరిగింది.

ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న కోలేటి దామోదర్ మాట్లాడుతూ గ్రాంథిక భాషలో మాత్రమే సాహిత్య రచనలు చేసే కాలంలో ఆధునిక భాషలో గురజాడ ముత్యాల సరాలు రాసి నాటి భాషా పండితుల మెప్పు పొందారు అని చెప్పారు అయన రాసిన "దేశమంటే మట్టి కాదోయ్ దేశమంటే మనుష్యులోయి " గీతం లోని పాదం నినాదం గా నేటికీ నిలిచి ఉంది అన్నారు.

అయన నాటి సామాజిక ఆర్థిక రాజకీయ వ్యవస్థల్ని ప్రతిబించే విధం గా కన్యాశులకం నాటకం రాసి ప్రజలలో చైతన్యం కలిగించారనీ చెప్పారు గాన సభ అధ్యక్షుడు కళా జనార్ధన మూర్తి అధ్యక్షత వహించిన సభలో కవి రఘుశ్రీ, గాయనీ మణులు ఎస్ శ్రీదేవి , జి సీత పాల్గొన్నారు

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: (నేటినిజం ప్రతినిధి): ఈనెల 11న శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ ఆధ్వర్యంలో గానసభలోని కళా సంగీత నాట్యకళావేదికలో జరిగిన ఎందరో మహానుభావులు మదుర స్మృతులు కార్యక్రమ పరంపరలో భాగంగా ఆదిభట్ల నారాయణ దాసు యాదిలో పేరిటి జయంతి సభలో పాల్గొన్న పద్మశ్రీ కొలకలూరి ఇనాక్, కళా జనార్ధనమూర్తి, వెంకటరావు, వంశీకృష్ణ, శ్రీమణి

పెళ్ళకూరు జమున స్మారక నానీ సంపుటి మరియు పెళ్ళకూరు జయప్రద సోమిరెడ్డి గారి నవలల ఫలితాలు

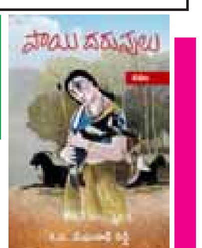

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 17: (నేటినిజం ప్రతినిధి): ప్రతి సంవత్సరం నానీల సంపుటి, నవలల పోటీలు నిర్వహణలో భాగంగా ఈ సంవత్సరం నిర్వహించిన పోటీలలో నానీ సంపుటాలు 15 వరకు నవలలు 30 పైగా వచ్చినవి. వాటిలో "కంచనపల్లి రవికాంత్" గారి నానీ సంపుటి **"నానీ కిరణాలు"** మరియు "కె.వి మేఘనాథ్ రెడ్డి" గారి **"పాయి దరువులు"** నవల ఎంపికైనవి. ఇరువురికి అభినందనలు. నానీలకు కవి, రచయిత ఎంవి రామిరెడ్డి మరియు నవలలకు డా॥జి. వెంకట రమణ లెక్చరర్ గార్లు న్యాయ నిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు. వారికి ధన్యవాదాలు. త్వరలో నిర్వహించే సభలో ఎంపికైన రచయితలకు బహుమతి ప్రధానం ఉంటుంది.

-పెళ్లకూరు జయప్రద సోమిరెడ్డి
-అవ్వారు శ్రీధర్ బాబు

Printed, Published and owned by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana. Published at SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana.'Editor: BAISA DEVADAS. RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com